

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

122 nci Birleşim

16 . 7 . 1997 *Çarşamba*

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	72
II. – YOKLAMA	74
III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	74
A) GÜNDEMĐİŞİ KONUŞMALAR	74
1. – Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Bodrum Kalesi Sualtı Arkeoloji Müzesine ilişkin gündemdişı konuşması ve Kültür Bakanı İstemihan Talay'ın cevabı	74:77
2. – İstanbul Milletvekili Hüseyin Kansu'nun, Yeni Yugoslavya Federal Cumhuriyetinin Sancak bölgesindeki son gelişmelere ilişkin gündemdişı konuşması ve Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in cevabı	77:79
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	79
1. – Kırgızistan'a gidecek olan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e, dönüşüne kadar, TBMM Başkanı Mustafa Kalemlı'nin vekâlet edeceğine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/934)	79:80
2. – Gürcistan Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Refaiddin Şahin'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Mehmet Batallı'nın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/935)	80
3. – ANAP ve DSP Gruplarının, Plân ve Bütçe Komisyonu Başkanlık Di-vanı seçimlerinin yenilenmesi istemine ilişkin tezkeresi (3/936)	80

IV. – ÖNERİLER	80
A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ	80
1. – 344 sıra sayılı Uğur Mumcu Cinayetinin Açıklığa Kavuşturulması Konusundaki Meclis Araştırması Komisyonu Raporunun gündemdeki yeri ve görüşme gününe ilişkin Danışma Kurulu önerisi	80:81
B) SİYASÎ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ	81
1. – Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına; Genel Kurulun 18.7.1997 Cuma günü çalışma saatleri ile görüşülecek konulara ve 16.7.1997 Çarşamba günü sözlü soruların görüşülmemesine ilişkin ANAP ve DSP Gruplarının müşterek önerisi	81:94
V. – SEÇİMLER	94
A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM	94
1. – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda açık bulunan tiye-liğe seçim	94
VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	94
1. – 926 Sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/215) (S. Sayısı : 23)	94
2. – Emniyet Teşkilâtı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/217) (S. Sayısı : 132)	94:95
3. – Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/218) (S. Sayısı : 164)	95
4. – 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ile 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 254 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 326 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/71, 1/111) (S. Sayısı : 168)	95
5. – Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemlî, Anavatan Partisi Genel Başkanı Rize Milletvekili Mesut Yılmaz, Doğru Yol Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Tansu Çiller; Demokratik Sol Parti Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Antalya Milletvekili Deniz Baykal ile 292 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/676) (S. Sayısı : 232)	95
6. – Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Çevre komisyonları raporları (1/436) (S. Sayısı : 332)	95:96

7. – İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit ve 5 Arkadaşının; Genel Nüfus Tespiti Yapılması ve Seçmen Kütüklerinin Güncelleştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa ve Plân ve Bütçe komisyonları raporları (2/216) (S. Sayısı : 40)	96
8. – Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun Tasarısı ve Ankara Milletvekili M. Seyfi Oktay'ın Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifi ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/576, 2/137) (S. Sayısı : 303)	96
9. – Ailenin Korunmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/597) (S. Sayısı : 335)	96
10. – Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plân ve Bütçe komisyonları raporları (2/835) (S. Sayısı : 348)	96:120
VII. – SORULAR VE CEVAPLAR	121
A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI	121
1. – Niğde Milletvekili Akın Gönen'in, Bayındırlık ve İskân Bakanlığında korunmaya muhtaç çocuklar için ayrılan kadrolara usulsüz atama yapıldığı iddialarına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Hasan Gemici'nin yazılı cevabı (7/2860)	121:122

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Muğla Milletvekili Zeki Çakıroğlu, Bafa Gölünün durumu ve alınması gereken önlemlere, Kars Milletvekili Yusuf Selahattin Beyribey, kuraklık nedeniyle Kars İline gönderilen yemlerin nakliye ücretlerinden Devlet Demiryolları tarafından indirim yapılmasının gereğine,

Erzurum Milletvekili Aslan Polat da, Başbakanlık tarafından durdurulan ihalelerin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki etkilerine,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Gürcistan Cumhuriyetine gidecek olan;

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e, dönüşüne kadar TBMM Başkanı Mustafa Kalemli'nin vekâlet edeceğine;

Dişişleri Bakanı İsmail Cem'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'in,

Devlet Bakanı Ahat Andıcan'a, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Metin Gürdere'nin,

Ulaştırma Bakanı Necdet Menzir'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Rifat Serdaroğlu'nun,

Tarım ve Köyşleri Bakanı Mustafa Rüştü Taşar'a dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Rüştü Kâzım Yücelen'in,

Çevre Bakanı İmren Aykut'a, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Işın Çelebi'nin,

Vekâlet etmelerinin uygun görülmüş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkereleri,

Türkiye-AT Karma Parlamento Komisyonunda boş bulunan ve ANAP Grubuna ait olan üyelik için, Yozgat Milletvekili Lutfullah Kayalar'ın, grubunca aday gösterildiğine ilişkin Başkanlık tezkeresi;

Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Hatay Milletvekili Levent Mıstıkoğlu'nun, (6/500) ve (6/523) esas numaralı sözlü sorularını geri aldığına ilişkin önergesi okundu; soruların geri verildiği bildirildi.

Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna bağlı Kırıkkale Mühimmat Fabrikasında meydana gelen facianın nedenlerini ve yapılacak yardımları araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/196) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergenin gündemde yerini alacağı ve öngörüşmesinin, sırasında yapılacağı açıklandı.

Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, Bir İl Kurulmasına İlişkin Kanun Teklifinin (2/266) doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesinin, yapılan görüşmelerden sonra kabul edildiği bildirildi.

Antalya Milletvekili Metin Şahin'in, Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin, (2/304) doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesinin yapılan görüşmelerden sonra teklif sahibinin istemi üzerine geri verildiği açıklandı.

ANAP Grubuna ait olup :-

Başkanlık Divanında boş bulunan idare Amirliğine Amasya Milletvekili Aslan Ali Hatipoğlu, kâtip üyeliğe Konya Milletvekili Ali Günaydın,

lke kaynaklarının tespit edilmesi ve değerlendirilmesi konusunda kurulan (10/18, 27, 30, 68, 113, 170) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan bir yelięe Konya Milletvekili Ahmet Alkan,

Seçildiler.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmına geçilerek, 1 inci sırada bulunan, Bursa Milletvekili Yahya Şimşek'in (6/460) esas numaralı sözlü sorusunun, üç birleşim içerisinde cevaplandırılmadığından, yazılı soruya çevrildiği ve gündemden çıkarıldığı bildirildi.

Hükümetin yeni güvenoyu alması ve esasen randevuları nedeniyle Cumhurbaşkanlığı makamına çıkacak olmaları dolayısıyla görüşmelerde hazır bulunamayacaklarından ve gruplarında mutabakatı bulunduğundan,

16 Temmuz 1997 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 16.38'de son verildi.

Uluç Gürkan

Başkanvekili

Mustafa Baş

İstanbul

Kâtip Üye

Ahmet Dökülmez

Kahramanmaraş

Kâtip Üye

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati :15.00

16 Temmuz 1997 Çarşamba

BAŞKAN: Başkanvekili Uluç GÜRKAN**KÂTİP ÜYELER: Ahmet DÖKÜLMEZ (Kahramanmaraş), Mustafa BAŞ (İstanbul)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 122 nci Birleşimini açıyorum.

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Sayın Başkan, görüldüğü gibi çoğunluk yok.

BAŞKAN – Sayın Karamollaoğlu, ben, geçmiş dönemde de, eğer muhalefet tam kadro yoksa yoklamayı yapıyordum. Onun için, tereddüt etmeyin, bir yoklama yapacağız. Eski uygulamamız nasılsa -benim anlayışıma göre- şimdi de aynı olacaktır.

II. – YOKLAMA

BAŞKAN – Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır; sayın milletvekillerinin salonda bulduklarını yüksek sesle belirtmelerini rica ediyorum.

(Yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce iki arkadaşına gündemdışı söz vereceğim.

Gündemdışı birinci söz İstanbul Milletvekili Sayın Hüseyin Kansu'nun.

Sayın Kansu?.. Yok.

III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEMĐĐĐ KONUSMALAR**

1. – *Konya Milletvekili Hüseyin Arı'nın, Bodrum Kalesi Sualtı Arkeoloji Müzesine ilişkin gündemdışı konuşması ve Kültür Bakanı İstemihan Talay'ın cevabı*

BAŞKAN – Gündemdışı ikinci söz talebi, Konya Milletvekili Sayın Hüseyin Arı'nın.

Sayın Arı, Bodrum Kalesi Sualtı Arkeoloji Müzesine ilişkin son aylarda basın yoluyla kamuoyuna aktarılan konular hakkında gündemdışı söz istemiştir.

Buyurun Sayın Arı.

HÜSEYİN ARI (Konya) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Bodrum Kalesindeki Sualtı Arkeoloji Müzesinde, kültürümüz adına yapılmış olan birtakım yanlışlıkları ve bu yanlışlıkların bir kısmı çevre ve basın aracılığıyla nasıl yanlış olarak kamuoyuna aktarıldığını arz etmek üzere huzurlarınızdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bu konudaki gerçekleri yerinde incelemek üzere, haziran ayı içerisinde, Muğla İl Kültür Müdürlüğüyle birlikte Bodrum Kalesindeki bu açık hava müzesini gezdim. Bizat, müze müdürünün rehberliğinde, teferruatlı olarak bilgi aldım.

BAŞKAN – Sayın Arı, bir dakikanızı rica edeceğim.

Sayın milletvekilleri, gerçekten, sayın hatibi buradan dahi izlemek mümkün olmuyor; lütfen, biraz sükûnet sağlayalım.

Buyurun Sayın Arı.

HÜSEYİN ARI (Devamla) – Öncelikle, bu müzenin, halihazır durumu itibariyle, gerek su altından çıkarılan batıklarla ve gerekse o bölgedeki kazılardan elde edilen çok çeşitli eserlerle, birçok medeniyete ışık tutan zenginliği bakımından, dünyanın sayılı müzelerinden olduğu tescil edilmiştir. Kale müzeyi, bu şekilde dizayn ederek, ülkemize kazandıran ve dünya insanlığına sunan tüm kültür bakanlarına ve onun değerli arkeolog ve ilim adamlarına huzurlarınızda şükranlarımı arz ederim.

Değerli arkadaşlarım, Bodrum Kalesi, 1523'te, Kanuni Döneminde, Venedik şövalyelerinden fethedilerek Osmanlı topraklarına katılmıştır. Kale içerisinde "şapel" ismiyle anılmakta olan küçük bir kilise de bulunmaktadır.

Osmanlılar, kaleyi, bir müddet, hapishane olarak kullanmışlar, dolayısıyla, bu kiliseye bir minare ilave ederek, dörtüzyıl süreyle de mescit olarak kullanmışlardır.

1915 yılında, bir Fransız savaş gemisi tarafından, kaleye açılan top atışı neticesinde, minare, isabet alarak yıkılmıştır.

1960 yılında, o dönemin hükümeti tarafından, Bodrum Kalesinin, sualtı arkeoloji müzesi olarak kullanılmak maksadıyla, restorasyonuna karar verilmiştir ve o tarihten itibaren de müze olarak kullanılmaktadır.

1990 yılında, Bodrum Kaymakamlığı, mescidin tahrip olan minaresinin aslına uygun olarak yapılması için Muğla Valiliğine müracaat etmiş, Valilik, uygun bularak, bu yönde, İzmir 2 Numaralı Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kuruluna durumu bildirmiş, Kurul, iki ay gibi kısa bir süre içerisinde, yerinde yaptığı bir incelemeyle, buna karar vermiştir. Bu karara rağmen, o dönemin Kültür Bakanı olan Sayın Fikri Sağlar zamanında, bu maksat için kullanılmak üzere, maalesef, bir ödenek ayrılmadığından, 1996 yılına kadar -yani, 1991'den 1996 yılına kadar- 5 yıl süreyle durum geciktirilmiştir.

Buna mukabil, 1994 yılında, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu gereğince, Kurul kararı olmaksızın, yine, o dönemin Kültür Bakanı olan Cumhuriyet Halk Partili Sayın Timurçin Savaşın emriyle, Bizans batık gemisi olduğu değerlendirilen geminin -fakat, bu batığa ait yalnız iki tahta parçası mevcut- birebir büyüklüğünde ve beşte birine ait kısmının (kiliseye ait olduğu söylenen) mescit içerisine yapımı çalışmalarına Bakan kararıyla başlanmış ve ondört ay gibi kısa bir sürede, bu batık, o mescidin içerisine, kurul kararı olmaksızın, yanlış olarak, kanuna aykırı olarak yerleştirilmiştir. Bu faaliyete ilk çiviye çakan da, Sayın Timurçin Savaş olmuştur. Müze müdürünün bizzat ifadesine göre, bu geminin buraya yerleştirilmesindeki finans kaynağını da, Bodrum Lions ve Rotary Klüpleri karşılamıştır.

Eski eserler ve tabiat varlıkları, malumunuz, insanlığın ortak malıdır. Bunun ilmi kriteri böyle olmasına rağmen, maalesef, o dönemin Cumhuriyet Halk Partili bakanları, olaya bu gözle bakmadıkları gibi, adetâ, bir kültürü diğer bir kültüre üstün kılmak gibi çok yanlış bir zihniyeti sergilemişlerdir.

Ayrıca, kurulun kararı savsaklanarak, kendi öz kültürümüze ait bir minarenin yapımı altı yıl geciktiriliyor. Buna mukabil, bir yasak çiğnenerek, hiçbir tarihi değeri olmayan uydurma bir market yapılarak, insanlık kandırılıyor; bu da acı bir gerçek.

BAŞKAN – Sayın Ari, lütfen, 1 dakika içerisinde toparlayınız.

HÜSEYİN ARI (Devamla) – Sağ olun efendim.

54 üncü Hükümetin Değerli Kültür Bakanı Sayın İsmail Kahraman, altı yıllık bir gecikmeyle, minareye ödenek ayırarak, yapımına başlatıyor...

55 inci Hükümetin Kültür Bakanı Sayın Talay'dan istirhamımız -bütün yapılan hatalara rağmen- bu minarenin, daha fazla geciktirilmeden bir an evvel tamamlanmasıdır. Ayrıca, müze içerisine usulsüz olarak yapılan ve tarihî gerçekleri saptıran gemi maketiyle ilgili -kurulun vereceği karar yönünde- işlem yapılarak sonuçlandırılmasını kendisinden istirham ediyoruz.

9 Temmuz tarihli Milliyet Gazetesinin bir başlığı: "Şapel kurtuldu." Sayın Bakanın da burada bir resmi var. Tabii, bu gibi saptırmalara da Sayın Bakanımızın müsaade etmemesini istirham ediyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

Gündem dışı konuşmayı yanıtlamak üzere, Kültür Bakanı Sayın İstemihan Talay; buyurun efendim. (DSP, ANAP ve CHP sıralarından alkışlar)

KÜLTÜR BAKANI M. İSTEMİHAN TALAY (İçel) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Sayın Arı'ya, Bakanlığımızın Yüce Meclise bu konuda bilgi sunması için imkân tanınması açısından teşekkürlerimi sunuyorum.

Baştan şunu ifade etmek istiyorum ki, minare tamamlanmıştır ve minarenin ödenmeyen ödeneği, tarafımdan üç dört gün önce Bodrum'a gönderilmiş ve hakediş, minareyi inşa eden müteahhide ödenecek duruma getirilmiştir. (RP sıralarından alkışlar)

İkinci olarak, Sayın Bakanın Muğla Valiliğine yazdığı bir yazıtı okuyarak, konuyu bilgilerinize sunmak istiyorum: "İliniz Bodrum İlçesi Sualtı Arkeoloji Müzesinin bulunduğu Bodrum Kalesi, 1523 yılında Kanunî Sultan Süleyman tarafından fetholunarak, kalede bulunan şapel, minare ilave edilmek suretiyle camiye çevrilmiş ve kalenin müze haline getirilmesine kadar, 439 sene cami olarak kullanılmıştır.

Tarihî eserlerimizin aslına uygun olarak kullanılması ve gelecek nesillere sağlıklı olarak aktarılması, Kültür Bakanlığı olarak aslı görevlerimizdendir."

Şimdi, burada, bir gerçeği vurgulamak istiyorum. Mevcut şapel, müze olarak kullanılmaktadır ve müze olarak kullanılması da, gerek Bodrum açısından gerek bölgedeki turizm faaliyetleri açısından gerekli bir uygulamadır. Kaldı ki, Bodrum'da, zaten, ihtiyaç açısından, camilerimiz mevcut ve Bodrum Kalesinin içerisinde bir caminin açılması, her şeyden evvel, orada bir cemaatin olup olmadığı konusunun tartışılması yönüyle de, uygun mudur, değil midir noktasından da değerlendirilmesi gereken bir husustur; yani, bir caminin yapılması ve açılması, her şeyden evvel, orada bir ihtiyaca dayalı olmalıdır. (RP sıralarından "simgesel önemi vardır Sayın Bakan" sesleri) Buradaki ihtiyaç, buranın, müze olarak kullanılması şeklindedir; ama, bir tarihî eseri aslına uygun olarak sürdürmek, onarmak, ihya etmek konusunda, biz de üzerimize düşeni yaptık ve minarenin tamamlanması görevini yerine getirdik. Dolayısıyla, burada, ben, eleştirilecek bir husus görmüyorum.

Yalnız, Hükümetimizin kültür politikaları açıklanırken, bu konuda, Refah Partili değerli sözcünün açıklamalarını bilgilerinize sunmak istiyorum. Bakın, değerli milletvekili ne diyor: "Değerli arkadaşlarım, bunun dışında, kültür konusunda, bakınız, belki haberiniz yoktur, ANAP'ın içindeki gönüldeşlerimize, milletin temsilcilerine, hepinize ifade ederek söylüyorum; şu ifadeden ne anlıyorsunuz: 'Anadolu kültür ve medeniyetinin tüm mirasına aynı önem verilecektir.' Onun için mi Bodrum'daki şapele hemen koşunuz?" Böyle devam ediyor ve sonra diyor ki: "Selçuklu ve Osmanlı medeniyetinin dışında, Etilere, Friglere, Bizans medeniyetine, Osmanlı medeniyeti kadar değer vereceğini söylemek, Osmanlı medeniyetinin, Türk medeniyetinin, Selçuklu medeniyetinin, onlar kadar olduğunu ifade etmek değil midir; bu, nasıl, evrensel kültürün ifadesi? Biz, millî kültürden yanayız, bu ülkenin değerlerinden yanayız."

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kez daha belirtmek istiyorum; biz, kültür politikalarımızı ifade ederken "Türk kültür ve sanatının, kendi özellikleri içinde gelişmesine ve dünyaya açılmasına destek verilecektir; devlet, zengin tarih kökleri bulunan kültür hazinelerimizin gereğince değerlendirilmesine yönelik tüm çalışmaları da, ulusumuzun sanattaki ve kültürdeki çağdaş yaratıcılığını da bütün gücüyle destekleyecektir... Bunun yanı sıra, diğer Türk cumhuriyetleriyle kültürel ilişkilerimizi geliştireceğimizi ve yurt dışına yasadışı yollarla kaçırılan varlıklarımızı ülkemize getirmek için çaba göstereceğimizi belirtiyor ve bu noktada, Anadolu kültür ve medeniyetinin tüm mirası, aynı önem ve eşitlik içinde değerlendirilecektir" diyoruz.

Değerli arkadaşlarım, biz, Anadolu'nun kiracısı değil, ev sahibiyiz. (DSP, ANAP ve CHP sıralarından alkışlar) Bütün medeniyetlerin, Anadolu'da bugüne kadar yeşermiş, var olmuş bütün medeniyetlerin sahibi biziz; Frigler de bizim, Etiler de bizim, Osmanlı da bizim. Bunların arasında ayırım yaparak, birini diğerinin üzerinde ve önünde tutarak, tarihî mirasımızı, kültürel değerlerimizi korumak mümkün değildir. Bakın, bu anlayıştan dolayı, Nemrut Dağındaki, dünyanın, korunması gereken miraslarından biri olan o muhteşem eserler, kırılmış, dökülmüş ve sağa sola yıkılmış vaziyettedir. Şimdi, bunu, bir Türk olarak veya Osmanlının, Selçuklunun devamı bir milletin ferdi olarak, bir milletvekili olarak, bu şekilde gördüğümüz zaman, bundan üzüntü duymamak mümkün müdür; "bu, bizim değil" demek mümkün müdür... Ben, bu anlayışı doğru bulmuyorum ve Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinin ve bütün vatandaşlarımızın, geçmişten bugüne gelen bütün tarihî değerlerimize ve tarihî mirasımıza sahip çıkmasını gerekli görüyorum ve hepimize saygılar sunuyorum. (DSP, ANAP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

2. – *İstanbul Milletvekili Hüseyin Kansu'nun, Yeni Yugoslavya Federal Cumhuriyetinin Sancak bölgesindeki son gelişmelere ilişkin gündem dışı konuşması ve Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in cevabı*

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Sayın Hüseyin Kansu'nun; Sayın Kansu, Sancak'taki son gelişmeler üzerinde konuşacak.

HÜSEYİN KANSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sancak'ta son günlerde meydana gelen olaylar üzerine, gündem dışı söz almış bulunuyorum; öncelikle, Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bosna'da, çocukların bombalarla parçalandığı, yaşlı kadın ve erkeklerin, fırın önlerinde ekmek alabilmek için beklerken, atılan bombalarla parçalandığı günlere ait görüntüler televizyonlarda yayınlanmayalı, Bosna savaşı, toplumsal hafızamızdan silinir oldu; ancak, Bosna savaşını meydana getiren şartlar ve savaş süresince yaşanan hadiseler, maalesef, problemin bitmesine mani teşkil etmektedir.

Bölgede sönmüş gibi görünen ateş, için için yanmaya devam etmekte, üzeri küllenmiş gibi bir görünüm arz etmektedir. Nitekim, küllenen ateşin yanmaya devam ettiğine ve ileride, Allah korusun, Bosna benzeri alevli bir ateşe dönüşme tehlikesi bulunan Sancak ile ilgili son günlerde cereyan eden bazı olaylar ve ileride vuku bulabilecek muhtemel gelişmelere karşı alınması gereken tedbirler e işaret etmek üzere Meclisimize bilgi arz etmek istiyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sancak, Balkan Yarımadasının merkezinde bulunmaktadır; Sırbistan ve Karadağ Cumhuriyetleri arasındadır. Kuzeybatıda Bosna-Hersek, güneydoğuda Kosova, güneyde ise, Arnavutluk'la sınırı vardır. Orijinal adı "Novi Pazar Sancak'ı" olan Sancak, Osmanlı döneminde, Bosna-Hersek'i oluşturan yedi sancaktan biriydi. 1878 Berlin Antlaşmasıyla, Sancak, Osmanlı Devletine bağlı özerk bölge statüsü kazandı. 1913'te de Belgrad Antlaşmasıyla Sırbistan ve Karadağ arasında bölüştürüldü; halen de adı geçen cumhuriyetlerin sınırları içerisinde bulunmaktadır.

Sancak'ın otantik halkı Boşnaklardır. Zamanla bölgeye Sırp nüfus getirilip yerleştirilmiştir. Halen bölgede yaşayan toplam 530 bin nüfusun 360 binini Boşnaklar, 170 binini Sırp lar meydana getirmektedir.

1996 yılı Kasım ayında yapılan son genel seçimlerde, Dr. Süleyman Uglanın Başkanlığındaki Sancak Demokratik Eylem Partisi, üç belediye başkanlığı, çok sayıda belediye meclisi üyeliği kazanmıştı. Bölgenin en büyük yerleşim merkezi olan ve nüfusunun yüzde 90'ını Müslüman Boşnakların oluşturduğu Novi Pazar Belediye Başkanlığını da Dr. Fevziya Muriç kazanmıştı. Bunun yanı sıra, Sancak Millî Meclis Başkanı Dr. Süleyman Uglanın ve Harun Hacıç, Yeni Yugoslavya Federal Parlamentosuna milletvekili seçilmişlerdi. İlk olayda, halkın oylarıyla seçilmiş Novi Pazar Belediye Başkanı Dr Fevziya Muriç, hiçbir gerekçe gösterilmeden görevinden alındı ve belediye meclisi feshedildi. İkinci olayda ise, yine, halkın oylarıyla seçilmiş ve bölge insanını Yeni Yugoslavya Parlamentosunda temsil eden milletvekili Dr. Süleyman Uglanın'ın milletvekilliği dokunulmazlığı kaldırıldı.

Bosna Savaşında katliamlardan sorumlu Bosna Sırp lideri Radovan Karadžić 'in militanları Bosna'dan gelerek, adı geçen Novi Pazar Belediyesini basmışlar ve çok sayıda Boşnak görevli ve halktan birçok insanı yaralamışlardır. Ayrıca, sivil halk üzerinde çok yönlü baskılar sürdürüldüğü gelen haberler arasındadır. Bu baskılara Sancak halkının uzun süre dayanamayıp, başta Türkiye olmak üzere muhtelif ülkelere, Avrupa ülkelerine göç etmektedirler. Dayton Anlaşmasıyla birlikte durulmuş gözük en Bosna ve Balkanlar, Belgrad'ın son uygulamalarıyla yeni bir krize dönüşebilir. Bosna-Hersek'te güvenliği sağlamak amacıyla, SFOR (İstikrar Gücü) olarak adlandırılan ve NATO'ya bağlı silahlı kuvvetler görev yapmaktadır. Bu güç, Sırp ların himayesinde bulunan savaş suçlularını yakalamak için operasyon başlatmıştır. Bu operasyon sırasında, çok sayıda Hırvat ve Müslüman Boşnak'ın öldürülmesinden sorumlu olan Sırp polis şefi Simo Drlaca'nın, teslim olmaması üzerine çıkan çatışmada öldürülmesi, Prijedor Hastanesi Müdürü Milan Kavaçević'in yakanması Sırp ları çılgına çevirmiştir. Mayıs ayında da, eski Yugoslavya Savaş Suçluları Mahkemesi, savaş suçlus u olarak yargıladı ğı Duşan Tadiç'i 20 yıl hapis cezasına çarptırmıştır. İstikrar Gücü SFOR'un operasyonları devam etmektedir. Tutuklanma sırası Bosna Sırp ları lideri, savaş suçlus u Radovan Karadžić ve General Ratko Mladiç'e gelmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sancak Bölgesinde meydana gelen son olaylar, NATO'nun yukarıda özetlemeye çalıştığımız operasyonlarına bir misillemedir, bir şantajdır ve bir tehdittir; Bosna-Hersek'te çok sayıdaki Sırp savaş suçlus unu korumak gayesine matuf hareketlerdir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kansu, lütfen toparlayınız.

HÜSEYİN KANSU (Devamla) – Sancak Müslüman-Boşnak Halkı alet edilerek, onlar tedirgin edilerek Bosna-Hersek'teki savaş suçlularını tutuklama operasyonunu durdurtmak gayesini taşımaktadır.

Bizleri kaygılandıran esas nokta ise, Sancak Halkı üzerinde bu dayanılmaz baskı, provokasyon ve kıskırtmaların sıcak bir çatışmaya dönüşme tehlikesidir. Bu da sonuçları itibarıyla, tüm Balkanları etkileyebilecek potansiyel bir felaket olabilir.

Durumu kısaca arz ettikten sonra, Hükümetin bu alanda yapması gereken hususları da kısaca başlıklar halinde ifade etmek istiyorum.

Potansiyel tehlikeyi bertaraf etmek ve henüz kıvılcım halinde olan bu ateşi söndürmek gayesiyle, yukarıda arz ettiğim insan hakları ihlalleri ve halk üzerindeki baskıyı AGİT, Dayton Anlaşması, Avrupa Konseyi gibi uluslararası platformlara taşıyarak söz konusu baskıları durdurma ve böylece muhtemel bir felaketin önlenmesidir.

Yine, bu çerçevede, meselenin yerinde incelenmesi için, Dışişleri ve İnsan Hakları İnceleme Komisyonlarının, parlamenterlerden oluşan birer heyetle bölgede incelemeler yapmasını öneriyorum.

Genel Kurula saygılarımı sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kansu.

Gündem dışı konuşmayı yanıtlamak üzere, Dışişleri Bakanı Sayın İsmail Cem; buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

DIŞİŞLERİ BAKANI İSMAİL CEM (Kayseri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; öncelikle Sayın Hüseyin Kansu'ya, Meclisimizin gündemine getirdiği bu önemli konu nedeniyle, teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Bizim dış siyasetimizin oluşumunda, benim yıllardır hep belirtmeye çalıştığım gibi, Meclisimizin, milletvekilimizin katkısı, maalesef, hep asgarî düzeyde olmuştur. Umuyorum, ağustos ayı içerisinde son şeklini alacak bazı önerilerimizle, Meclisimizin, milletvekilimizin dışpolitika konusunda çok daha aktif biçimde kendi katkısını getirmesinin mekanizmalarını hazırlamış ve sunmuş olacağız.

Efendim, Sayın Kansu'nun değindiği olay önemlidir ve Sırbistan Hükümeti, 10 Temmuz 1997 tarihli kararıyla, Yugoslav Federal Cumhuriyetinin Sancak Bölgesinin demokratik seçimle işbaşına gelmiş olan Yeni Pazar Belediyelerini, belediye meclisini ve belediye başkanını görevden almıştır.

Türkiye olarak, Hükümet olarak politikamız şudur: Dünyanın neresinde olursa olsun demokratik seçimle görev yapanların salt dinî inançları nedeniyle ve etnik özellikleri nedeniyle ayırımı ve haksızlığa hedef yapılmasına karşıyız. Söz konusu belediye meclis üyelerinin ve başkanının, Müslüman ve Boşnak asıllı olmaları dikkat çekicidir. Bakanlığımız, bu gelişmeleri ilk günden başlayarak dikkatle takip etmektedir. Bu bağlamda, Yugoslavya Federal Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisinden -Sayın Büyükelçi'den- bilgi alınmıştır. Avrupa Konseyindeki Daimi Temsilcimiz, Avrupa Konseyinin gündeminde bulunan -bizlerin de gayretiyle zaten gündeminde bulunan- bu Sancak sorunuyla ilgili temaslarda bulunmuştur. Uluslararası kuruluşların da konuyu izlemekte olduğunu görmekteyiz. Ayrıca, Belgrad Büyükelçimiz, öteden beri bu konuyla ilgilidir; Sancak bölgesindeki gelişmeleri gereğince izlemekte ve Bakanlığımıza sürekli bilgi ulaştırmaktadır. Nitekim, biz, bu sabah, Dışişleri Bakanlığı olarak, bu konuda basına bir açıklama yaptık ve meseleyi izah ettik; Bakanlığımızca yapılan girişimlerin özetini de basına sunduk.

Ben, konuyu gündeme getirdiği için, Sayın Kansu'ya tekrar teşekkürlerimi sunuyorum; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığının iki adet tezkeresi vardır; okutuyorum:

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – Kırgızistan'a gidecek olan Cumhurbaşkanlığı Süleyman Demirel'e, dönüşüne kadar, TBMM Başkanı Mustafa Kalemlî'nin vekâlet edeceğine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/934)

16 Temmuz 1997

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kırgızistan Cumhurbaşkanlığı Askar Akaev'in davetlisi olarak 17-18 Temmuz 1997 tarihlerinde Issyk-Kul Forumuna katılmak üzere Kırgızistan'a gideceğimden, dönüşüme kadar Cumhurbaşkan-

İlğına, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 106 ncı maddesi uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Doç. Dr. Mustafa Kalemli vekâlet edecektir.

Bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

İkinci tezkereyi okutuyorum:

2. – *Gürcistan Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Refaiddin Şahin'e, dönüşüne kadar, Devlet Bakanı Mehmet Batallı'nın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/935)*

11 Temmuz 1997

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmelerde bulunmak üzere 14 Temmuz 1997 tarihinde Gürcistan Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Refaiddin Şahin'in dönüşüne kadar Devlet Başkanlığına, Devlet Bakanı Mehmet Batallı'nın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, iktidar grubunu oluşturan Anavatan Partisi ile Demokratik Sol Partinin, İttüzüğün 24 üncü maddesine göre, müştereken verdikleri bir tezkere vardır; okutuyorum:

3. – *ANAP ve DSP Gruplarının, Plân ve Bütçe Komisyonu Başkanlık Divanı seçimlerinin yenilenmesi istemine ilişkin tezkeresi (3/936)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Yeni kurulan 55 inci T. C. Hükümeti, 12 Temmuz 1997 tarihinde güvenoyu almış bulunmaktadır.

İttüzüğün 24 üncü maddesi uyarınca, Plan ve Bütçe Komisyonunun başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip seçimlerinin yenilenmesini emirlerinize arz ederiz.

Saygılarımızla.

Ülkü Güney
ANAP Grubu Başkanvekili

Metin Şahin
DSP Grubu Temsilcisi

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, Anayasanın 162 nci maddesi uyarınca, Plan ve Bütçe Komisyonunun üyelikleri, iktidar gruplarında meydana gelen değişikliğe uygun hale geldikten sonra, İttüzüğün 24 üncü maddesi uyarınca, Plan ve Bütçe Komisyonu başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip seçimleri yenilenmek üzere, Başkanlıkça toplantıya çağrılacaktır.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır; okutup, oylarınıza sunacağım:

IV. – ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. – *344 sıra sayılı Uğur Mumcu Cinayetinin Açıklığa Kavuşturulması Konusundaki Meclis Araştırması Komisyonu Raporunun gündemdeki yeri ve görüşme gününe ilişkin Danışma Kurulu önerisi*

Danışma Kurulu Önerisi

No:78

Tarihi:16.7.1997

15.7.1997 tarihli Gelen Kâğıtlarda yayımlanan ve bastırılıp dağıtılan 344 Sıra Sayılı Uğur Mumcu Cinayetinin Açıklığa Kavuşturulması Konusundaki Meclis Araştırması Komisyonu Raporunun gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmında yer almasının ve görüşmelerinin Genel Kurulun 22.7.1997 Salı günü birleşiminde yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

Mustafa Kalemli

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Ülktü Güney

ANAP Grubu Başkanvekili

Metin Şahin

DSP Grubu Temsilcisi

Salih Kapusuz

RP Grubu Başkanvekili

Mehmet Gözlükaya

DYP Grubu Başkanvekili

Önder Sav

CHP Grubu Başkanvekili

BAŞKAN – Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Anavatan Partisi Grubu ile Demokratik Sol Parti Grubunun İttüzüğü'nün 19 uncu maddesine göre verilmiş müşterek önerileri vardır; önce okutup işleme alacağım, sonra da ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

B) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1. – Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına; Genel Kurulun 18.7.1997 Cuma günü çalışma saatleri ile görüşülecek konulara ve 16.7.1997 Çarşamba günü sözlü soruların görüşülmesine ilişkin ANAP ve DSP Gruplarının müşterek önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulununun 16 Temmuz 1997 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oybirliği sağlanamadığından, Gruplarımızın aşağıdaki müşterek önerilerininin, İttüzüğü'nün 19 uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Metin Şahin

DSP Grubu Temsilcisi

Ülktü Güney

ANAP Grubu Başkanvekili

Öneriler:

1- Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmınının 31 inci sırasında yer alan 40 sıra sayılı Genel Nüfus Tespiti Yapılması ve Seçmen Kütüklerinin Güncelleştirilmesi Hakkında Kanun Teklifininin, bu kısmınının 7 nci sırasında, 127 nci sırasında yer alan 303 sıra sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumununun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun Tasarısınının 8 inci sırasında, 152 nci sırasında yer alan 335 sıra sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun Tasarısınının 9 uncu sırasında, 161 inci sırasında yer alan 348 sıra sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerininin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışınının Düzenlen-

mesi Hakkında Kanun Teklifinin 10 uncu sırasına, 59 uncu sırasında yer alan 182 sıra sayılı kanun tasarısının 11 inci sırasına, 117 nci sırasında yer alan 291 sıra sayılı kanun tasarısının 12 nci sırasına, 8 inci sırasında yer alan 142 sıra sayılı kanun tasarısının 13 üncü sırasına, 10 uncu sırasında yer alan 160 sıra sayılı kanun tasarısının 14 üncü sırasına, 13 üncü sırasında yer alan 202 sıra sayılı kanun tasarısının 15 inci sırasına, 14 üncü sırasında yer alan 204 sıra sayılı kanun tasarısının 16 ncı sırasına, 15 inci sırasında yer alan 205 sıra sayılı kanun tasarısının 17 inci sırasına, 18 inci sırasında yer alan 222 sıra sayılı kanun tasarısının 18 inci sırasına alınması ve diğer kanun tasarısı ve tekliflerinin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi önerilmiştir.

2. Genel Kurulun 18 Temmuz 1997 Cuma günü de 15.00-19.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi ve bu birleşimde, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 13 üncü sırasından 30 uncu sırasına kadar olan uluslararası anlaşmalarla ilgili tasarıların görüşülmesi (sunuşlar ve işaret oyuyla yapılacak seçimler dahil); 16 temmuz 1997 Çarşamba günü birleşimde sözlü soruların görüşülmemesi önerilmiştir.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, önerinin aleyhinde söz istiyorum.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Sayın Başkan, ben de lehinde söz istiyorum.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu tasarı ve tekliflerin sayılarını biliyoruz; ama, ne olduklarını bilmiyoruz.

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde, Sayın Kapusuz; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Kapusuz, süreniz 10 dakikadır.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Anavatan Partisi ve Demokratik Sol Parti Gruplarının Genel Kurula sundukları önerinin aleyhinde söz almış bulunuyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü Danışma Kurulu toplantısına değerli grup başkanvekili arkadaşlarım yukarıdan aşağıya birtakım önerilerle geldiler. Bunların başında, bu haftaki çalışmalarla çıkarmayı hedef olarak seçtikleri, nüfus tespiti ve seçmen kütüklerinin yeniden yazılmasıyla ilgili bir teklif var; ayrıca, cezaevleri ve infaz kurumlarıyla ilgili bir tasarı, ailenin korunmasıyla ilgili tasarı, yap-işlet-devret modeliyle ilgili bir teklif, uluslararası anlaşmalar ve cuma günü çalışma süresi...

Tabii, biz, Anamuhalefet partisi olarak, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Meclisin çalışmasının her zaman yanındayız. Bu çalışmalarda, elbette, tercihlerimiz farklı olabilir. Bu farklı tercihlerimiz, buradaki çalışmaların, İçtüzüğü'nü bize vermiş olduğu yetkilerle, onlara dayanarak çalışmalardaki tavrımız, getirilen çalışma konusuyla ilgili olarak kamuoyu nezdinde, Genel Kurulun huzurunda bu alandaki düşüncelerimizi ifade etmek, muhalefet etmek gibi bir görevi bize yüklediğinden dolayıdır ki, bu noktada gereğini yapacağımızdan, hem milletimizin hem de Genel Kurulun en ufak bir şüphesi olmasın.

Bakınız, şu anda, kurdurturulmuş bir Hükümet var. (ANAP sıralarından "Kurulmuş" sesleri, sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler; RP sıralarından "Doğru" sesleri)

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) – Sayın Başkan, satışma nedeniyle söz isteyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Kapusuz...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Evet Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, Hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisinin güvenoyunu alarak, tam olarak kurulmuş oldu. Onun için, bu sözünüzü, maksadı aşan bir beyan olarak kabul ediyorum.

Buyurun; devam edin.

ÜNAL YAŞAR (Gaziantep) – Grup Başkanvekilisin...

AHMET ALKAN (Konya) – Sayın Başkan, ifadesini düzeltisin...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan... Efendim... (ANAP sıralarından gürültüler) Arkadaşlarımız biraz sabırlı olsunlar!.. Acele etmeyin; biraz tahammül gösterin!.. Şayet, siz, tahammülsüzlük gösterirseniz, burada, hiçbir çalışma yapamazsınız. (ANAP sıralarından gürültüler) Dolayısıyla, bizim bu söylediklerimize biraz tahammül göstereceksiniz...

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, lütfen, devam edin.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Evet Sayın Başkan, arkadaşlarımızı sükûnete davet ederse-
niz, daha rahat konuşurum herhalde...

Dolayısıyla, bu Parlamentoda, daha önceden, iki siyasî partinin protokolü gereği, seçim şartı-
yla başbakanlığın değişmesine kendi aralarında verdiği karar gereği bir prosedür başlamıştır.

YUSUF ÖZTOP (Antalya) – Eskidi ol!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Bu prosedürü, birileri, maalesef, suiistimal ettiler, demokra-
siyi rayından çıkardılar.

İSMET ÖNDER KIRLI (Balıkesir) – Niye istifa ettiniz?!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Bunun tabii sonucu olarak, meşruiyeti münakaşaya dayalı,
bir yerde var olan çoğunluğu, birtakım yollarla, siz, diğer tarafa aktararak bir hükümet kurarsanız,
elbette, biz bunları söyleriz; çünkü, bunların yapıldığı gün, Parlamento aritmatikğinde, partilerin
milletvekili sayıları açık ve net orta yerededir. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Her şey, bu
kadar açık ve netken, bu Hükümetin kurulma sürecine girildiği andan itibaren bu rakamlarda bir
değişiklik olmuşsa, bırakın da, biz, bir muhalefet partisi olarak, bunu, milletimiz adına, burada,
milletin kürsüsünde ifade edelim. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Dolayısıyla, böyle bir ayıplı Hükümet, önümüze bir gündem getirdi. (ANAP sıralarından gü-
rültüler) Bu Hükümetin gündeminde, bakıyorum, neler yok; var olanlar da belli, olmayanlar da bel-
li!..

İttifakla çıkarılmış olan birtakım kanunlar... Aynı şekilde, Parlamentoda öncelikli görüşülme-
si hususunda ittifakla karar alınmış, görüşülmüş, tasdik için Cumhurbaşkanına gitmiş olan kumar-
hanelerin kapatılmasıyla ilgili kanun, kasten, anlaşılamayan bir gerekçeyle, maalesef, ne yapılmış-
tır; bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmiştir. Hükümet, bunun, bu Parlamentoda öncelikli ola-
rak görüşülmesini istemiş, öncelikler listesine koymuş; ama, görevlendirme yapıldıktan sonra Sa-
yın Başbakan Mesut Yılmaz, bunun, öncelikler sırasından çıkarılması için Meclise müracaat etmiş,
yazılı talepte bulunmuştur. Biz, böyle bir talep karşısında, "işte, görüyor musunuz, bu Hükümet di-
yet ödemeye başlamıştır" dersek, suçlu muyuz?!. Yaptığımız bu!.. (RP sıralarından "Bravo" sesle-
ri, alkışlar)

Şimdi, özellikle seçimlerin altyapısını ilgilendiren nüfus tespiti ve seçmen kütüklerinin yeni-
lenmesi konusunda, önümüzde, gündemimizde bulunan bir konuyu öncelikli olarak ön sıraya alma
teklifiyle bir öneri verilmiştir. Elbette, biz Refah Partisi olarak seçimlerin sıhhatli olması, doğru,
sıhhatli tespitlerin yapılması için üzerimize düşen bir görev varsa bunu mutlaka yerine getiririz; an-
cak, bunu yaparken milletin temsilcilerinin ağırlıklı olarak talebi olan seçimi gözardı edemeyiz.
Hem sıhhatli bir seçim olması için altyapısı oluşmalı, aynı zamanda, bu sene de seçim yapılmalı.

A. TURAN BİLGE (Konya) – 2000 yılında diyordunuz!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Doğru Yol Partisi seçim istiyor, Refah Partisi seçim istiyor,
Cumhuriyet Halk Partisi seçim istiyor, açık ve net orta yerde. Dolayısıyla, şartları... (Gürültüler)

BÜLENT ATASAYAN (Kocaeli) – Seçimden kaçan yok!

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Evet, bakınız... (Gürültüler)

H. AYSELİ GÖKSOY (Manisa) – Başkası adına konuşma!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Sayın Kapusuz, siz normal devam edin.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkanım, süreme müdahaleleri...

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, sürenize müdahale olmadı şimdye kadar.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Oluyor.

BAŞKAN – Hayır, siz susarsanız müdahale saymam onu.

Buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Şayet...

ENİS SÜLÜN (Tekirdağ) – Yeşilçam'a git, Yeşilçam'a!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sizin gideceğiniz yer belli; sizin gideceğiniz yer çok iyi belli... Şayet kendinize güveniniz varsa, buyurun millete gidelim. (RP sıralarından alkışlar, ANAP ve DSP sıralarından gürültüler) Kaçmayın, kaçmayın; milletten, sandıktan kaçmayın.

BAŞKAN – Sayın Kapusuz...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Evet, gidilecek yer millettir, milletin huzurudur, milletin sandığıdır. Demokraside aslolan budur. (RP sıralarından alkışlar, ANAP ve DSP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, lütfen...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan, bakın, siz beni ikaz ediyorsunuz, kürsüde konuşan benim herhalde!

BAŞKAN – Siz devam edin diyorum.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan, eğer ikaz edeceğiniz birileri varsa, bana laf atanlar, beni konuşmaktan men etmeye çalışan arkadaşlarımızdır; beni değil, onları ikaz edin.

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, onları da ikaz ettim.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi, nüfus tespiti için, hakikaten, önümüzde uzun bir süre olsa bir nüfus tespiti yapılmalı; güncelleştirme veyahut yenileme de yapılmalı.

Bizim yetkililerden aldığımız bilgilere göre, size bir hususu arz etmek istiyorum: Biliyorsunuz, sıfırlı yıllar itibarıyla nüfus sayımı yapıyoruz; fakat, bu nüfus sayımı çok detaylı olduğu, değerlendirme ve tespiti çok uzun zaman aldığı için on yılda bir yapılıyor; ama, Türkiye'deki birtakım realiteleri -göç olabiliyor, nüfusumuz artıyor, bölgeler arasında birtakım değişiklikler olabiliyor, tercihler farklı olabiliyor- göz önünde bulundurarak, devletin bu husustaki yetkili resmî kurumu Devlet İstatistik Enstitüsü, sıfırlı yıllarda nüfus sayımı yapıyor; ama, her yıl da nüfus projesiyonu yapıyor; yani, kendilerine göre birtakım kriterler var, bu kriterlere dayalı olarak, her sene Türkiye'nin nüfusu, iller olarak, bölgeler olarak hangi oranda artıyor bunu tespit ediyorlar. Bu da onların kanunî görevleridir.

Bakınız, bu dokümanı iktidar mensubu arkadaşlarımız almamışlarsa, biz aldık, onlara da takdim edebilirim. 1997 yılı nüfus tahminlerine göre, illerin çıkarabileceği milletvekili sayısı dahil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, lütfen toparlayalım...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkanım, toparlıyorum...

... hem nüfuslarını tespit etmişler hem de çıkaracağı milletvekili sayılarını gayri resmî olarak tespit etmişler ki,, bunlarda fazla sapma yok.

Diyeğim ki, siz, nüfus tespitini yapacaksınız, yapalım... Küttük yenilemelerine gelince, efendim, malumunuz, küttük yenileme işlemlerinde 600-700 bin personel çalıştırılıyor; bu çalıştırılan personel değişik kesimlerden toplanarak çalıştırılıyor ve birçoğu da bu görevi ilk defa yapıyor. Bunların yapmış olduğu çalışmalarda hata oranı yüzde 20'dir; ama, güncelleştirmede ise, önümüzde uzun bir süre var. Biz, bu süreyi geçmişte -güncelleştirme olarak- altı, sekiz, on günde yapıyorduk; Yüksek Seçim Kurulu yetkilileri " bu sene içerisinde seçim yapılmak kaydıyla güncelleştirme için, bizim birbuçuk aylık askı süresi verme imkânımız var" diyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, lütfen toparlar mısınız.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Böyle bir imkân yüzde 2 veyahut da yüzde 3 gibi bir sapma gösteriyor. (RP sıralarından "Mikrofon açık değil" sesleri)

BAŞKAN – Süre bitti... (RP sıralarından gürültüler)

Sayın milletvekilleri, ben...

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, niye sözünü kesiyorsun; bırakın, konuşsun adam!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bu kürsüde hiçbir zaman normal sürenin ötesine süre taşımadım. (RP sıralarından gürültüler)

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Evet, lütfen toparlayın.

TEVHİT KARAKAYA (Erzincan) – Sayın Başkan, Grup Başkanvekili konuşuyor... (DSP sıralarından "Grup başkanvekilinin ayrıcalığı mı var" sesi)

BAŞKAN – Kim konuşursa konuşsun...

Lütfen toparlayın; süreniz bitti.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan, açıklayayım...

BAŞKAN – Sayın Kapusuz, çok iyi biliyorsunuz ki, ben, ilave süre vermiyorum.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan, bir cümle söylememe de herhalde müsaade edersiniz...

AHMET KABİL (Rize) – Bu kadar konuşman yeter...

BAŞKAN – Tek bir cümle...

Buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan, süre uzatmayla ilgili dikkat ettiğiniz hususa saygı gösteririz; ama, herhalde cümlemi tamamlamama da müsaade edersiniz.

BAŞKAN – İlk kez müsaade ediyorum Sayın Kapusuz.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sayın Başkan, peki, ben de sizin bu dikkatinize dikkat edeceğim.

Şununla sözümü kapatıyorum: Değerli milletvekili arkadaşlarım, eğer milletten korkmuyorsak, demokrasilerde aslanan seçimden yanaysak, bu Kanunda da düzenlemeler yapılmak kaydıyla, üç artı bir ay daha vermek kaydıyla, bu sene seçim yapmak yine mümkün. Siz, her ne kadar seçimden kaçmak için öntüme bunu getirseniz dahi, biz, sizi bu noktada da üzerimize düşen bütün görevi yerine getirerek takip edeceğiz ve inşallah, bu sene, seçimi, sandığı öntüme getireceğiz; kim milletten yana, kim milletten kaçıyor, birlikte göreceğiz.

Saygılar sunuyorum. (RP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ülkü Güney, önerinin lehinde konuşmak üzere, buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; ben, burada, grup önerimizin lehinde konuşmak için söz aldım; ama, bu konuşmaya geçmeden önce, biraz önce burada talihsiz bir konuşma yapan Sayın Kapusuz'un yanlışlarına cevap vermek istiyorum.

Bakınız, Kapusuz ne diyor: "Kurdurulmuş Hükümet." ... (RP sıralarından "Doğru" sesleri) Bakalım kurdurulmuş mu değil mi, göreceksiniz. (RP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlarım, demokraside en temel ilke, birbirimize tahammül etmektir. Eğer, siz, benim konuşmama tahammül etmezseniz, o zaman, bizlerin burada oturmasının bir anlamı kalmaz. Biz sizi dinledik, siz de, lütfen, bizi dinleyin. (RP sıralarından gürültüler)

Kurdurulan hükümete dikkat edelim; bu Hükümet, sizin daha önceden Refahiyol olarak kurmuş olduğunuz hükümetten, güvenoyu olarak, çok daha fazla Yüce Meclisin güvenini almıştır. Bu mu kurdurulmuş Hükümet!.. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar, RP sıralarından gürültüler)

Bir adım daha geriye gidelim; hani, 282 milletvekiliniz vardı; televizyon ekranlarına çıktınız, milletin gözünün içine baktınız "282 oyumuz var" dediniz; peki, bu 282 oy tebahhur mu etti, ne oldu bu 282 oy; evvela bunu izah edin. (RP sıralarından gürültüler)

ABDULKADİR ÖNCEL (Şanlıurfa) – Satın aldınız...

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Arkadaşlar, o zaman, bir yanlış var. Yanlış nerede biliyor musunuz; o kâğıdı Sayın Reisicumhura götürülerde. Demek ki, siz, o zaman hayalî bir rakam götürdünüz; bunu unutmayın. (RP sıralarından gürültüler)

ABDULKADİR ÖNCEL (Şanlıurfa) – Pazar kurdunuz, pazar...

BEKİR SOBACI (Tokat) – Genel Başkanına sor...

BAŞKAN – Sayın Güney, lütfen, konu üzerinde...

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Sayın Başkan, ben, buna cevap vermek mecburiyetindeyim. (RP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Tabirlere bakınız "ayıplı Hükümet", "sandıktan kaçmak" ... Ya-hu, böyle abuk sabuk konuşmanın bir anlamı var mı? Yani, bunu, sizin bu agresifliğinizi anlayamıyorum, bu tahammülsüzlüğünüzü anlayamıyorum. Biz, burada, getirilen bir grup önerisi görüşüyoruz, tabirlere bakın!..

METİN PERLİ (Kütahya) – Millet sizi anlamıyor.

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Bunları burada söylemekten utanıyorum: "Ayıplı Hükümet" , "kurdurulmuş Hükümet" , "sandıktan kaçmak" ... Ayıptır... Bu size yakışmaz; Salih Bey, size hiç yakışmaz.

Ben, burada değerli arkadaşşımdan beklerdim ki, bu Yüce Parlamentonun çatısı altında, bizim getirdiğimiz kararı en iyi bir şekilde, en akılcı bir şekilde cevaplandırın; ama, burada ne gördük; bir sıkıntınız var, bir derdiniz var... Ben bunu anlayamıyorum. (RP sıralarından "sıkıntı sizde var" sesleri, gürültüler)

Bakınız, seçim yapılacaktır, sandık önümlüze gelecektir; Anavatan Partisi hiçbir zaman sandıktan kaçmaz, her zaman erken seçime gitmiş bir partidir. Siz bu partiyi tanımıyor musunuz?! Tanımıyor musunuz?! (RP sıralarından "tanıyoruz; millet sizi daha iyi tanıyor" sesleri)

Muhterem arkadaşlarım, bakınız, size bir başka şey daha söyleyeyim: Arkadaşımın, neden burada konuşmuş olmak için konuştuğunu bir belgeyle ifade etmek istiyorum. "Efendim, kumarhanelerle ilgili, Sayın Reisi cumhurun geri göndermiş olduğu Kanun niye görüşülüyor" dediler... (RP sıralarından "evet, niye görüşülüyor?" sesleri) Durun bakalım yahu, ne kadar tahammülsüzsünüz... Bir bekleyin bakalım, ne söyleyeceğim... Lütfen bir bekleyin...

Şimdi, bir grup başkanvekili -bırakın milletvekilini- en azından bilmez mi ki, bu Mecliste herhangi bir kanun tasarısı veya teklifinin görüşülebilmesi için onun gündemde yer alması lazımdır. Bu, gündemde bile yok, şu anda Meclisin basılı gündeminde bu yok. Bunu da okumamışsınız, ben size ne yapayım!..

BEKİR SOBACI (Tokat) – Kıvırma, kıvırma!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, normal tepkinin ötesine taşıyor tepkileriniz; lütfen hatibi sükûnetle dinleyelim.

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Bakınız, deveye "boynun niye eğri" diye sormuşlar; şimdi, ben bu konuşmanın neresini düzelteyim; her tarafı yanlış. Burada, mugalata yapmak için, demagoji yapmak için konuşulmuş bir konuşma. Ben, bu konuşmaya aslında cevap vermeyecektim, bu konuşma cevap vermeye de değmez; ama, bu gerçekleri açıklamak mecburiyetinde bırakıldım. (RP sıralarından "Hangi gerçekleri?" sesleri)

O zaman, size başka bir lisanla da hitap edebilirim, eğer Türkçeniz zayıfsa veya algılama kabiliyetinizde bir eksiklik varsa, ona da bir diyeceğim yok.

Muhterem milletvekilleri, Cumhuriyet Hükümetimiz Meclisten güvenoyu almıştır, Yüce Meclisimizin güvenoyuna sahiptir. Bu Hükümetimiz, ülkemiz için, inanıyorum ki, en hayırlı kararları alacaktır; ülkemizin tikamış olduğunuz önünü mutlaka açacaktır. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bakınız, biz, acaba, sandıktan kaçsak, bugün, grup önerisiyle, ilkönce, nüfus tespitiyle ilgili teklifi buraya getirir miydik. Bir defa, akıl, mantık ve izan var; yani, bunu bir düşünmek lazım. Bunu getirdik. Efendim, süreleri söylemiş, böyleymiş... Ee, bu teklif hazırlandığı zaman, bu süreler, biliyorsunuz, Yüksek Seçim Kurulu, Devlet İstatistik Enstitüsü, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün iştirakiyle ortaya konmuştur. Efendim, bu süreleri kısaltabilir miyiz? Canım, Genel Kurulda görüşüldüğü zaman önerge veririz, gerekiyorsa, uygunsuz uzatırız veya kısaltırız; ama, şunu esasta bilmeniz lazım ki, biz, sağlıklı bir seçime gidebilmek için, nüfus tespitiyle ilgili teklifi en öncelikle buraya getirmişiz. Biz, sizden teşekkür beklerken, hiç ummadığımız bir şok reaksiyonla karşılaşıyoruz; bunu izah etmek mümkün değil.

RAMAZAN YENİDEDE (Denizli) – Zamlarımıza millet teşekkür ediyor...

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Şimdi, ikinci bir nokta daha var. Bizim getirmiş olduğumuz bu 4 kanunun 2'si, bizden önceki Hükümet tarafından hazırlanmış, Bakanlar Kurulundan geçmiş ve Meclise gelmiş; yani, bunlar, sizin bıraktığınız, sizin çıkmasını arzu ettiğiniz kanunlar; biz, yeni bir şey getirmediğimiz. Yani, kendi Hükümetimizin hazırlayıp Meclisin gündemine getirmiş olduğu bu kanun tasarılarının ve tekliflerinin görüşülmesine karşı çıkmamızı izah etmek mümkün değil. Hele bir kanun teklifi var ki, Enerji Bakanlığıyla ilgili, yap-işlet-devretle ilgili olan o kanun teklifini veren Sayın Salih Kapusuz... Yani, o teklifi veren kendisi arkadaşlar...

Şimdi, burada -insaf edin- bizim getirmiş olduğumuz ne; bizden önceki Hükümetin bize bırakmış olduğu 2 kanun tasarısı, sizin de görüşülmesini arzu ettiğiniz, istediğiniz 2 kanun teklifi... Şim-

di, bunu bahane ederek, yok efendim "kurdurulmuş Hükümet", "ayıplı Hükümet" ... Bunlar, bu Parlamentoda söylenmesi hakikaten ayıp ve şık olmayan laflar. (RP sıralarından "Alışın artık" sesleri)

Umuyorum ve inanıyorum ki, bu ilk günlerdeki agresiviteniz geçer; ama, bundan sonra, daha seviyeli, daha güzel üslupla, karşılıklı birbirimize hitap edelim; çünkü, bu işin yarını da var, öbür günü de var. Biz, bu ülkede, bize verilen bu görevleri yerine getirirken, kavga etmek için buraya gönderilmedik; biz, buraya, iş yapmak için gönderildik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güney, lütfen toparlayalım.

ÜLKÜ GÜNEY (Devamla) – Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; Grup önerisinin mutlaka ve mümkünse sizin yüce oylarınızla buradan geçirilmesi taraftarıyız. Dediğim gibi, bunlardan bir tanesi nüfus sayımıyla ilgili teklif, diğeri de özellikle enerji darboğazında olan ülkemizin enerji sorununun büyük ölçüde önünü açabilecek yap-işletle ilgili, enerjiyle ilgili yasa teklifidir.

Umuyorum ki, tartışıklarımız geride kalır ve Yüce Meclisin bütün grupları ve üyeleri, bu olumlu kanunlara olumlu oy verirler.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (ANAP, DSP ve DTP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Güney.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, yerimden bir şey söyleyebilir miyim?..

BAŞKAN – Buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Grup Başkanvekilimizin özrü kabahatinden büyük olmuştur; benim ayıp ettiğimi kendisi söylüyor; demek ki, ayıplı bir şey var ortada...

BAŞKAN – Önerinin aleyhinde Sayın Gönül; buyurun.

ALİ RIZA GÖNÜL (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yüce Heyetinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Her ne kadar önerinin aleyhinde söz almışsam da, konuşmamın başında, öncelikle, hangi konularda aleyhte görüşte olduğumuzu, hangi konularda temenni ettiğimiz, arzu ettiğimiz çalışma sistemini ortaya koymak istediğimizi açıklıkla belirtmek isterim.

Grup Başkanvekili Sayın Güney'in sözlerinin bir kısmına katılmamız mümkün değil; kendilerinin nezaket dolu ve ince görüşleri, konuşmaları nedeniyle teşekkür ediyorum. Yalnız, burada, aleyhte söylenmiş olan sözlerin özünü yakalayamadıklarımı da ifade etmek isterim.

Biz, muhalefet partisi olarak, Doğru Yol Partisi olarak, bu Meclisin çalışmasından yanayız, bu Meclisin çalıştırılmasından yanayız ve uzunca bir süreden beri kanun tasarısı ve tekliflerini görüşmemiş olan Genel Kurulumuzun, öyle temmuz sonunda falan değil, gerekirse ağustos sonuna kadar da çalışmak suretiyle, halkımızın sorunlarını çözüme kavuşturacak ve toplumun beklentilerini cevaplayacak birtakım tasarısı ve teklifleri de yasalaştırmasından yanayız. Bunu öncelikle ifade etmek istiyorum.

Yalnız, bu önerinizin eksik olduğunu buradan açıklıkla ifade etmek isterim. Biz, Doğru Yol Partisi olarak, 1997 yılında yapılması gereken seçimin mutlaka gerçekleştirilmesi gerektiğini, hem çeşitli vesilelerle bu kürsüden hem de Yüce Milletimize basın yoluyla da taahhüt ettik. Erken seçimin altyapısını oluşturacak kanun teklif ve tasarılarına destek veriyoruz. Bununla ilgili yasal düzenlemelerin, bu Mecliste acilen görüşülüp, kararlaştırılıp, uygulamaya konulmasından yanayız. İkinci kısımda yer alan, enerji meselemizle ilgili yap-işlet-devret yasa tasarısının da bir an evvel yasalaşmasından yanayız. (ANAP sıralarından "Bravo" sesleri)

Şimdi bunlara hep "bravo" falan diyorsunuz, kafanızı sallıyorsunuz; ama, biraz sonra hayır diye bağıracaksınız.

İkinci bölümde yer alan anlaşmaların da süratle yasalaşmasından yanayız; ama, İktidar Partilerine ve Hükümete soruyorum: Nerede Promosyon Yasası?.. Nerede?.. (RP sıralarından alkışlar)

ABBAS İNCEAYAN (Bolu) – Gelecek... Gelecek...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanımızın veto ettiği Promosyon Yasası nerede?

ABBAS İNCEAYAN (Bolu) – Bir dahaki hafta...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Geçmiş tarihlerde, geçmiş günlerde yaşamadık mı? Sönen ocakları, ağlayan eş ve çocukların gözyaşını ne çabuk unuttunuz? Kumarhanelerin kapatılmasıyla ilgili yasa tasarısı nerede? (DYP ve RP sıralarından alkışlar; ANAP sıralarından gürültüler)

ABBAS İNCEAYAN (Bolu) – Haftaya...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Siz, hangi düşünceyle, hangi hakla, toplumun büyük bir umut olarak beklediği, tüketicinin beklediği Promosyon Yasasını, öncelikli kanun tasarısı ve teklifler listesinden çıkardınız?

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Siz niye çıkarmadınız kanunu?

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Siz, hangi yetkiyle, hangi hakla, hangi vicdanî duyguyla, toplumumuzu kemiren, mahveden, ocakların sönmesine sebep olan Kumarhaneler Yasasını, niye buraya getirmediğiniz? (ANAP ve DSP sıralarından gürültüler)

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Sen neden getirmediğin?..

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Yoksa, sizin, bir yerlere ödenecek diyetiniz mi var?.. Diyet mi ödüyorsunuz?.. (DYP ve RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; ANAP ve DSP sıralarından gürültüler)

AYHAN GÜREL (Samsun) – Sizin diyetiniz vardır, sizin...

AHMET KABİL (Rize) – Özer Çiller'e söyle sen onu...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Bugün, tüketici bağıyor; tüketici, promosyon yapan birtakım basın kuruluşlarının ve gazetelerin sabit fiyat garantisıyla taahhüt ettiği; ama, ya malı teslim etmemesinden ya da fiyatları aşırı yükseltmesinden, haksız kazanç sağladığı yolundaki görüntüden rahatsızdır.

Siz, işinize geldiği zaman tüketiciden yanasınız, işinize geldiği zaman halktan yanasınız, işinize geldiği zaman sosyal adaletten yanasınız; ama, İktidar olduğunuzda da, sermayeden yanasınız. (DYP ve RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; ANAP sıralarından gürültüler)

Bu grup önerisi, Hükümetin aynasıdır. Hükümetin icraat programıdır. Biz isterdik ki, bunun içerisine, kumarhanelerle ilgili yasayı da koyun, Promosyon Yasasını da koyun, biz de sizin yanınızda olalım ve size destek verelim. (ANAP sıralarından gürültüler)

Rahatsız mı ediyor efendim sizi?.. Ama, burada bağırın sizdiniz; dört ay evvel, beş ay evvel bağırın sizdiniz...

İSMET ATILLA (Afyon) – Ecevit'e söyle...

AHMET NEİDİM (Sakarya) – Sırayla... Sırayla...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Geçmişte, bu kürstüden, promosyonu savunan sizdiniz, kumarhanelerin kapatılmasını savunan bakanlara laf atan sizdiniz. Ne oldu da şimdi o gün söylediklerinizin aksini bugün savunur hale geldiniz?

AHMET NEİDİM (Sakarya) – Sırayla... Sırayla...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Sayın Güney, bu çatının altındaki bu değerli milletvekilleri, sizin, aylarca süren gayri ahlakî hükümet iddianızı ve ithamlarınızı hiç unutmadı. Bugün "bu Hükümet kurduruldu" denilmişse niye hemen bu kadar tepki gösterdiniz? Soruyorsunuz "nerede o imza sahibi olduğunu iddia ettiğiniz 282" diye; bunu, sizin sormaya, kanaatimce, hakkınız olmamalı. Neden mi; millet biliyor nereye gittiğini o kişilerin, o arkadaşların; buradan kalktılar, oraya oturdular; siz, daha bunun farkına varmadınız mı? (RP sıralarından alkışlar, ANAP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) – Sen de gelirsin!.. Sen de gelirsin yavaş yavaş!

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Sayın Dedelek, bizim çizgimizde hiç hata hiç kırıklık olmadı; siz, kendinize bakın, kendinize!.. (DYP ve RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) – Bizde de asla...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – İktidar partilerine mensup milletvekili arkadaşlarımız, hep söylüyordunuz "siz daha toleranslı olacaksınız, daha anlayışlı olacaksınız" diye. Sizin o temennilerinize, bugün, biz katılıyoruz; siz, daha toleranslı olacaksınız, daha hoşgörülü olacaksınız ve buradan söylenen doğru sözlere de alınmayacaksınız.

LEVENT MISTIKOĞLU (Hatay) – Siz, öyle olmadınız.

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Bu Hükümet kurdurulmuştur. Bunun, ne kadar aksini iddia etseniz de olayları izleyen yüce milletimiz biliyor; Hükümetin nasıl kurdurulduğunu biliyor...

BÜLENT ATASAYAN (Kocaeli) – Köttü idare ettiniz, siz kurdurdunuz!..

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – ...Hükümete nasıl güvenoyu aldırıldığını da biliyor.

BÜLENT ATASAYAN (Kocaeli) – Kaçtınız... Kaçtınız...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Bu sözler, sizi incitmemelidir; bunlar doğru sözlerdir. Biz, bu sözleri, şüphesiz, yeri geldiğinde, her meşru zeminde söyleyeceğiz. Halkın vermediğini, birilerinin, birtakım insanların, birtakım kuruluşların nasıl aldırıldığını, nasıl gasp ettiğini bu kürsülerden söyleyeceğiz. (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

Eğer, hâkimiyet kayıtsız şartsız milletin ise, eğer irade halkta ise...

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – "Eğer"i yok... "Eğer"i yok...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – ...halktan aldığı oyu ve iradeyi bir başka yerde kullanan milletvekili arkadaşlarımızı yine halk değerlendirecektir.

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Ne oldu, bizden aldıklarımızı ne yaptınız?!

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Halkın vermediğini nasıl aldığımızı da, biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gönül, lütfen, 1 dakika içinde toparlayın.

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Diğer arkadaşlarıma gösterdiğiniz toleransı, umut ediyorum ki, bana da göstereceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Gönül, kimseye 1 dakikadan fazla tolerans göstermedim.

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Evet, ben de ayrıcalık istemedim Sayın Başkan; "başkalarına gösterdiğiniz toleransı" dedim.

BAŞKAN – "1 dakika içinde toparlayın" dedim zaten.

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – Biz, bu sözleri, her zeminde hep söyleyeceğiz. Ayıplı mıdır, ayıpsız mıdır; gayri ahlakî midir, gayri ahlakî değil midir; bunları yüce milletimiz takdir edecekler

ve ne kadar kaçarsanız kaçın, ne kadar geciktirmeye çalışırsanız çalışın, bir gün o sandığa yakalanacaksınız ve halk da size soracak...

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Bize mi söylüyorsun?

ALİ RIZA GÖNÜL – (Devamla) – Sayın Güney size sormayacak, sizlere soracaktır.

YALÇIN GÜRTAN (Samsun) – Size soracak, size...

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – İnanıyorum ki, gelecek günlerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ RIZA GÖNÜL (Devamla) – ...sizin ne söylediğinizi; ama, ne yaptığınızı, bu millet çok yakından izleyecektir ve o gün de kararını verecektir.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

ZEKİ ÇAKAN (Bartın) – Sayın Başkan, Sayın hatip, devamlı sataşmada bulundular. Yarımdan bir açıklama yapmak istiyorum: Bu Hükümet kurdurulmuştur; doğrudur; bu Hükümeti millet kurdurmuştur; işçi kurdurmuştur, işveren kurdurmuştur... Bu millet kurdurmuştur; çünkü, işçisiyle, işvereniyle, memuruyla, bunların geldikleri yeri anlamış ve bu Hükümeti millet kurdurmuştur. Bunu daha anlamadırlarsa anlamalarını rica ediyorum.

BAŞKAN – Önerinin lehinde Sayın Esat Bütün, buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ESAT BÜTÜN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten, Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesine, millet iradesine saygı gösteren her milletvekili gibi, sırf siyaset yapmak için veya muhalefet yapmak için, Meclisin ve milletvekillerinin gönlünün yaralanmasını tasvip etmiyorum.

Gelen, parti değiştiren bu arkadaşlarımız, bir dönem, bir partinin A takımı olarak bir başka şekilde değerlendirilirken veya bir partiden başka bir partiye geçtiğinde alkışlanırken, diğer tarafa gitğinde başka bir şekilde değerlendirilmesini yadırgıyorum. (RP sıralarından gürültüler)

Neticede, gerçekten, bu, Parlamento'ya karşı güveni ve Parlamento'daki kişileri, herkesi yaralıyor.

KADİR BOZKURT (Sinop) – Ayıplı... Ayıplı...

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Ayıplıya bakmak gerekirse eğer, önce önerge verip, sonra o önergeyi şantaj olarak kullanıp, hükümet kurmak ayıplıdır. (ANAP sıralarından alkışlar)

"Kumarhanelerle ilgili yasa niye gelmiyor" deniliyor; buyurun getirin. Komisyon başkanı sizden; siz, komisyondan geçirip hükümet olarak buraya getirdiniz, gündeme geldi de biz mi görüşmedik?.. (RP sıralarından "Evet" sesleri, gürültüler; ANAP sıralarından alkışlar)

Hangi komisyondan geçirdiniz? Buraya geldi mi? (RP sıralarından "evet geldi" sesleri; gürültüler)

Hayır; hâlâ komisyonda. (RP sıralarından "Görüştürmediniz" sesleri, gürültüler)

Hayır; hâlâ komisyonda. Komisyonda sizin çoğunluğunuz var; komisyondan geçmemiştir. Daha önce görüşülürken de burada bütün partilerin oybirliğiyle geçmiştir. Anavatan Partisinin tüm milletvekilleri oy vermiştir. (RP sıralarından gürültüler)

Gündem burada...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, sessizce dinleyelim.

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Arkadaşlar, gündem burada. Bir kanunun nasıl görüşüleceği, nasıl gündeme geleceği açık ve nettir. Bu konuları, sırf siyasi istismar meselesi olarak konuşmamak lazımdır. O zaman size sormazlar mı...

ASLAN POLAT (Erzurum) –Niye çıkardınız?

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Doğru Yol Partisine sormazlar mı; 1991 yılından beri beş yıldır burada iktidardasınız -ben de burada milletvekiliyim- beş yıldır neden bu kanunu çıkarmadınız, neden kumarhaneleri kapatmadınız demezler mi... (ANAP, DSP ve DTP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Ne değişti de, son bir yılda Refah Partisiyle beraber olduktan sonra, kumarhaneleri kapatmak istediniz? Promosyonla ilgili yasayı, 1991'den beri beş yıldır neden çıkarmadınız demezler mi?... (DYP ve RP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlarım, bakın, bu yap-işlet modeliyle ilgili kanun tasarısını, hükümet istifa ettikten sonra, hatta, yeni Hükümet kurulduktan sonra -Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı da buradadır- Plan ve Bütçe Komisyonunda hep beraber konuştuk; neden konuştuk; ülkemiz için konuştuk ve bir an önce kabul ettik.

Anayol Hükümeti, o zaman kanun hükmünde kararname çıkararak bu tasarımı yasalastırılmış; daha sonra Anayasa Mahkemesi, bunu iptal etmiş; Danıştaya gidilmiş... Refahiyol Hükümeti, yine, bunu kararname olarak yapmaya çalışmış, yine yapamamış... Bu kanun görüşülürken, o zamanki hükümet temsilcilerimiz ve komisyon üyelerimizin ekseriyeti "ülkenin karanlığa batmaması için bir an önce bu kanunu çıkaralım; çünkü, bu ülke hepimizin, karanlıkta kalacak olan bizim insanımız" diyerek geçirmişiz, gelmişiz.

Bu teklif, daha önceki hükümet tarafından sunulan ve iki grup başkanvekilimiz tarafından verilen bir kanun teklifidir -ki, bu kanun teklifindeki grup başkanvekillerimiz, Refah Partisi Grup Başkanvekili Sayın Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Sayın Saffet Arıkan Bedük'tür- Hükümetin desteklediği...

TEMEL KARAMOLLAOĞLU (Sivas) – Ona bir itiraz yok zaten...

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Şimdi, bunları görüşeceğiz...

ABDULLAH GÜL (Kayseri) – Görüşeceğiz...

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Görüşeceğiz, istenen bu.

İkincisi; hepimizin istediği, yapılan Anayasa değişikliği doğrultusunda ve Türkiye'deki göçleri de dikkate alarak bir nüfus sayımı. Nüfus sayımı yapılmadan seçimin olamayacağı konusunda bütün partilerimiz müttefik. Seçime gitmek istiyoruz.

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Nüfus sayımı değil, tespit...

ESAT BÜTÜN (Devamla) – Efendim istenilen tespit...

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Devamla) – Tamam...

ESAT BÜTÜN (Devamla) –Efendim, tespit ile sayım aynı şey...

HÜSAMETTİN KORKUTATA (Bingöl) – Hayır... (RP sıralarından "Hayır" sesleri)

ESAT BÜTÜN (Devamla) – İllerimizde göç olmuş; bugün, Diyarbakır'ın nüfusu, İstanbul'un nüfusu, köylerimizin nüfusu değişmiş. Bu tespit yapılmadan sağlıklı bir seçimin yapılamayacağı, Anayasaya bile aykırı olacağı konusunda bütün partilerimiz müttefik ve herkes bunu söylüyor.. Hükümet de bunu yapmak istiyor. Şimdi, Hükümet bunu yapmak isterken, ülkemiz için gerekli olan bu yasaları çıkarmak gerekir.

Olayları başka bir noktaya getirerek, geçmiş kurcalayarak veya birtakım insanları zan altında bırakarak hiçbir yere varamadık, bundan sonra da varamayacağız diye düşünüyor, bu yasaların bir an önce geçmesini diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyor teşekkür ediyorum. (ANAP, DSP ve DTP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, sayın hatip, Partimize yönelik bir tenkitte bulundu; müsaade ederseniz onu açıklamak istiyorum.

BAŞKAN – Nedir tenkidi efendim ?

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Efendim, kumarhanelerin kapatılmasıyla ilgili olarak, beş yıl iktidarda kalmış Doğru Yol Partisinin böyle bir kanunu çıkaramadığını söyledi.

Ben, Doğru Yol Partisinin iktidarı zamanında; yani, Refahiyol Hükümeti zamanında, kumarhanelerin kapatılmasıyla ilgili kanunun çıktığını ve Sayın Cumhurbaşkanı tarafından veto edildiğini özellikle belirtmek istiyorum. Doğru Yol Partisi bu konuda en fazla hassasiyeti göstermiştir ve ivedilikle görüşülmesi hususunda da, ayrıca, bundan evvelki Hükümet zamanında, teklifi, Yüce Meclis Başkanlığına sunmuştur. Burada konuşulan şey, kumarhanelerin kapatılmasıyla ilgili veto edilmiş olan kanunun yeniden ve öncelikle görüşülmesine yöneliktir. Sayın hatip, zannediyorum orada bir yanılıya düşüyor ve o sebeple komisyonlarda görüşülmeden buraya gelmemesi hususunda bir ifadede bulundu, bir beyanda bulundu. Onu açıklamak istiyorum.

Diğer bir husus da promosyonla ilgilidir; Promosyon Kanunu da, yine Doğru Yol Partisinin hassasiyetle üzerinde durduğu bir kanundur. Bu da yine aynı şekilde geri çevrildi. Bu sebeple, bir an evvel ve öncelikle görüşülmesini istiyoruz. Bunun bu şekilde tutanaklara geçmesini arz ederim.

BAŞKAN – Sizin açınızdan geçmiştir. Yalnız, Başkanlıktaki bilgileri izin verirsiniz söyleyeyim...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Açıklamak istiyorum.

BAŞKAN – Bir dakika efendim...

Yani, siz açıkladınız, tutanaklara geçti. Bunun ötesinde bir başka açıklama olacağını sanmıyorum, ifade ettiniz her şeyi.

Başkanlıktaki bilgiler, Kumarhaneler Yasası olarak kısaca tanımladığımız yasanın tali komisyonu Anayasa Komisyonudur, esas komisyonu Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonudur ve henüz komisyonadır.

Promosyonun tali komisyonu Anayasa Komisyonudur, esas komisyonu Adalet Komisyonudur; bu da, henüz -zabıtlara doğru bilgi geçmesi açısından söylüyorum- komisyonadır. (ANAP sıralarından alkışlar)

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – İvedilikle görüşülmesi gereken kanunlar arasında olsun, bizim isteğimiz o.

BAŞKAN – Efendim, öncelikle görüşülmesi için, Meclisimizin tamamlaması gereken prosedürler var, komisyonun öncelikle çıkması gerekiyor...

SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Orada da 48 saat beklemeden görüşülmesi hususunda...

BAŞKAN – Efendim, tabii; o ayrı bir olay; bugünkü önergeyle ilgili bir olay değil.

Grupların önerilerini, ayrı ayrı okutup, oylarınıza sunacağım. Önce, ilk bölümü okutuyorum:

Buyurun.

Öneriler:

1- Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 31 inci sırasında yer alan, 40 sıra sayılı Genel Nüfus Tespiti Yapılması ve Seçmen Kütüklerinin Güncelleştirilmesi Hakkında Kanun Teklifinin, bu kısmın 7 nci sırasına; 127 nci sırasında yer alan, 303 sıra sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukvevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin

Kanun Tasarısının, 8 inci sırasına; 152 nci sırasında yer alan, 335 sıra sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun Tasarısının, 9 uncu sırasına; 161 inci sırasında yer alan, 348 sıra sayılı Yap-İşlet Modeli İle Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifinin, 10 uncu sırasına; 59 uncu sırasında yer alan 182 sıra sayılı kanun tasarısının, 11 inci sırasına; 117 nci sırasında yer alan 291 sıra sayılı kanun tasarısının, 12 nci sırasına; 8 inci sırasında yer alan 142 sıra sayılı kanun tasarısının, 13 üncü sırasına; 10 uncu sırasında yer alan 160 sıra sayılı kanun tasarısının, 14 üncü sırasına; 13 üncü sırasında yer alan 202 sıra sayılı kanun tasarısının, 15 inci sırasına; 14 üncü sırasında yer alan 204 sıra sayılı kanun tasarısının, 16 nci sırasına; 15 inci sırasında yer alan 205 sıra sayılı kanun tasarısının, 17 nci sırasına; 18 inci sırasında yer alan 222 sıra sayılı kanun tasarısının, 18 inci sırasına alınması ve diğer kanun tasarı ve tekliflerinin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir. (RP sıralarından "Sayılmadı Sayın Başkan" sesleri)

Önerinin ikinci bölümünü okutuyorum:

2. Genel Kurulun 18 Temmuz 1997 Cuma günü de 15.00–19.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi ve bu birleşimde, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyondan Gelen Diğer İşler" kısmınının 13 üncü sırasından 30 uncu sırasına kadar olan uluslararası anlaşmalarla ilgili tasarıların görüşülmesi (sunuşlar ve işaret oyuyla yapılacak seçimler dahil); 16 Temmuz 1997 Çarşamba günkü birleşimde sözlü soruların görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, şimdi, gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

V. – SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1. – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda boş bulunan ve Refah Partisi Grubuna düşen bir üyelik için İstanbul Milletvekili İsmail Kahraman aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Biraz önce aldığımız karar gereğince, sözlü soruları görüşmüyoruz ve gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyondan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

VI. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/215) (S. Sayısı : 23)

BAŞKAN – 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine ilişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Savunma Komisyonu Raporunun müzakerelerine kaldığımız yerden devam'edeceğiz.

Komisyon?.. Yok.

Müzakere ertelenmiştir.

2. – Emniyet Teşkilâtı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/217) (S. Sayısı : 132)

BAŞKAN – Emniyet Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporunun müzakerelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Müzakere ertelenmiştir.

3. – *Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/218) (S. Sayısı : 164)*

BAŞKAN – Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporunun müzakerelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Müzakere ertelenmiştir.

4. – *625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ile 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 254 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 326 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/71, 1/111) (S. Sayısı : 168)*

BAŞKAN – 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ile 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 254 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 326 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporunun müzakerelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Müzakere ertelenmiştir.

5. – *Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemlî, Anavatan Partisi Genel Başkanı Rize Milletvekili Mesut Yılmaz, Doğru Yol Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Tansu Çiller; Demokratik Sol Parti Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Antalya Milletvekili Deniz Baykal ile 292 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/676) (S. Sayısı : 232)*

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemlî, Anavatan Partisi Genel Başkanı Rize Milletvekili Mesut Yılmaz, Doğru Yol Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Tansu Çiller, Demokratik Sol Parti Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Antalya Milletvekili Deniz Baykal ile 292 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporunun müzakerelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Müzakere ertelenmiştir.

6. – *Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Çevre komisyonları raporları (1/436) (S. Sayısı : 332)*

BAŞKAN – Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Çevre Komisyonları raporlarının müzakerelerine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Müzakere ertelenmiştir.

7. – *İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit ve 5 Arkadaşının; Genel Nüfus Tespiti Yapılması ve Seçmen Kütüklerinin Güncelleştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa ve Plân ve Bütçe komisyonları raporları (2/216) (S. Sayısı : 40)*

BAŞKAN – Biraz önce aldığımız karar gereğince, 7 nci sıraya alınan, 31 inci sıradaki, İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit ve 5 Arkadaşının; Genel Nüfus Tespiti Yapılması ve Seçmen Kütüklerinin Güncelleştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının müzakeresine başlayacağız.

Komisyon?.. Yok.

Müzakere ertelenmiştir.

8. – *Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun Tasarısı ve Ankara Milletvekili M. Seyfi Oktay'ın Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifi ve Adalet ve Plân ve Bütçe komisyonları raporları (1/576, 2/137) (S. Sayısı : 303)*

BAŞKAN – Biraz önce aldığımız karar gereğince, 127 nci sıradan 8 inci sıraya aldığımız, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun Tasarısı ve Ankara Milletvekili Seyfi Oktay'ın, Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifi ve Adalet ve Plan ve Bütçe Komisyonları raporlarının müzakerelerine başlayacağız.

Plân ve Bütçe Komisyonu?..Yok.

Görüşme ertelenmiştir.

9. – *Ailenin Korunmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/597) (S. Sayısı : 335)*

BAŞKAN – Biraz önce aldığımız karar gereğince, 152 nci sıradan 9 uncu sıraya gelen, Ailenin Korunmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporunun müzakerelerine başlayacağız.

Komisyon?..Yok.

Görüşme ertelenmiştir.

10. – *Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plân ve Bütçe komisyonları raporları (2/835) (S. Sayısı : 348) (1)*

BAŞKAN – Biraz önce aldığımız karar gereğince, 161 inci sıradan 10 uncu sırayla gelen, Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporlarının müzakerelerine başlıyoruz.

Komisyon?..Burada.

Hükümet?..Burada.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler...Kabul etmeyenler...Kabul edilmemiştir.

(1) 348 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Tasarının tümü üzerinde grupları adına söz isteyen sayın üye?..

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Refah Partisi Grubu adına Sayın Osman Hazer konuşacak Sayın Başkan.

BAŞKAN – Refah Partisi Grubu adına, Sayın Osman Hazer; buyurun.

RP GRUBU ADINA OSMAN HAZER (Afyon) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesisinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi üzerinde, Grubum adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1312 sayılı Kanunla, tekel olmak üzere, yurdumuzun ihtiyacı olan elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticaretini yapmak amacıyla, Türkiye Elektrik Kurumu kurulmuştur. Daha sonra, 1312 sayılı Kanun, 110 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle; bu kararname de, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle yürürlükten kaldırılmıştır. Türkiye Elektrik Kurumu, 12.8.1993 tarih ve 93/4789 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, Türkiye Elektrik Üretim, İletim A.Ş (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş (TEDAŞ) unvanlarıyla, iki ayrı iktisadi devlet teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmış; böylece, söz konusu elektrik kurumu, tekel niteliğinde mal ve hizmet vermek amacından çıkarılmıştır.

Kamuoyunda yap-işlet-devret modeli olarak bilinen 3096 sayılı Kanunun ilkeleriyle, serbest piyasa ekonomisinin gerektirdiği rekabet ortamına geçiş sağlanmak istenilmiştir. Ancak, 3096 sayılı Kanunun uygulanmasında güçlüklerle karşılaşmış; bu kanununun amaç maddesinde belirtildiği gibi, yatırımların ve işletmenin özel sektör eliyle yürütülmesi ilkesi öngörülmesine rağmen, sonuçta, tesisler devlete intikal ettiğinden, beklenen yatırım ve yarar sağlanamamıştır.

Ülkemizin kalkınmasının, sanayileşmesinin beklenen sonucu olarak, son dönemlerde, elektrik enerjisi talebimiz, yıllık ortama yüzde 10'un üzerinde bir hızla artmaktadır. Bu talebin, zamanında, güvenilir ve kaliteli bir şekilde karşılanması ana hedefimizdir. Bu hedefe ulaşmak için, elektrik enerjisi üretiminde, ekonomik oldukları sürece, yerli kaynaklarımıza öncelik verilmektedir. Bununla birlikte, enerji kaynakları bakımından kısıtlı potansiyele sahip olan ülkemiz, elektrik enerjisi üretiminde, yurt dışından kaynak ithaliyle karşı karşıya kalmaktadır. Bu amaçla, yurt dışından doğal gaz, yüksek kalorifik değere sahip kömür ve nükleer enerji gibi alternatif kaynak sağlanması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir.

Hükümet politikası doğrultusunda, Avrupa Birliğine tam üye olma yolunda ilerlediğimiz şu günlerde, elektrik fiyatlarının sınai maliyetleri çok etkilediği ülkemizde, sanayi sektörümüzün Avrupa ülkeleriyle rekabet şansının artırılabilmesi için, ucuz ve yeterli elektrik enerjisi sağlanması zorunluluğu vardır.

Yaklaşmakta olan elektrik enerjisi darboğazının, ülkemizin sanayi üretimini, ihracatını, turizm, şehirleşme, istihdam dahil sosyal hayatımızın bütün yönlerini olumsuz etkileyeceği bir gerçektir. Bu çerçevede, 2000'li yıllara hazırlanmak için gerekli planlama çalışmaları yapılmakta olup, bu çalışmalar, dünyada ve ülkemizdeki gelişmeler doğrultusunda yenilenmektedir. Planlama çalışmalarımız doğrultusunda hazırlanan arz-talep projeksiyonları, uyguladığımız politikaların belirleyici ve yönlendirici temel unsurunu oluşturmaktadır. Şu anda, 20 bin megavat civarında olan üretim kapasitesinin, 2010 yılına kadar -yani, onüç yıl içerisinde- 60 bin megavat olması gerekmektedir. Bir başka deyişle, talebimizin güvenilir bir şekilde karşılanması için, 2010 yılına kadar yaklaşık 40 bin megavatlık yeni üretim tesislerinin sisteme ilave edilmesi; yani, mevcut sisteme, yılda yaklaşık 3 bin megavatlık kurulu güç eklenmesi zorunludur. Bu da, gerekli diğer altyapı yatırımlarıyla birlikte, yılda yaklaşık 4 milyar dolar, oniki yıllık sürede ise toplam 45-50 milyar dolarlık ya-

tırım demektir. Yıllık yatırım gereksiniminin sadece 1 milyar dolarlık kısmı kamu kesimi tarafından bütçe olanaklarıyla karşılanabilmekte, kalan 3 milyar dolarlık kısmının ise yerli ve yabancı özel sektörden karşılanması gerekmektedir. Bu talebin karşılanabilmesi için, sadece termik santrallara yönelik olarak, optimal üretim sistemi, gelişim planları ve Devlet Planlama Teşkilatı görüşleri çerçevesinde, işin gereğine uygun ihale yöntemleri, kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda, iktisadî alanda ticarî esaslara göre faaliyet göstermek zorunda olan ve üçüncü kişilerle olan ilişkilerde özel hukuk hükümlerine tabi iktisadî devlet teşekkülü olan TEAŞ tarafından teklif alınması; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca, yakıt durumu, ülke enerji planlaması, elektrik enerjisi talep tahmini dikkate alınarak tesis kurma ve işletme izni verilmesi ve yine TEAŞ tarafından verilen bu izinleri takiben sözleşme imzalanması ilkesi benimsenmiştir.

Çıkarılacak bu kanunla, üretimle ilgili işletme kuralları TEAŞ'ça belirlenerek, rekabet şartları altında oluşacak enerji birim fiyatlarıyla enerji satışı öngörülmektedir.

Yine, bu modelde, şirketler, ucuz enerjiyi en güvenilir ve en kaliteli koşullarda sunmak üzere birbirleriyle rekabet etmek zorundadırlar.

Ayrıca, 3096 sayılı Yasanın 8 inci maddesi, sözleşme süresinin bitiminde ya da belirli koşulların gerçekleşmesi halinde, bu tarihten önce, tesisin, bakanlığa ya da ilgili kuruluşlara devrini düzenlemektedir. Bu şartlar nedeniyle, feshetme şartı bile şirketi zorlayıcılık vasfını yitirmekte, iyi ve gereği gibi gerçekleştirilememiş tesis, kambur gibi, tüm olumsuzluklarıyla birlikte, sisteme, kamunun malı olarak dahil edilmektedir. Oysa, çıkarılacak bu kanunla getirilen sisteme göre, gerçekleştirilecek tesisler için, elektrik enerjisi üretimi ve enerji satış şartları sözleşmede belirtilerek kurala bağlanmıştır. Tesisin bu şartlara uygun olarak yapılması, tamamen, şirketin sorumluluğunda olup, sadece ulusal elektrik sistemi açısından gerekli denetimler ilgili bakanlık ve TEAŞ tarafından yapılacaktır.

Ayrıca, santralin üzerinde kurulu bulunduğu arazinin ve santralin mülkiyeti tamamen şirkete ait olup devir söz konusu olmadığından, şirketin, tesisi en iyi şekilde işletmesi ve tesisi daha uzun süreyle, daha ekonomik olarak çalıştıracak tedbirleri alması, tedbirli ve basiretli bir tacir olmasının doğal sonucu olacaktır.

Yap-işlet-devret modelinin üretim şirketinin, faaliyetini sürdürmek üzere kuracağı üretim ve satış sonucu kâr elde etmeyi amaçladığı ve sahibi bulunduğu tesisi, sözleşme süresiyle bağlı olmaksızın, sonuna kadar teknik ve ekonomik yönden daha verimli tutması yanında, üretim maliyetini azaltmak ve üretim kalitesini yükseltmek için, teknik gelişmeleri de uygulamak suretiyle faaliyetlerini sürdüreceği aşikârdır ve bu uygulama, ticarî faaliyetin bir gereğidir.

Sonuç olarak; elektriğin iletim ve dağıtımının asıl kamu hizmeti niteliğinde olduğu ülke koşulları ve teknik koşullar dikkate alınarak; depolama, biriktirme, stoklama imkânı bulunmayan elektriğin verimli ve ucuz bir şekilde üretimini sağlamaya yönelik faaliyetleri içeren bu modelin, kamu yararına yönelik olduğu ve kamu hizmetinin görülmesinde önkoşul sayılması gereği de bir gerçektir.

Bundan başka, kamu hizmeti niteliği ifade edilen elektrikle ilgili olarak, ülkemizin hızla artan enerji talebinin karşılanmasında, son yıllarda meydana gelen santral tesisindeki gecikmeler nedeniyle yabancı ülkelerden enerji ithal etmek zorunda kalınmaktadır. Yabancı ülkelerden elektrik ithal edilerek tüketicinin hizmetine sunulması yerine, ülkemizde, tamamen sistemimize uygun, karşılıklı yatırımlarla desteklenmiş bir projeye kaliteli ve ucuz elektrik üretilerek tüketicilerin hizmetine sunulması ve buna, her iki durumda da TEAŞ'ın aracılık etmesi arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır. Hatta, öyle ki, yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilecek santral projelerinde ibre kalite ile güvenlidir. İlke; maliyet yönünden, tartışmasız, kamu düzeni ve kamu yararından ya-

na, ülke lehine ağır basmaktadır. Zira, ithal yoluyla, satın alınan elektrik karşılığı ödenen bedelin tamamı döviz olarak yurt dışına gitmektedir. Oysaki, yap-işlet-devret modelinde, santral gibi istihdam imkânı yaratan önemli bir tesisin ülkemizde gerçekleştirilmesi ve enerji için ödenen bedelin içerisinde yer alan sabit ve değişken giderlerin büyük bir bölümü ile vergilerinin ülkemizde kalması sağlanmıştır. Kısaca, Türkiye için katmadeğer yaratılması bu modelle gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, enerji ithal ederken yabancı kuruluş ve şirketlere otomatik olarak tanınan hakların, Türkiye'de elektrik üretimi yapacak şirketlere yap-işlet projesiyle daha kontrollü ve ülke yararı gözetilerek verilmesi söz konusudur.

Ülkemiz enerji ihtiyacı için yukarıdaki gerçekler de dikkate alınarak, yurdumuz sınırları içerisinde santral yapısını sağlamak, bu kanun teklifiyle mümkün olabilecektir.

Bu konuda belirtilmesi gereken başka bir husus da, Bulgaristan'dan enerji ithaline ilişkin işlemin, TEAŞ Genel Müdürlüğü tarafından başka hiçbir makamın izni veya oluru almaya dahi gerek olmadan ve bu kuruluşun ihale ve satın alma yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilebiliyor olmasıdır.

Yukarıda da belirtildiği üzere, ülkemiz enerji üretiminin yetersizliği nedeniyle, kamuya ucuz ve kaliteli enerji sunmaya yönelik bu hizmetin, TEAŞ Genel Müdürlüğüne ithalat yoluyla sağlanması yerine, yurt içinde tesis kurdukmak suretiyle, daha kolay ulaşılır, daha kaliteli ve daha ucuz sağlanmasına yönelik ilgili bakanlık ve TEAŞ Genel Müdürlüğü eliyle yerine getirilmesi daha yararlı olup, yerindelik söz konusudur.

Ayrıca, söz konusu santrallerin yurt içinde ihtiyaç bölgelerinde yapıldığı düşünülürken, ithal edilen enerjide uzak iletim mesafelerinden kaynaklanan kayıpların ve iletim darboğazının önüne geçilerek, ülke ekonomisine bu konuda da artı değer kazandırılacağı kesindir.

Yap-işlet-devret modeli ve dolayısıyla bu modelin usul ve esaslarının düzenlendiği bu kanun teklifinde, yap-işlet-devret modeli dolayısıyla 3096 sayılı Yasanın tamamen dışında bir yaklaşım getirilmektedir. Üretim şirketlerinin kendi sahip olacakları tesislerde enerji üretimine imkân tanınmakta ve bu şirketlerin iletim ve dağıtım hakkı bulunmaktadır.

3096 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde, belli bir süre için, her çeşit üretim santralına -hidrolik, termik, jeotermal, nükleer, yenilenebilir enerji kaynakları ve benzeri- izin verilmesi ve belirlenen süre sonunda geri devri öngörülürken, bu kanun teklifinde, sadece termik santrallerle ilgili mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere- yatırım, işletme ve elektrik enerjisinin satışının düzenlenmesine gidilerek, yap-işlet sistemine geçişin sağlanması ve bu sayede yatırımların hızlandırılması amaçlanmaktadır. Şirketler, tesislerini kendileri sahipleneceğinden, güvenilir bir işletmecilikle beraber, ucuz ve kaliteli elektrik enerjisi üretimi sağlanmış olacaktır.

Sonuç olarak, yukarıda bahsedilen hususların ışığı altında, enerji sektöründe yaşanan darboğazın hızla aşılabilmesi, elektrik enerjisinin ucuz, güvenilir ve süratli bir şekilde tüketiciye ulaştırılması, yerli ve yabancı sermayenin enerji sektöründe etkin bir şekilde katılımının temini için bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

Bu konuları ifade ettikten sonra, kanun teklifinin bütün Meclis üyeleri tarafından olumlu karşılanacağına ve yasalaşması için hüsnü kabul göreceğine inanıyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hazer.

Anavatan Partisi Grubu adına, Uşak Milletvekili Sayın Yıldırım Aktürk; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA YILDIRIM AKTÜRK (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muhterem milletvekilleri, ben, konuşmamı, İskoç eteği gibi, ilginizi muhafaza edecek derecede kısa, konuyu açıkta bırakmayacak uzunlukta tutacağım.

Doğru işlerde devamlılık anlayışına en güzel örnek sergileniyor şu anda. Biraz açayım hadiseyi müsaade ederseniz. Anavatan Partisi - Doğru Yol Partisi İktidarında, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Hüsnü Doğan, bir kararnameyle, daha evvelki hukukî problemleri aşmak üzere bir girişimde bulunmuştu. Buna, kısaca, yap-işlet modeli diyoruz; ancak, hadise, elektrik mühendisleri odasının Danıştaya müracaatı neticesi, yürütmeyi durdurma kararıyla sonuçlandı; çünkü, bu kararnamenin dayandığı kanunun maksadı aşılmıştır şeklinde bir yorum getirildi. Hadise, dönüp dolayıp, bir imtiyaz olayına gelip dayanıyor; ama, ona girmeden önce, Sayın Hüsnü Doğan'dan sonra, Refahiyol İktidarında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olan Sayın Recai Kutan, takdire şayan bir yaklaşımla -ben bunu Komisyonunda da dile getirdim, bütçe çalışmalarında da ifade etmeyi bir mecburiyet olarak hissettim- daha evvelki bakan arkadaşının başlattığı bu güzel işi hızlandırarak, bir ivme kazandırarak, geliştirerek götürdü; çünkü, memleketin bir numaralı meselesi, enerji darboğazını aşmaktı. Halbuki, maalesef -çok sıkça örneklerini gördüğümüz- aynı iktidar döneminde, bakan değişince, yeni gelen bakan, bir nevi eziklikle, daha evvelki arkadaşının yaptığını birazcık değiştirme çabasına giriyor; bu da, bize, çok ciddi ivme kaybettiriyor; çünkü, bakanlarımızın ömrü, bürokratlarımızın ömrü ortada. Onun için, burada, devamlılık ilkesine riayet edilmesinin ve bugün, yine, bir hükümet değişikliğinden sonra da, daha bir ay evvel iki sayın grup başkanvekilimizin müştereken geliştirdikleri bir teklife, önümüzde son şeklinin verilmesinin gururunu yaşıyoruz.

Muhterem arkadaşlarım, özet bir iki rakam sunayım; çünkü, benden evvel konuşan sayın Refah Partisi Grup konuşmacısı, gerekçeyi bütün tafsilatıyla ele aldı; onun için, ben, daha değişik bir şeyler söyleme gayreti içinde olacağım.

1996'da, Türkiye'nin kişi başına elektrik tüketimi 1 500 kilovat/saat; halbuki, OECD ülkelerinde 8 700 kilovat/saat, Avrupa'da 5 600 kilovat/saat, dünyada 2 200 kilovat/saat; bu dünyanın içine Çin, Hindistan dahil; yani, Türkiye, dünya ortalamasının gerisinde; bir kere, bunun altını çizmemiz lazım. Hakikaten, enerji üretiminde, tüketiminde, dünyada, olmamız gereken yerin çok gerisindeyiz. Onun için, büyük bir açığı kapatmamız lazım.

İkincisi, elektrik talebi, enerji talebi, gayri safi millî hâsıla artış hızının iki misli olarak gelişiyor; bu, ülkemizde uygulanan çok tutarlı bir katsayı. Belki, biraz da şükretmemiz gerekli. 1994 yılında, o günün iktidarı "ekonomiyi yüzde 5 büyüteceğim" dediğinde yüzde 6 küçültmeseydi, bugün, kesinlikle, karanlığa gömülmüş olacaktık; çünkü, ekonomimiz küçüldü, dolayısıyla, elektrik, enerji talebimiz aşağıya indi ve ondan sonra da bir miktar eski haline geldi; ama, arada yaptığımız yatırımlarda ciddi bir eksiklik oldu; şimdi, onu vurguluyorum.

1985-1990 yılı döneminde, 6 yılda, elektrik sektörüne 12 milyar dolarlık kamu yatırımı yapıldı. Yine, benzeri bir rakam verelim; 1991-1996 yılları arasında, 6 yılda, ancak 7,5 milyar dolar harcanabildi. Bu da, maalesef, 1990 yılından sonra gelen iktidarların bu sektöre yeterince ehemmiyet vermediğini ortaya koyuyor. Bir ara "elektriğin bu kadarını ne yapacağız; yurt dışına ihraç edecek noktaya geldik" denilirken -tekrar, hafızalarımızı tazelemek için söylüyorum- sadece birkaç hafta evvel, güneybatıda dört santralin mahkeme kararıyla iki gün için kapatılması neticesinde, turistik bölgelerimizin karanlığa gömüldüğünü gördük. Çok kritik bir noktadayız; hiçbir şekilde -teknik tabiriyle ifade ediyorum- soğuk yedeğimiz yok; yani, yedekte bir kapasitemiz yok. Büyüyen, gelişen bir ekonomi düşünüyorsak, bunun ihtiyaçlarını bir an evvel yerine getirmemiz lazım.

Yine, özet bir bilgi; bu, gerekçede de yer alıyor; ama, ben, onu, biraz düzelterek işaret edeceğim. 1997'de 21 bin megavat kapasitemiz var. 2010 yılında, gerekçe 60 bin megavat diyor; ama,

eğer, yüzde 6'larla büyürsek, ortalama 75 bin megavat kapasiteye kavuşmamız lazım; yani, 20'den 75'e, 13 yılda 55 bin megavat ilave etmemiz lazım; yani, yılda ortalama 3 bin değil, 4 bin megavat ilavesi söz konusu. Belki ilk başlarda düşük seviyeden başladığımız için 3 bin megavat yeterli olur; ama, bu rakamı alsak bile, iletim ve dağıtım şebekesiyle beraber düşündüğümüzde, bu sektöre, yılda 4 ilâ 5 milyar dolar yatırım yapma gereği ortaya çıkıyor. Halbuki, kamu kesiminin tatbikatına bakıyoruz, geçmiş yıllarımıza bakıyoruz, hatta bugünkü imkânlarımıza bakıyoruz, sadece 1 milyar dolar yatırabiliyoruz. Öyle olunca, geriye kalan eksikimizi, açığımızı yerli ve yabancı özel sermayeyle tamamlamak mecburiyetindeyiz, durumundayız, bunun için de yılda 3 ilâ 4 milyar dolarlık yatırım gerçekleştirmemiz lazım; bu yatırımları yapmamız lazım ve bu yatırımları işletmeye almamız lazım. O açıdan, hadise can alıcı bir noktada. Sayın Hüsnü Doğan'ın kararname si her ne kadar Danıştayda bir noktada sekteye uğradıysa da, daha evvelden teşkilat, TEAŞ ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, ihalelere çıkmış, davetler yapmış ve içeriden dışarıdan çeşitli yabancı sermaye kombinasyonları gelip teklifler vermişlerdi. Bunun ileri bir safhada değerlendirildiğini, olgunlaştığını görüyoruz. İşte, bugün, öntümüzdeki kanun teklifi, bir anlamda bu gecikmeyi de engelleyecek ve kuvvetli bir kanunî mesnede dayandıracak bir şekil şartını yerine getiriyor.

Muhterem arkadaşlarım, aslında, ben, bu kürsüde daha evvel de yap-işlet-devret modeli üzerinde söz aldığım da, sevgili arkadaşım Yusuf Özal'ın, bunu dünya yatırım literatürüne on sene evvel kazandırdığını; yani, bu modelin bir Türk'ün aklından çıktığını söylemiştim. Halbuki, biz, bunu bütün dünyaya bir nevi fikir olarak, proje olarak sattık. Çeşitli ülkelerde, mesela Pakistan'da, Hindistan'da uygulandı, işletmeye alındı. Halbuki, biz, oturduk, önce bir Japon firması üzerinde karar kılıyor gibiydik. İşte, önce Tekirdağ dedik, olmadı "Aliğa'da yap" diye yön gösterdik; ama, Aliğa'da da çevre şartları yerine getirilmedi; mahkeme bir nevi yürütmeyi durdurma kararı aldı. Ondan sonra, bu müteşebbise "gidin, Yumurtalık'ta yapın bunu" denildi. Yumurtalık'ta da, yine Çevre Bakanlığı yetkilileri "burada da caretalar var; biz, burada santral yaptırmayız" dediler. Japonlar da yedi sekiz sene evvel taşı tarağı topladılar; gidiş o gidiş!.. Şimdi, tekrar geriye gelmeye çalışıyorlar; ama, çok ürkek bir şekilde. Acaba Türkiye'nin aklı başına geldi mi?! Bütün dünya almış bu işi çok yaygın bir şekilde uygularken, acaba, biz, hâlâ öküzlün altında buzağı arayıp "işte, bunlar imtiyazdır; biz, memleketimizi kimseye kaptırmayız" mı diyeceğiz; yoksa pratik bir yaklaşımla, karanlığa gömülmektense, enerjiyi -biraz evvelki arkadaşımın işaret ettiği gibi- Bulgaristan'dan almak yerine, kendi şartlarımızda, şartları dizayn edilmiş şekilde ülkemizde mi yapacağız? Hadisenin özü bu.

Şimdi, size bir rakam misali vereyim: Yap-işlet projelerinde rekabet şartları da sağlanacağı için 2,7 sente mal olacaktır; yani, TEAŞ'ın özel sektör şirketinden veya kombinasyonundan satın alacağı enerji -bugünkü pazarlıkların henüz tam bitirilmemiş olduğu bir safhada- ortalama 2,7 sente geliyor. Halbuki, Bulgaristan'dan ithal enerjiye 3,5 sent veriyoruz. Daha evvel denediğimiz yap-işlet-devret projesinde ise bu -buna, biliyorsunuz, Doğru Yol Hükümeti zamanında Tekirdağ'da, Marmara Ereğlisi'nde izin verildi- 4,5 sent, hatta daha yukarılara doğru çıkıyor. Buna karşılık, TEAŞ Bursa'da kendi finansman imkânlarıyla 1350 megavatlık bir santral yapıyor. Bunun maliyeti, işte o yap-işlet-devret modeliyle yapılan 480 megavatlık santralin maliyetinin eşdeğeri. Bunun sebebi şu: Yabancıya "eğer aramızda ihtilaf olursa hâkem olarak Danıştaya gideceksin" denildiğinde, o da, faturasının üzerine zamlı tarifeyi uyguluyor ve "ben, bu şartlarla -bu kadar risk faktörünü de işin içine sokarak- ancak daha yüksek bir maliyetle bu işi yaparım" diyor.

İşte, neticesi çok çarpıcı bir şekilde önümüzde. Onun için, biz, bu yanıştan da dönme noktasındayız. Bugün, çok güzel bir model tercihi yapılmış bence. Hepimizin gayret göstermesi gereken husus, buna ivme kazandırmak.

Zannediyorum, meramım yeterince hâsıl oldu. Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum; inşallah, memleketimiz için hayırlı olur. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aktürk.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

AYHAN FIRAT (Malatya) – Şahsım adına konuşacağım.

BAŞKAN – Bir saniye... Sıraya alacağım şahsınızı.

Şahsı adına, Sıddık Altay?.. Yoklar.

Şahsı adına, buyurun Sayın Ayhan Fırat. (CHP sıralarından alkışlar)

AYHAN FIRAT (Malatya) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, biraz önce de söylendiği gibi, Türkiye'nin enerji ihtiyacı 1985 yılına kadar karşılanmış; ancak, 1985 ve 1986 yıllarında özelleştirme ve yap-işlet-devret modeli ortaya atıldıktan sonra, maalesef, enerji yatırımlarında da, diğer yatırımlarda olduğu gibi, bir duraklamanın içine girilmiştir; yani, hükümetler bu konuda gerekli yatırımları yapmamıştır, ihmal etmiştir, yap-işlet-devret ile her şeyin hallolacağını zannetmişlerdir. Bu, bu şekliyle devam etmiş ve 90'lı yıllardan sonra da iyice buna bel bağlanmış; ama, hata kısa sürede kendini meydana çıkarmıştır ve o yıllarda devreye girmesi gereken bir nükleer santral bile bu derece ihmal edilmiş ve bugüne kadar hiçbir aşama kaydetmeden gelinmiştir.

Türkiye'nin yıllık enerji ihtiyacı artışı yüzde 10 civarındadır. Bugün 90 milyar kilovat/saat olan bir tüketim veya 100 milyar kilovat/saat olan bir tüketimi düşünürseniz, yıllık 10 milyar kilovat/saat ilave üretime ihtiyaç vardır. Bunun aşağı yukarı kurulu güç olarak mertebesi de 1 500-2 bin megavat kurulu güce her yıl ilave ihtiyaç var demektir. Bunu, tahminen, 1 300 dolardan hesap ederseniz; demek ki, ülkenin, yılda 2,5 milyar dolar veya 3 milyar dolar civarında bir enerji yatırımını her sene yapması gerekirdi; fakat, bunu, maalesef, görmek mümkün değil; son on yıl içerisinde büyük oranda ihmal edilmiştir.

YILDIRIM AKTÜRK (Uşak) – Beş yıl, beş yıl!..

AYHAN FIRAT (Devamla) – Bir de, enerjinin dağıtım ve mevcut tesislerin nakil sistemlerinin bakımı gerekirdi. 1 milyar dolar da buna ayırdığınız takdirde; demek ki, yılda 4 milyar dolarlık bir yatırımın behemehal yapılması gerekirdi.

Şimdi, bugüne kadar geldik. Türkiye'de, şu anda, denk olarak belki üretim tüketimi karşılıyor; ama, bu kıs, muhakkak, Türkiye'de bir enerji darboğazına girecektir. Bu enerji darboğazı nasıl aşılırdı? Bundan önceki on yılın ihmaliyle bu hale gelinmiştir; bunu unutmamak lazımdır.

REFİK ARAS (İstanbul) – Beş yıl, beş yıl!..

AYHAN FIRAT (Devamla) – Burada belki bu bir tedbirdir; ama, bu tedbirin de Anayasa Mahkemesinden döndüğünü düşünürseniz; demek ki, devletin yapması gerekeni yabancılara bırakıp "başkaları yapsın ben kullanayım" demenin pek uygun olmadığı temel sorunlarda kendini göstermiştir.

Biraz önce verilen bir değer vardı; gerek doğalgaz gerekse kömürle çalışacak olan 5 bin megavat civarındaki 5 santralin elektrik üretiminin kilovat/saat başına 2,7 sent olduğu söylendi. Bu, doğru değildir; bunun üretim maliyeti satış bedeli 4,2 sent civarında olacaktır. Bugün, Türkiye'de hidrolik santrallarda, üretim maliyeti 1 sentin altındadır; bu, Keban'da çok daha düşüktür; ama, genelde 0,5; 0,6; 0,7 sent civarındadır. Bu maliyet, termik santrallarda da 1,4; 2; 2,5 hatta bazı yerlerde 3,5 sente kadar çıkar. Bu maliyet, Bulgaristan ve Doğu'dan yapılan ithallerdeki gibi 3,5 sen-

tin üzerine çıkacak; maliyet 4,2 sent civarında olacaktır. Biz, parti olarak buna karşı olduğumuzu söyleyebiliriz. Neden; devlet, yapması gerekeni yapmamıştır; on senelik ihmali şimdi karşınıza getirmiştir. Bunun başka çözümü yok mudur; vardır; ama, devletin bu halde bu yatırımı yapamayacağı da açık açık ortadadır. En iyi hal çaresi, en hızlı çözüm bu çözüm olarak görülmektedir; bu da, 2000'li yıllarda kendini gösterecektir.

Türkiye'de bir başka sorun da şudur: Türkiye'de, şu anda 20 bin megavat civarında kurulu güç vardır. Bu kurulu güç yılda 6 bin saat çalışsa 125 milyar kilovat/saat enerji üretmesi gerekirken, tüketim miktarı 95 milyar kilovat/saat civarındadır. Peki, öbür tarafı nedir; öbür tarafı kayıplardır; yani, Türkiye'de santraller üretiyor; fakat, tüketim bunun ancak yüzde 80'i mertebesinde, yüzde 20 kayıp var.

Arkadaşlar, bu yüzde 20 kayıp demek, 2 bin megavat gücünde bir santralin boşa çalıştırılması demektir. Yani, 2 bin megavat gücünde bir santralin yılda 6 500 saat çalıştığını düşünürseniz, 13 milyar kilovat/saat, 15 milyar kilovat/saat enerjiyi, siz kaybediyorsunuz. Nerede kaybediyorsunuz; hatta kaybediyorsunuz, satışta kaybediyorsunuz. Kayıp ve kaçaktır bunlar. Bunun maliyeti nedir; üretim maliyeti 120-130 trilyondur. Yani, bunu önlemek lazımdır. TEAŞ bunu yapamıyor.

Bu ülkeye en büyük kötülük de TEK'i ikiye ayırmakla yapılmıştır. Bugün, biri TEAŞ'tır, biri TEDAŞ'tır. TEAŞ üretir, TEDAŞ dağıtır; ama, TEDAŞ'ın dağıttığında yüzde 20 kayıp vardır. Bu milletin, fakirin, fukaranın verdiği vergiyle yapılmış santrallerin ürettiği, öbür tarafta kaybolup gidiyor; üzerine eğilen yok, bakan yok, eden yok. (CHP sıralarından alkışlar) Günah değil mi bu memlekete? İşte, en büyük hatalardan bir tanesi budur. Bugün, mümkün olsa da bu iki müessese tekrar birleştirilse, eski TEK, güçlü TEK kurulsun ve bu ülkeye hizmet etsin.

Bakın, özelleştirme diye tüm ülkenin getirildiği nokta neresi... Şimdi, 80 vilayette elektrik dağıtımını birer genel müdürlük olarak özelleştirmeye kalkıyorlar. Böyle özelleştirme olur mu?.. Bu memleket bu hale getirilir mi?.. İşte, İstanbul'daki en büyük özelleştirilen şey meydana. Yarı öbür gün Ankara'da... Bu kış görecekseniz -burada söylüyorum- Ankara'da bile birçok semtin elektriği yanmayacak. Doğuya gidin bakın, birçok köy aylardır enerji alamıyor, aylardır elektriği yok. Neden; işte, TEK'i özelleştirmek için ikiye ayırdıktan sonra bu hale geldi; bir genel müdürlükten 80 genel müdürlük çıkardılar; işte, memleketin geldiği nokta burası. Şimdi başka bir şey söyleyemiyorum... Başka çare yok; eğer bunu yapmazsanız, ülke, 2000'li yıllarda tümünden karanlığa gömülür; onun için bir şey söyleyemiyorum; ama, ülkenin bu noktaya gelmemesi lazımdır; maalesef geldi.

Şimdi, bir noktaya daha temas etmek istiyorum: Bakın, Türkiye'de 8,5-9 milyar ton kömür vardır. Bunun 3,5 milyar tonu Afşin-Elbistan'dadır. Demek ki, bizim, Afşin-Elbistan'dan büyük oranda istifade etmemiz lazım. Biz, 1982 yılında bunun mücadelesini burada verdik ve Afşin-Elbistan (A) terminalini başlattık. Bugün, orada dört grup -340 megavat- çalışıyor, iki grup daha ilave edilmesi lazım -bir özel şirkete verildi- senelerdir hâlâ ilave edilmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Fırat, lütfen, toparlayalım.

AYHAN FIRAT (Devamla) – Derhal toparlıyorum Sayın Başkanım.

Ben, son olarak şunu söylemek istiyorum: Enerji çok önemlidir; hele, Türkiye gibi bir ülkede çok önemlidir. Bizim enerji açığımız çok fazladır; bunun, bu yolla kapanacağı düşünülüyorsa, bu bile iyidir; ama, bize göre, devlet, hükümetler bu konuyu ihmal etmiştir ve çok büyük hatalar yapılarak ülke bu duruma getirilmiştir.

Ben, hepinize, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor; saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümetin söz talebi var mı efendim? Yok.

Şahsı adına, Sayın Salih Kapusuz; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; sıra sayısı 348 olan, Refah Partisi Grubu ve Doğru Yol Partisi Grubu adına, özellikle, ülkemizde elektrik enerjisi üretim tesislerinin kurulabilmesi, işletilebilmesi, enerji satışının düzenlenmesi hakkında yap-işlet modeli uygulanmasıyla ilgili olarak verilen bir teklif, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde, bugün görüşülmektedir.

Tabii, siyasi partilerin statüleri farklı olabilir, bazen iktidarda, bazen muhalefette bulunuluyor olabilir; ama, ülke yararına olan, ülke menfaatına olan, ülke için faydalı olan çalışmalarla alakalı olarak herkesin ortak bir noktada buluşmuş olması, hepimizin memnuniyet duyduğu bir husustur.

Biraz önce, grup önerisiyle ilgili konuşan değerli ağabeyim, Sayın Grup Başkanvekilimiz "kendi önerisidir, kendi teklifidir; bu teklife karşı mı çıkıyorsunuz?.." gibi bir ifade kullandılar. Bakın, görüyor musunuz Sayın Başkanım, kendi teklifimize sahip çıkıyoruz.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Biz de memnun olduk.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Sahip çıkıyoruz; komisyonumuzu oturttuk.

ÖNDER SAV (Ankara) – Komisyon sizin değil; komisyon Meclisindir. Komisyon, Meclise niyabeten görev yapar. Yapmayın böyle!..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Karanlığa düşmemek için, karanlık sıkıntısı yaşamamak için, ülkenin çok önemli ihtiyacı olan böyle bir konunun, elbette, elbirliğiyle çıkarılması, sonuçlandırılması, bu ihtiyacın bir an önce halledilmiş olması, hepimizin menfaatıdır.

Dolayısıyla, görüldüğü gibi, bu konularla ilgili her türlü çalışmanın öncülüğünü yaptığımız gibi, muhalefette olmamıza rağmen, tamamlanması için de ayrıca gayret sarf ediyoruz.

Şimdi, Değerli Grup Başkanvekilinin sözüne pek dikkat edemedim; ama, şunu söyleyeyim: Yani, bugün, komisyon konusunda farklı bir işlem yapılabilirdi...

ÖNDER SAV (Ankara) – "Komisyonumuzu oturttuk" dediniz. Komisyon, Refah Partisinin değil, Meclisin komisyonu; ona itiraz ediyoruz.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Mutlaka efendim!.. Fakat, bir şey var ki, burada, komisyonları temsil eden arkadaşlar belirli, İhtüdüğe göre, kimlerin burada bulunacağı belirli. Bu komisyon üyesi arkadaşımın da, bugün, burada olup olmaması mümkünken, biz olmasını temin etmişiz. Bunu ifade ediyoruz. Bundan dolayı da hiçbir...

ÖNDER SAV (Ankara) – Daha fazla konuşmayın; konuştukça batıyorsunuz.

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Komisyonun oraya oturmaması, bir hakkın suiistimalidir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, hatibe müdahale etmeden dinleyelim.

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, bizim buradaki konuşmalarımız...

Madem, siz, yerinizden müdahale ettiniz; bir hatırlatma yapayım: Sayın vekilim, bakınız, bu kanun teklifinde muhalefet şerhiniz var; okumak istiyorum.

Muhalefet şerhinde üç imza var; ki, arkadaşımızın biri galiba bakan oldu.

"Muhalefet şerhi:

Görüşülmekte olan 'yap-işlet modeli ile elektrik enerjisi üretim tesislerinin kurulması ve işletilmesi ile enerji satışının düzenlenmesi hakkında' kanun için muhalefet şerhimiz gerekçesiyle aşağıdadır."

Metin Şahin, Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve Zonguldak Milletvekili, Sayın Bakan, Hasan Gemici.

"Gerekçe:

Kanun, Anayasa Mahkemesinin daha önceki iptal kararlarının gerekçelerine yeteri kadar cevap verememektedir."

Dolayısıyla, Anayasaya aykırıdır diyorsunuz.

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Yeteri kadar veremiyor..

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Şimdi, bu teklifle ilgili ne yapacağınızı, hem ben hem de milletimiz görecektir; ama, böyle bir noktaya gelmiş olmanız, bu teklifi destekliyor olmanız, bizi memnun eder. Biz, bundan müşteki değiliz.

Burada bir şeyin altını çizmek istiyorum ki, değerli sözcü, Cumhuriyet Halk Partisi Malatya Milletvekili Ayhan Bey "hükümetlerin bu konuda dahilidir; bu konu, on yıldan beri ihmal edilmiştir" diyor; elhak, doğru söylüyor; ben de katılıyorum; ihmal edilmiş bir konudur; ihmal edilmesi gerekli olan bir konudur. Bunu, (A) siyaset partisine (B) siyaset partisine fatura çıkarmak için söylemiyorum; ama, günümüzde, enerjinin ihtiyacı ve bunun potansiyel olarak karşılanması gerekli olan miktarını, dünya şartlarında, diğer ülkelerle kıyaslayacak olursanız, ortalamaların çok çok altında olduğunu -hem üretim hem de tüketim açısından- görmek mümkündür. Bunun iyileştirilmesi için, herkes görevini layıkıyla yapmalı.

Bu konuda, zannederseniz, en az söz sarf edilmesi gerekli olan hükümet de Refahiyol Hükümetidir. Dikkat edilecek olursa, özellikle, enerji kaynaklarından bir tanesi olan doğalgazla ilgili olarak -şu anda Türkiye'nin kullandığı doğalgaz miktarı yaklaşık 8 milyar metreküp- bu Hükümet, birçok tedbire ilave olarak yeni tedbirler almaya gayret sarf etmiş; onlardan ayrıca bahsedeceğim.

Bakınız, bu 8 milyar metreküpün, Türkiye'de, ihtiyacı karşılamamın çok çok gerisinde olduğu bir vakıa. Hem ucuz, hem de temiz bir enerji. Bu Hükümetin hedeflemiş olduğu, 2010 yılı itibarıyla altyapısını oluşturduğu, mutabakatını sağlamış olduğu temin edilecek doğalgaz miktarı 60 milyar metreküp olacaktır. Bu, elbette hepimizi sevindirir.

Bakınız, Mısır'la yeni bir anlaşma yapılmıştır, Yemen'le yeni bir anlaşma yapılmıştır, Nijerya'yla yeni bir anlaşma yapılmıştır, İran'la yeni bir anlaşma yapılmıştır, Türkmenistan'la -ki, İran ile Türkmenistan aynı hat olarak kullanılacağından dolayı- yeni bir anlaşma yapılmıştır, Rusya'yla kapasite artırımı anlaşması yapılmıştır; ki, bu kış ve önümüzdeki günlerde en çok ihtiyaç duyulan budur. Şu anda, Yüksek Planlama Kurulu kararı bile, istihsaline imkân vermeyecek aciliyetten hareketle -ki, yeni Bakanımızın da buna hız vereceğine inanıyorum- Sayın Bakanımız ve yetkili arkadaşlarımız... Özellikle, Orta Anadolu'yu, Ankara'yı çok yakından ilgilendiren bu doğalgaz hattı için, Ağrı-Erzurum arasının ihalesi yapılmış, STFA ile birlikte bir konsorsiyum, yabancı bir şirket bir araya gelmiştir; bu ihale şu anda hızla yürütülmektedir. Bu hattın Kayseri'ye kadar olan kısmı ve ayrıca, Ankara'ya kadar devam edecek olan kısmı, inşallah, bu yeni dönemde hızlandırılacaktır, ihaleleri yapılacaktır ve planlanan zaman içerisinde tamamlanacaktır. Bunun tamamlanmış olması, kış döneminde ihtiyaç duyulan ucuz ve temiz enerji açısından çok önemlidir.

Değerli arkadaşlar, bakınız, bunlara ilave olarak planlandığı için, özellikle yap-işlet metoduyla yapılacak yatırımlarla ilgili ayrıca bir bilgi vermek istiyorum:

Termik santraller yap - işlet metoduyla ele alınmaktadır. 5 milyar dolarlık özel sektör yatırımla, yılda 35 milyar kilovat/saat üretim yapabilecek olan altı adet termik santral için ilana çıkmıştır. Bu termik santraller ise şunlardır: Gebze'de iki adet doğalgaz santrali, Ankara'da bir adet doğalgaz santrali, Aliğa'da iki adet, Adapazarı'nda bir adet doğalgaz santrali ve İskenderun'da da bir

adet kömür santrali olmak üzere, 2000 ve 2001 yıllarında işletmeye açılacak bu projeler, 178 firma tarafından iştirake değer bulunmuştur. Bu konuda yatırıma hız verilmiş, herkes buna ilgi ve alaka göstermiştir ve firmaların teklifleri 28 Şubat 1997'de de Bakanlığa verilmiştir.

Bakınız, şimdi, 1997 -1998 yıllarındaki bu elektrik açığını kapatmak üzere - biraz önceki konuşmacılar da bunu ifade etmişlerdir- Türkiye, bu yıl sonu ve önümüzdeki yıllar itibariyle ciddi bir sıkıntı çekeceği için, tedbirler alınmaya gayret sarf edilmiştir.

Bunlar için, inşa halindeki termik santraller ve hidrolik santrallerin bitimi yaklaşmış olanlara sürat ve hız verilmiştir. Sayın eski Genel Müdürü de karşında görünce, özellikle şunu söylemek istiyorum: Kendileri, hakikaten doğal gaz konusunu ve bununla ilgili çalışmaların önemini çok iyi bilen bir arkadaşımızdır; belki, bu konularla ilgili görüşlerini ve bugüne kadar yapılan çalışmaları, bu kanun teklifinin görüşülmesi nedeniyle ifade edeceklerdir.

Ayrıca, sanayicilerin ve organize sanayi bölgelerinin kendi elektrik ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuracakları otoproduktör santraller teşvik edildi.

Enerji nakil hatları ile dağıtım sistemlerindeki yüzde 17'ye varan kayıpları azaltmak için çalışmalar başlatıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN –Sayın Kapusuz, lütfen toparlayalım...

SALİH KAPUSUZ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Sanayi tesislerinde rasyonel elektrik kullanımı, dolayısıyla enerji tasarrufunu sağlamak için taraflar arasında eğitim başlatıldı.

Ekonomik gerekçelerle çalıştırılmayan bazı termik santraller işletmeye alındı.

İran'dan, Bulgaristan'dan ve Gürcistan'dan yılda 2,5 milyar kilovat/saat elektrik enerjisi ithali için anlaşmalar yapıldı.

Bunları uzatmak mümkün; ama, mühim olan, ülkemiz, bu alandaki yatırımları ve üretimleri en ucuz olarak ve bol miktarda yapabilmelidir. Bunlar, -her türlü girdinin üretime maliyet olarak yansıdığına hesaba katacak olursak- hem ucuz olmalı hem temiz olmalı hem de yeterli miktarda bulunmalı; ki, ümit ediyorum, Refahiyol Hükümeti döneminde başlatılmış olan bu projelerin, yeni Hükümet tarafından ve yeni Bakanımız tarafından aksatılmadan devamı temin edilir ve sonuçlandırılır.

Memleketimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum; saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kapusuz.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

YAP-İŞLET MODELİ İLE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM TESİSLERİNİN KURULMASI VE İŞLETİLMESİ İLE ENERJİ SATIŞININ DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1. – Bu Kanunun amacı; “Yap-İşlet Modeli” ile üretim şirketlerine ülke enerji plan ve politikalarına uygun biçimde elektrik enerjisi üretmek için mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere termik santral kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışına dair esas ve usulleri belirlemektir. Hidroelektrik, jeotermal, nükleer santraller ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları ile çalıştırılacak santraller bu Kanunun kapsamı dışındadır.

**BAŞKAN – Madde üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Saffet Arıkan Bedük; bu-
yurun.**

**DYP GRUBU ADINA SAFFET ARIKAN BEDÜK (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletve-
killeri; enerjile ilgili, Yap-İşlet Modeli İle Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İş-
letilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifinin 1 inci maddesi üzerinde
Doğru Yol Partisinin görüşlerini sunmak üzere huzurlarınızdayım; Yüce Heyetinizi saygıyla se-
lamlıyorum.**

1312 sayılı Kanunla, yurdumuzun ihtiyacı olan elektriğin, üretim, iletim, dağıtım ve ticareti-
nin gerçekleştirilmesi, tekel olarak Türkiye Elektrik Kurumuna devredilmiştir. Türkiye Elektrik
Kurumu, kurulmasından bugüne kadar -özellikle, en son, 1993 yılında TEAŞ ve TEDAŞ'ın ayrıl-
masına kadar olan safhada- önemli hizmetler yürütmüş ve görevini en iyi şekliyle gerçekleştirmiş-
tir.

Ülkemiz, büyük bir gelişimin ve değişimin içerisinde. Ekonomik, sosyal ve sınıf bakımından
gelişme ve değişme, bir noktada, bir kısım altyapı ihtiyaçlarını da zarurî olarak ortaya çıkarmıştır.
Bu altyapılarda ve özellikle sanayileşmede, elektriğin fevkalade önemli yeri ve işlevi vardır.

Ülkemizin kalkınmasının, sanayileşmesinin ve sosyal gelişiminin beklenen seviyeye ulaşabil-
mesi ve hatta daha üst seviyeye çıkması, elektrik enerjisi üretiminin yıllık olarak yüzde 10 artırıl-
ması gibi bir ihtiyacı karşımıza çıkarmaktadır. Bu ihtiyacı mutlak surette karşılayabilecek bir kısım
yeni düzenlemelere ihtiyaç vardır.

Bu noktadan hareket etmek suretiyle, özellikle, huzurlarınızda ifade etmek istediğim; Avrupa
Birliğine gireceğimiz bir dönemde, Avrupa'yla rekabet edebilmek için, sanayimizin, özel sektö-
rümüzün ürünlerinin en iyi şekliyle değerlendirilebilmesi ve maliyetlerinin de düşürülebilmesi için,
yine, enerji sektöründe yeni bir kısım katkıların, değişimlerin, gelişmelerin yapılması zaruretî orta-
dadır. İthalat getirilecek olan bir enerjide -özellikle ürünlere yansması halinde- daha büyük bir ra-
kamla ve maliyetle karşı karşıya olacağımız da muhakkaktır. Bu sebeptendir ki, ithale izin veren bir
anlayışın ve bir devlet politikasının, özellikle, yap-işlet'e de aynı anlamda önem vermesi ve destek
vermesi tabiidir. Bunu yerine getirdiğimiz takdirde, enerji sektöründe daha değişik bir işlevin, da-
ha değişik bir hizmetin gerçekleştirilmesi sağlanmış olacaktır.

Çıkarılacak olan bu kanunla, işletme kuralları TEAŞ'ca belirlenecek rekabet çerçevesinde
enerji birim fiyatları ile enerji satışı en iyi şekliyle değerlendirilmiş ve düzenlenmiş olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, teklifin 1 inci maddesinde, bu kanunun amacının, yalnızca termik sant-
raller için, yap-işlet modeline göre, yerli ve/veya yabancı sermaye şirketlerine elektrik enerjisi üret-
mek üzere, mülkiyetleri kendilerine ait olmak kaydıyla, tesis kurma ve işletme izni verilmesi ve
enerji satışına dair esas ve usulleri belirlemek olduğu ifade edilmektedir.

Teklifte, elektrik üretim tesisleri için TEAŞ tarafından yapılacak sözleşme ve diğer hususlar-
da uygulanacak esas ve usullerin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanıp, Bakanlar Ku-
rulunca çıkarılacak yönetmelikte düzenleneceği de ifade edilmektedir. Bakanlığın, belirlenen şirket
ile TEAŞ arasında imzalanan sözleşmeye bağlı olarak santralin kurulması ve işletilmesiyle ilgili
izinleri vereceği de düzenlenmektedir. Ayrıca, TEAŞ'ın sözleşmelerden kaynaklanan ödeme yü-
kümlülükleri için, üretim şirketine hazine garantisi verilebilmesi hükmü de yer almıştır.

Ben, konuları özellikle genel mahiyette almak ve 1 inci maddeyi de bu esri içerisinde açıkla-
ma zarureti duydum.

Geçici maddede de, enerji üretim tesisi kurmak için, 96/8269 sayılı Bakanlar Kurulu kararı
çerçevesinde alınmış tekliflerle ilgili işlemlere, bu kanun hükümlerine göre devam edilebileceği de
belirtilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, özel sektörün enerji yatırımlarının gerçekleştirilmesinde önemli rol üstlenmesi öngörülmüştür.

Bu çerçevede, yap-işlet modelinin, yap-işlet-devret modeline nazaran plan hedefleriyle daha uyumlu olduğu da düşünülmektedir. İşte, bu noktadan hareket etmek suretiyle, ülkenin sanayileşmesine ve sosyal gelişimine katkıda bulunabilmek için, enerjinin daha kaliteli, daha verimli, daha az maliyetli ve daha fazla üretimine önem verecek bir model olan bu madde ve bu maddeyle birlikte bu teklifin, özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul göreceği inancını taşı-maktayız.

Doğru Yol Partisinin, özellikle yap-işlet'le ilgili olarak getirilmiş olan bu kanun teklifine olumlu bir yaklaşım içerisinde olduğunu belirtiyor; bu duygular içerisinde hepinizi sevgi ve say-gıyla selamlıyorum. (DYP, RP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bedük.

Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına Sayın Pamukçu; buyurun. (RP sıralarından alkış-lar)

RP GRUBU ADINA SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arka-daşlarım; görüşmekte olduğumuz Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurul-ması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifinin 1 inci maddesi üzerinde Grubumuz adına söz aldım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'de tekelciliği ortadan kaldırmak için atılan adımlardan ikincisini görüşüyoruz; ama, tam adım atılmış değil. Daha önce, bu konuda, yap-işlet-devret modeliyle tekelciliği kırma yönün-de bir adım atılmıştı; şimdiki adımla da, bu tekelcilik biraz daha kırılmaktadır; ama, tam olarak kı-rılmıyor.

Getirilen teklifte dikkatimizi çeken husus, enerji üretimi konusunda özel şirketlere, üretim şir-ketlerine izin verilmesidir; ancak, bu izin verilirken, yine bir kısım yasaklamalar da getirilmiştir; mesela, hidroelektrik, jeotermal santraller gibi... "Efendim, bunlar yenilenebilir enerjidir, imtiyaz hakkıdır" bahaneleriyle, bunlar yasaklanmış; ama, ileride, inşallah bu yasaklar da ortadan kalkacak, buna inanıyorum; çünkü, bugün, Türkiye, kurulu gücü 21 bin megavat olan bir üretim tesisine sa-hip ve 2010 yılına kadar da bunu iki kat artırmak zorunda; yani, mevcudun iki katı kadar daha ya-tırım yapıp üretim tesisi kurmak zorunda. Bunun bir diğer manası şu: Kamu, buraya yılda 1 milyar dolar ayırıyor, 3 milyar doları da özel sektörün ayırması lazım. Şimdi, Türkiye bunu ayırmazsa ne yapacak; dışarıdan enerji ithal edecek; dolayısıyla, dışarıda üretilen enerjinin ne şekilde üretildiği-ne bakmadan, 3 milyar doları verip bunu ithal edecek. Yani, dışarıya bu imtiyaz veriliyor; ama, kendi vatandaşımıza "imtiyaz veriliyor" bahanesiyle engelleniyor. Dolayısıyla, bu çarpıklık da, inşallah, ileriki yıllarda ortadan kalkacak ve Türkiye, gerçekten, serbest piyasa ekonomisine geçecek.

Diğer bir çarpıklık da -gerçi, eğer imkân bulursak, 3 üncü maddesinde de ifade ederiz- efendim, TEAŞ ihaleye çıkacakmış... Niye ihaleye çıkıyor, onu da anlamış değilim. Türkiye'de, eğer, yap-işlet... Bir kere, yap-işlet'in manası, bugün, zaten, özel sektörün yaptığı iştir; bir özel sektör ku-ruluşu, bir fabrika kurmuş, işletiyor. Bunun, bundan farklı bir tarafı yok. Fabrikaya gelince "yap-işlet" diye bir şey söylemiyoruz; ama, buraya getirmişiz "yap-işlet" demişiz. Arkasından, yine dev-leti işin içine sokmuşuz; TEAŞ ihaleye çıkacakmış, inceleyecekmiş, Bakanlığa gönderecekmiş... Yine, bir sürü formalite, bir sürü devlet çarkı; arkasından belki bir sürü şaibe... Ne gerek var; bu-nu anlamış değilim.

Eğer, daha önce, TEAŞ tarafından enerji alımıyla ilgili şartlar ilan edilmişse, bu şartları gözü-tne kestiren bir müteşebbis, gider, Devlet Planmadan teşvikini alır, üretir, satar... İşin bu kadar ko-

layı varken, maalesef, yine, kulağımızı ters taraftan göstermişiz; ama, bu haliyle bile yine bir adım atılmıştır. İnşallah, önümüzdeki dönemde bunlar da ortadan kalkar ve bu konuda da tamamen serbest piyasa ekonomisine geçmiş oluruz.

Bu arada bir şeyi de ifade etmek istiyorum. Biraz önce bir oylama yapıldı. Değerli hemşerimiz, burada, sanki biz bu kanunların çıkmasına karşıymışız gibi yahut da engelliyormuşuz gibi bir tavır sergilediler. Kendisini yakından tanırım, benim hemşerimdir. Herhalde, konuyu belki anlamamış olabilir; çünkü, bir önceki Hükümet, hangi konuların öncelikle görüşüleceği hususunu, Anayasa ve İçtüzüğe göre bildirmişti; ancak, daha sonra, hükümet değişikliğiyle, bunlar, bundan çıkarılmıştı. Aradaki bu yanlış düzeltmek istiyorum.

Bir de, tabii, bu konuda DSP'nin de bir muhalefet şerhi var; ama, şimdi nasıl davranacak, onu da merakla bekliyorum.

Görüşülen bu kanun teklifinin milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

İSMAİL YILMAZ (İzmir) – Geçti o devir, değil mi?

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Tereddütlerimiz halen devam ediyor.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Sayın Başkan, ben, yerimden bir şey söylemek istiyorum...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Güney.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Değerli hemşerim Pamukçu, galiba, benim konuşmamı anlamamış. Yani, ben, konuşmamda, bu kanunları, zaten, bizden önceki Hükümetin getirdiğini ve bunların görüşülmesi gerekliliğini söylemişim. Onlar, bugün, Danışma Kurulunda almış olduğumuz karara iştirak etmemekle ve o kararı burada oylamaya getirmekle, zaten geneline karşı çıkmışlardı. Bunu, herkes gördü. Yani, burada, bunu anlamamak için... Herhalde takip etmediler...

BAŞKAN – Siz, atf yapılan konuşmanıza açıklık getirdiniz...

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Sayın Başkanım, iki defa soru tevcih edildi. Ben, zamanı ekonomik kullanmak için, izin vererseniz, yerimden kısa bir açıklama yapmak istiyorum...

BAŞKAN – Hangi soru tevcih edildi?

METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – "Demokratik Sol Parti acaba ne yapacak" şeklinde...

Tereddütlerimiz devam ediyor; Türkiye'nin buna ihtiyacı olduğu için engellemeyeceğiz...

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına başka söz talebi var mı? Yok.

Şahsı adına, Sayın Sıddık Altay?.. Yok.

HANEFİ ÇELİK (Tokat) – Sayın Başkan, şahsım adına söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelik.

Süreniz 5 dakikadır.

HANEFİ ÇELİK (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ileriye dönük olarak, Türkiyemizin elektrik enerjisi durumu nasıl olacak ve Türkiye'nin karanlıkta kalması nasıl engellenecek şeklindeki bir kaygıyla, bugün, bu kanun teklifini görüşüyoruz.

Tabii, burada, bana göre asıl önemli olan, böyle kanunların çıkması gayet doğal; fakat, 2010 yılına yönelik olarak çalışma yaparken, Türkiye'deki elektrik enerjisinin ne şekilde temin edileceğinin planlamasının tam ve doğru olarak yapılmadığı kanaatindeyim.

Şu anda, Türkiye'nin elektrik enerjisi üretimi 21 bin megavat. Aynı şekilde, 2010 yılında da 40 bin megavat olarak planlanmış. Bunun için de, yıllık olarak, 3 bin megavat elektrik enerjisine ve bunu karşılamak için de ortalama yıllık 4 milyar dolarlık yatırıma ihtiyaç olduğu da bir gerçektir; ama, 2010 yılındaki Türkiye'nin ihtiyacı olan bu elektrik enerjisini ne şekilde temin edeceğimiz konusuna gelince: Bakıyoruz, yüzde 30'un üzerinde, yüzde 35 civarında doğalgazdan temin edileceği; yüzde 15 gibi bir rakamla kömür enerjisiyle bu santrallerin çalışacağı; yüzde 10 civarında bir rakamla da petrolden bu elektrik enerjisinin karşılanacağı görülmektedir ve bunların içerisinde yaklaşık olarak yüzde 9 gibi bir rakamla da nükleer enerji öngörülmektedir.

Türkiye, doğalgazı dışarıdan temin etmekte. Kömürü 2010 yılına yönelik olarak planladığı zaman, çalıştıracağı kömür santrallerinde kullanacağı kömürün de büyük bir kısmının ithal edileceği bir gerçek. Aynı şekilde, elektrik enerjisinin üretiminde yüzde 10 civarında kullanılacak olan petrol de dışarıdan temin edileceğine göre, demek ki, 2010 yılına geldiğimiz zaman Türkiye enerji problemini halletmiş olsa bile, bu enerji problemini hallederken, kurmuş olduğu santrallerde kullanacağı hammaddenin, doğalgaz olarak, kömür olarak yahut da petrol olarak yüzde 55'ini yurtdışından temin edecektir. Bir ülkenin, üreteceği elektrik enerjisinin hammaddesinin yüzde 55'ini yurtdışına bağlamasının normal olup olmadığının yahut da doğru olup olmadığının tartışılması gerekir diye düşünüyorum.

Türkiye, 2010 yılında, gerekli olan doğalgazı, yani, elektrik enerjisinin üretiminde hammadde olarak kullanılması gereken yüzde 35 gibi bir oranı tutan doğalgazı temin etme imkânına sahip olacak mı, olmayacak mı? Sahip olarsa, 2010 yılında bu doğalgazı hangi miktarda, hangi fiyattan alacak ve dolayısıyla, üretiminde ne kadar rantabl olacak; bunun tartışılması gerekir. Aynı şey, tabii, kömür için de, petrol için de gerekir. Onun için, mümkün olduğu kadar, biz, 2010 yılına yönelik yapmış olduğumuz planlamada, enerjimizin hammaddesini dışa bağımlı halden kurtarıp, yeni millî ekonomimize, millî sanayimize dayalı hale getirmek durumundayız diye düşünüyorum; bu da, bu planlama içerisinde nükleer enerji payının artırılmasıyla mümkün.

Tabii, nükleer enerji dediğimiz zaman, Türkiye'de bazı çevrelerin çeşitli bahanelerle bu olaya karşı çıktıkları bir gerçek; ama, Fransa, Almanya, Amerika gibi gelişmiş ülkelerin elektrik enerjilerinin ortalama yüzde 50 gibi bir kısmını nükleer enerjiden temin ettikleri de bir gerçektir ve bu ülkelerde, kesinlikle, bir çevre kirlenmesinin veyahut da insanların hayatına yönelik bir tehlikenin olmadığı da bir gerçektir.

Bunun yanında, komşumuz olan Bulgaristan'ın da, normal olarak elektrik enerjisinin yüzde 36'sını nükleer enerjiden temin ettiği bilinmektedir. Daha önce Çernobil'de meydana gelen patlamadan, özellikle Karadeniz sahillerimizin ve hatta, Marmara'nın da etkilendiğini biliyoruz. Şimdi, Bulgaristan'da bir nükleer patlama olarsa -Allah vermesin- bizim bütün Marmara Bölgemizin de etkileneceği ve bu kirlilikten azamî bir şekilde zarar göreceği bir gerçektir. Öyleyse, biz, Bulgaristan'da nükleer santrallerin kurulmasını engelleyemiyorsak, Türkiye'de de nükleer santrallerin kurulmasında hiçbir sakınca görmemeliyiz ve bu nükleer santralleri Türkiye'de kurmalıyız.

Onun için, özet olarak benim demek istediğim, ileriye dönük bu planlamalar yapılırken, elektrik üretimindeki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çelik, lütfen, toparlayalım.

HANEFİ ÇELİK (Devamla) – ...nükleer enerjinin payının yüzde 9'lardan yüzde 30'lara kadar yükseltilmesi ve bu kanunların da, buna yönelik olarak çıkarılması gerekir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, şahsım adına söz istiyorum.

BAŞKAN – Şahsınız adına...

Buyurun Sayın Polat.

Süreniz 5 dakikadır.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlarım.

Yap-işlet metoduyla enerji üretimi, gerçekten, ülkemizdeki çok önemli konulardan bir tanesidir; şöyle ki: Herkesin bildiği gibi, ülkemizde bir enerji açığı vardır ve bu enerji açığını kapatmak için -bütün arkadaşların da söylediği gibi- 3 000 megavatlık bir gücü her yıl kurmak icap etmektedir. Bu miktarda bir elektrik enerjisini üretmek için -1 000 megavata 1 milyar dolardan hesap yaparsak- 3 milyar dolar civarında bir para, dağıtmak için de 1 milyar dolar civarında bir para lazım olduğuna göre, toplam 4 milyar dolar civarında bir paraya ihtiyacımız varken, bunun, ancak, 1 milyar doları Hükümet tarafından, devlet tarafından karşılandığına göre, diğer kısmının yap-işlet metoduyla karşılanması kadar doğal bir şey yoktur. Bunun için, buna karşı çıkmayı, hiçbir zaman için mümkün görmüyorum.

Ayrıca, yap-işlet metoduyla enerji üretimi, daima, yap-işlet-devret metodundan, son derece, ucuza mal olmaktadır. Örnek verirsek, yap-işlet metoduyla 2,7 sente, hatta 3 sente elektrik üretip bize satmayı taahhüt eden firmalar, yap-işlet-devret metodu olduğu zaman, bunu, normal olarak 4,95 sentten, hemen hemen bunun 2 katına kadar pahalı bir fiyattan satmayı taahhüt ediyorlar. Dolayısıyla, yap-işlet metoduyla bir santral kurulması, her zaman için, hem ekonomik olmakta hem de -3,5 sente ithal ettiğimizi göz önüne alırsak- dışarıdan alınan enerjiden daha ucuza mal olmaktadır. Ayrıca, bu santralların ülkemizde kurulmuş olması, sabit sermaye ve işletme sermayelerinin ülkemizde kalması da ayrıca bir artı değer olarak kalmakta; aksi takdirde, dışarıdan elektrik aldığımız zaman ödediğimiz paranın tümünün döviz olarak dışarı gittiğini düşünürsek, bunun bu zararları da ortaya çıkmaktadır. Yalnız, ben, burada, Anayasa Mahkemesini, yap-işlet metodlarında; hidrolik enerji gibi yenilenebilir enerjilerde bir kullanma, bir mülkiyet hakkı doğuruyor diye iptal ettiğinden dolayı, bu yap-işlet metodunun sadece termik santralla sınırlı kalmasını da, biraz, ülkem için ve bilhassa, benim şehrim olan Erzurum için çok hatalı görüyorum. Şöyle ki: Erzurum'da, mesela, Çoruh Nehri üzerinde 14 civarında barajın yapılabileceği tespit edilmiştir; hatta, bunların büyük bölümü yap-işlet-devret metoduyla ihaleye çıkmasına rağmen, şu ana kadar, hemen hemen hiçbir tanesiyle kesin bağlantı kurulamamış ve işletilememiştir. Sadece, bizim İspir'de 5 baraj, birkaç yıldan beri, ihale kapsamına, görücüye çıkmış olmasına rağmen, ciddi bir alıcısı olmamıştır; sadece Laleli Barajına, o da 11 sent gibi son derece pahalı bir teklifle yaklaşmıştır. Bu yap-işlet-devret metodu yerine yap-işlet metodu -benim gönlüm- eğer hidrolik santrallara da uygulanabilse ve bizim bölgemizde de bu barajlar yapılabilse, en azından göçün ve işsizliğin önleneceği de bir gerçektir.

Sayın milletvekilleri, sadece 1965-1990 yılları arasında, otuzbeş yılda, yalnız Erzurum ve Kars İllerinde, Devlet İstatistik Enstitüsü rakamlarına göre, net olarak 487 256 kişinin göç yaptığını düşünürsek, bizim buradaki endişelerimiz biraz daha ortaya çıkar.

Size açık bir misal vereyim: Önümüzde, bugün dağıtılan bir cetvel var; Şanlıurfa'da, sadece Atatürk Barajı yapıldığı için, milletvekili sayısı 9'dan 11'e çıkarken, Erzurum'da 8'den 7'ye düşüyor. 1990 yılına kadar Erzurum'dan nüfus olarak daha az potansiyelde olan Şanlıurfa İli, bu arada, Erzurum'u neredeyse katlayarak geçebiliyor. Bunun bütün sebebi, Atatürk Barajının ve getirdiği katkı ve artı değeridir.

Ayrıca, burada, bizim doğu için çok önemli bir konu daha var; onun için de, biz, bunun bir an önce çıkmasını istiyoruz. İran ve Türkmenistan doğalgazının Erzurum'dan geçecek olması ve burada da bir doğalgaz çevrim santrali yapımının planlanması da, bizim orada büyük bir heyecanla bekleniyor. Eğer, bu doğalgaz çevrim santrallerinin -ki 150+150=300 megavatlık iki tane doğalgaz çevrim santrali bizim Erzurum'da düşünülüyor-yapılabilmesi, işletmeye açılabilmesi, en azından, işsizliği bir nebze önleyeceği gibi, yurt kalkınmasına da büyük bir destek sağlayacaktır.

Yalnız, yeni Hükümetten ve Sayın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımızdan, bilhassa bu İran doğalgazına çok ehemmiyet vermesini ve doğu için çok hayati olan bu projenin aksamadan yürütmesine katkıda bulunmalarını bekliyoruz. Şu anda başlamış olan Erzurum-Doğubayazıt doğalgaz boru hattı ödeneğinin 8,3 milyon doları ödenmiş olmasına rağmen, müteahhidin 12,7 milyon dolarlık bir hakedişi vardır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, lütfen toparlayalım.

ASLAN POLAT (Devamla) – Peki efendim.

...Bu artan miktar da, Hazine'de, bu son ihale yasağına takılmış durumdadır. Eğer, bu miktarlar da bir an önce ödenip ve müteahhit firmaların boru ve sac alımları sağlanıp bu doğalgaz çalışmaları hızla devam ederse, bunun devamı olarak, doğalgaz çevrim santralleri de bizim bölgemizde üretime geçerse hem yurdumuz enerji kaynağı sıkıntısından kurtulur hem de doğumuzdan göç önlenerek her iki yönden de ülkemize faydalı olacağına inanıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (RP, DYP, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Polat.

1 inci maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2. – Bu Kanunda geçen;

Yap-İşlet Modeli : Elektrik enerjisi santrallerinin üretim şirketleri mülkiyetlerinde kurulmalarını, işletilmelerini, üretilen elektrik enerjisinin belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde satışını içeren modeli,

Üretim Şirketi : Mülkiyeti kendisine ait olmak üzere sadece elektrik enerjisi üretim tesisi kurmak ve işletmek için kurulmuş veya kurulacak yerli ve/veya yabancı sermaye şirketini,

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

TEAŞ : Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketini,

İfade eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Üretim tesisi kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışı esasları

MADDE 3. – Bu Kanuna göre, optimal elektrik üretim sistemi gelişim planları çerçevesinde, yapımı öngörülen üretim tesisleri için teklif almak üzere TEAŞ tarafından Resmî Gazetede ilan edilir. TEAŞ üretim şirketini seçme hususunda işin özelliğini belirten şartname hazırlayarak kapalı teklif veya belli istekliler arasında kapalı teklif veya pazarlık usullerinden işin gereğine uygun olanını uygular.

Ayrıca üretim tesisi kurmak ve işletmek üzere üretim şirketleri de, TEAŞ'a başvurabilirler. Bu durumda önerilen projelerin, TEAŞ tarafından, optimal sistem gelişim plânları çerçevesinde değerlendirilerek uygun görülmesi halinde, yapımı öngörülen üretim tesisi için teklif almak üzere, rekabet ortamının sağlanması amacıyla işin gereğine uygun ihale yöntemleri de belirlenerek Resmî Gazetede ilan edilir.

TEAŞ tarafından bu modelle yapılması öngörülen projelerle ilgili olarak, yapılacak ilandan önce, kalkınma planları, enerji plân ve politikalarına uygunluk açısından Devlet Plânlama Teşkilâtının görüşü alınır.

Alınan teklifler TEAŞ tarafından bu Kanun ve çıkarılacak yönetmelik hükümleri çerçevesinde değerlendirildikten sonra, uygun teklif belirlenerek, ilgili üretim şirketine tesis kurma ve işletme izni verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlık, TEAŞ tarafından kendisine gönderilen teklifi uygun gördüğü takdirde tesis kurma ve işletme izni verebilir.

Bu iznin verildiğinin TEAŞ'a bildirilmesinden sonra, TEAŞ ile üretim şirketi arasında üretim tesisi kurma, işletme ve enerji satışını düzenleyen Sözleşme imzalanır.

Bakanlık ve TEAŞ değerlendirmelerinde kalkınma plânları, ülke enerji plân ve politikaları doğrultusunda elektrik enerjisinin tüketiciye en ucuz ve güvenilir şekilde sunulmasını ve arz-talep dengelerini dikkate alır.

Bu Kanuna göre yapılacak üretim tesisleri için, ihaleye katılanlarda aranılacak şartlar, üretim şirketinin sermayesi, şirket ve/veya ortaklarının deneyimi, şirketin seçimi, proje ve fizibilite esasları, yakıt temini, üretim kapasitesi, alınacak enerjinin miktarı, süresi, enerji birim fiyatı oluşturma esas ve usulleri ve tesis kurma ve işletme izni esas ve usulleri ile diğer hususlar Bakanlıkça hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Yönetmelikte gösterilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Sayın Suat Pamukçu; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA SUAT PAMUKÇU (Bayburt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 3 üncü maddesi üzerinde Grubumuz adına görüşlerimi arz etmek için huzurlarınızdayım.

Biraz önce, 1 inci madde üzerinde görüşlerimi arz ederken, özelleştirme veya serbest piyasa ekonomisine geçişte bir ikinci adım atıldığını belirtmiştim; ama, bu adımın tamamlanması gerekir demiştim; inşallah önümüzdeki yıllarda bu gerçekleşir; bu ümidimi, bu temennimi burada yineliyorum.

Yine, biraz önce 1 inci madde üzerinde görüşlerimi arz ederken, devleti yine işin içine soktumuzu, olayın, yine devletin çarkları içerisinde içinden çıkılmaz hale getirileceğini belirtmiştim.

Burada, TEAŞ bir ihaleye çıkıyor, ihalede teklifler toplanıyor, teklifler değerlendiriliyor, sonra, değerlendirilen teklif, seçilen teklif bakanlığa sunuluyor, bakanlık da, bu teklifi uygun gördüğü takdirde TEAŞ'a iletiyor, TEAŞ da teklifi veren firmayla sözleşme yapıyor.

İşi bu kadar dolaştırmanın ne gereği var, onu anlamış değilim?! Bunun yerine, şimdi, TEAŞ, bu kanuna göre, bu işi yapacak firmayla bir sözleşme yapacak; yapacağı sözleşmeyi baştan ilan etsin; bunun üzerine, bu işe gönüllü firmalar hazırladıkları projeyi TEAŞ'a olur için sunsun; yani, projenin teknik yönünü ve optimal elektrik sistemi gelişim planlamaları çerçevesinde değerlendirilmek üzere TEAŞ'a sunsun. TEAŞ'ın oluru üzerine burada yapılacak tek iş, Devlet Plânlama Teşkilâtına müracaat edip, kalkınma planları, ülke enerji plan ve politikaları doğrultusunda, elektrik enerjisinin tüketiciye en ucuz ve güvenilir şekilde sunulması ve arz ve talep dengelerini dikkate alarak Devlet Plânlama Teşkilâtının bu projeye teşvik vermesidir; bütün olay budur.

Bu işte, ihaleye, hiçbir gerek yok; nasıl ki, özel sektör, fabrikasını kurarken hiçbir ihaleye girmeden ülkedeki ekonomik durumu, arz-talep durumunu dikkate alarak kuruyorsa, aynı şekilde, enerji üretimini de... Yalnız, tabii, burada bir Hazine garantisi gerekiyor, ona itirazım yok; çünkü, üreteceği enerjinin depolanması mümkündür değil. Ürettiği enerjiyi depolamayacak olan bir kimse de, bu riski göze alarak, böyle bir tesisi kuramaz; ama, Hazine garantisi, eğer TEAŞ tarafından daha önce sözleşmede ilan edilmişse, bu şartları dikkate alarak, arz-talep dengesini dikkate alarak, özel sektör, kendi projesini hazırlar, onaylatır ve üretim tesisini kurar. İş bu kadar basitleştirmek varken, bu kadar dolaylı yollardan, hem kurumu hem bakanlığı -geçmişte olduğu gibi- zan altında bırakacak birtakım yollara başvurulmasını doğru bulmadım. Ancak, bu haliyle bile, yine, bir adımdır, inşallah, ileride bunlar da düzeltilir.

Bu temenniyle, bu maddeye de olumlu oy vereceğimizi belirtiyor, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Pamukçu.

Gruplar adına başka söz talebi var mı efendim? Yok.

Şahsı adına söz talebi var mı?

İSMAİL YILMAZ (İzmir) – Kişisel söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

Süreniz 5 dakika.

İSMAİL YILMAZ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan, Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifinin 3 üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, konuşmacıların da ifade ettiği gibi, Türkiyemiz bir enerji darboğazının eşliğindedir. Gerçekten, geçtiğimiz on yıl boyunca, bugünkü projeksiyon dikkate alınmadan ve gerekli yatırımlar, altyapı hizmetleri getirilmeden, bugünkü sıkıntılı noktaya gelişimizi burada ifade etmekten büyük üzüntü duyuyorum; ama, şu andaki vakıa bellidir: Türkiye'nin, şu anda 21 bin megavat kurulu gücünde elektrik üretim tesisleri mevcut; ancak, şu anda, Türkiye'nin, 1997 yılı itibarıyla tüketimi 103 milyar kilovat/saat. Bunu da, yine, dışarıdan aldığımız ithal enerjiyle ancak karşılayabiliyoruz. Yani, şu anda tam sıfır noktasındayız. Çok süratli bir şekilde -ama, yap-işlet; ama, yap-işlet-devret; ama, yine, TEAŞ'ın, ilgili ünitelerin özkaynaklarıyla- muhakkak ve muhakkak, enerji üretimimizi artırmamız gerekiyor.

Bakın, geçen yıldan bu yıla geçişte, enerji ihtiyacı yüzde 11 artmış; sanayileşen bir ülkede, önümüzdeki yıllarda, bu -daha da farklı- yüzde 13, yüzde 15 şeklinde artabilir. Bu açıdan, olayın önemini bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Tabii ki bunlar büyük yatırımlar, büyük projeler, büyük finans isteyen projeler; dolayısıyla, getirilmiş olan bu kanun teklifini, üretimi kolaylaştırıcı, özel sektörü teşvik edici olması ve devlet ekonomisine, ülkeye katkıda bulunması açısından fevkalade olumlu buluyoruz ve enerji sektörü üzerinden devlet tekelinin kırılması, kaldırılması noktasında önemli bir adım olarak görüyoruz.

Bütün bunları ifade ederken, tabii ki, bölgeler arasında da birtakım dengesizlikler mevcut. Şu anda, özellikle Ege'de büyük bir elektrik kriziyle karşı karşıyayız. Özellikle, Yatağan Termik Santrali, Kemerköy ve Yeniköy Santrallerinin çevre nedeniyle durdurulma kararından sonra, Ege ve İzmir tehdit altındadır. Bugüne kadar 54 üncü Hükümet bu kararı uygulamadı; ama, tabii ki, bu, bir yasal zorunluluğu beraberinde getiriyor; ama, İzmir felç durumda; İzmir'de üç gün elektrik kesildi,

sanayi "off" durumuna düştü ve gerçekten çok büyük sıkıntı çekildi. İzmir'in, özellikle yaz ve kış aylarında, günlük enerji ihtiyacı ortalaması 1 800 megavat civarındadır; bunun yüzde 50'sinden fazlası Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy'den sağlanmaktadır. Türkiye'nin koskoca üçüncü büyük kentinin böyle riskli bir ortamda bırakılması, gerçekten son derece sıkıntılı bir olay. Ben, özellikle Değerli Bakanımızdan ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkililerinden rica ediyorum; Ali-ağa'da kurulması planlanan 700 artı 700 megavatlık; yani, toplam 1 400 megavatlık, İzmir'in ve Ege'nin elektrik ihtiyacını büyük ölçüde karşılayacak olan iki termik santrali -ama, LNG ile; ama LPG ile; ama, fuel - oil ile hangisiyle yapıyorlarsa yapsınlar- bir an önce kursunlar. Bakın, geçen dönemde, 54 üncü Hükümetin Enerji Bakanı, Bursa'da 1 400 megavatlık doğalgaz santralının temelini attı; gerçekten çok büyük bir hizmettir. Özellikle Bursa gibi, İzmir gibi, Denizli gibi, İstanbul gibi, Kayseri gibi sanayi bölgelerinde muhakkak bu adımların atılması lazım. Şimdi, biz, yeni Hükümetten bunları bekliyoruz; özellikle, İzmirililer olarak bekliyoruz ve bir an önce, Yatağan, Kemerköy ve Yeniköy santrallerinin da filtrasyon tesislerinin desülfürizasyon tesislerin yapılmasını istiyoruz; çünkü, buraları millî servettir, kullanılması gerekir; bunun da bu enerji üretimine katkısının sağlanmasını gerekli görüyoruz.

Sayın milletvekilleri, tabii, bu arada, özellikle, otoproductörlerin; yani, sanayicilerin kendi elektrikerlerini kendilerinin üretmelerinin teşvik edilmesi lazım. Bakın, geçen dönemde -ben, yine İzmir'den örnek vermek istiyorum- Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesinde sanayiciler, tamamen kendi paralarıyla, 35 megavat gücünde organize sanayi bölgesinin ihtiyacının tamamını karşılayacak tarzda bir proje yaptılar, bu projeyi 53 üncü Cumhuriyet Hükümetinin önüne getirdiler, maalesef, sürüncemede kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, lütfen, 1 dakika içinde toparlayalım.

İSMAİL YILMAZ (Devamla) - 54 üncü Hükümetin değerli Bakanının ve Enerji Bakanlığı yetkililerinin gayretleriyle proje onaylandı ve şu anda yapımına başlandı. Bütün organize sanayi bölgelerinde, kendi elektrikerlerini kendilerinin üretmeleri noktasında belki bir zorunluluk getirilmesi gerekir; bunu da, özellikle, Bakanlık yetkililerinin dikkatine sunuyor; hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

Sayın Ahmet Dökülmez; buyurun.

AHMET DÖKÜLMEZ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 3 üncü maddesi üzerinde, şahsım adına söz almış bulunuyorum; sözlerime başlarken, hepinizi hürmet ve saygıyla selamlarım.

Bu kanun teklifinin görüşülmesi sırasında, tam 3 üncü maddede, özellikle, sizlere duyurmak istediğim bir şey var:

Şu güne kadar enerji satışını üstlenmiş bir kısım firmalar, uygulama sırasında öyle hatalar yapıyorlar ki, bir kısım sektörlerde, bir kısım yerlerde veya beldelerde telafisi mümkün olmayan zara yol açıyorlar. Nedir bu diyeceksiniz; firma ismi vermeden söylemek istiyorum: Firmanın bir tanesi, ayda 3 milyar liralık enerji tüketimi olan bir yere, tutuyor, 40 milyar liralık enerji tüketimin var diye fatura gönderiyor. Tabii, işletme sahibi de gidip "benim ortalama enerji tüketimim 2 milyar, 3 milyar, olsa olsa 4 milyar olur; haydi çatlasa patlasa 5 milyar olur, 40 milyar olması mümkün değil; niye bunu böyle yapıyorsunuz, bunda bir hata var" dediğinde, "efendim, gidin mahkemeye, hakkınızı ispat edin alın, biz bu parayı alıriz" diyorlar. Bir kısım firmalar, şirketler, bu şekilde, çökertmek istedikleri sanayi kollarını, rakiplerini felce uğratmak için gayri ahlakî birtakım yollara başvuruyorlar.

Bu teklif güzel, ülkemiz için faydalı, devletin yükünü hafifletecek bir öneri; fakat, bundan sonra bu türlü kanun dışı ve ahlakdışı yollara tevessül edecekler için, bu yolları tıkayacak bir kısım kanunların da getirilmesinde yarar var. Devlet bu türlü kanunsuzlukları yapmaz; ancak, özel firma ve şirketler, maalesef, bu türlü girişim ve davranışların, gayri ahlakî tavırların içerisinde girebiliyorlar; ben, bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Mesela, Kahramanmaraş'ta tekstil sektörü o kadar hassas bir sektör ki, 1 saatlik bir enerji kısıtlaması, o şehre 30-40 milyar liraya mal oluyor. Satış işini üstlenen bir firmanın bu şekilde bir tehdiye yeltenmesi halinde, bir şehrin sanayii tamamen ölebilecek durumda.

Bu konuda, yetkili arkadaşların, uygulayıcı arkadaşların özellikle dikkatini çekmek istiyorum ve sözlerimi bitiriyorum; hepinizi hürmetle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dökülmez.

3 üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

Garanti

MADDE 4. – TEAŞ'ın, sözleşmenin enerji satışına ilişkin hükümlerinden kaynaklanan ödeme yükümlülükleri için, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca üretim şirketine Hazine garantisi verilebilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Refah Partisi Grubu adına, Sayın Ahmet Çelik; buyurun.

RP GRUBU ADINA AHMET ÇELİK (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Refah Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşülmekte olan kanun teklifinin 4 üncü maddesi üzerinde Grup adına söz almış bulunuyorum. 4 üncü maddeyi aynen okuyorum: "TEAŞ'ın, sözleşmenin enerji satışına ilişkin hükümlerinden kaynaklanan ödeme yükümlülükleri için, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca üretim şirketine Hazine garantisi verilebilir." Tabii ki, biz bu maddeyi destekliyoruz.

Biliyorsunuz, bu kanun teklifi, Grup Başkanvekilimiz Sayın Salih Kapusuz ve aynı zamanda Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili tarafından verilmiş bir tekliftir ve 54 üncü Hükümetin getirmiş olduğu bir tekliftir. Onun için, şahsen ben, 54 üncü Hükümete çok çok teşekkür ediyorum; bu teklifi görüşmek üzere Meclise getirmesinden dolayı, yeni Hükümetimize de başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, devlet teşvik vermelidir ve aynı zamanda, üretici şirketlere garanti yetkisi vermelidir. Tabii, bu, istenen bir durumdur; çünkü, şirket, ihaleyi aldığı takdirde, muhakkak bunun garantisini isteyecektir ve Hazine, bu konuda gerekli garantiyi vermelidir; ama, devlet de, kendi parasını koruyacak şekilde, bunlara bu imkânı sağlayabilmelidir.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, Adıyaman-Gölbaşı-Harmanlı Termik Santralının ihalesi yapılacaktır; fakat, hukukî dayanağı olmadığı için, ihale safhasından geri döndü. İşte, 54 üncü Hükümet, sırf bu termik santralleri ve Türkiye'deki elektrik üretimini artırmak kaydıyla, yap-işlet modelini getirdi. Bu model, fevkalade bir modeldir. Adıyaman-Gölbaşı-Harmanlı Termik Santralının ihalesi yapılarak inşaat başlandığı takdirde, inşaat süresince 2 000 işçi, inşaat bittiği zaman da 750 işçi, Adıyaman-Gölbaşı-Harmanlı Termik Santralında çalışacaktır. Bu, Adıyaman için, Gölbaşı-Harmanlı için fevkalade iyi bir yatırımdır.

Onun için, ben inanıyorum ki, inancım odur ki, mevcut Hükümetimiz, bu teklif kanunlaştıktan sonra, inşallah, Adıyaman-Gölbaşı-Harmanlı Termik Santralını kısa bir sürede bu model üzerinden ihale edecek ve oraya gerekli ekonomik katkıyı sağlayacaktır.

Grubum ve şahsım adına saygılar sunuyorum.

Sağ olun, var olun diyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Gruplar adına başka söz talebi?..Yok.

Şahsı adına, Sayın Memduh Büyükkılıç; buyurun.

MEMDUH BÜYÜKKILIÇ (Kâyseri) – Değerli Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; görtü-şülmekte olan 348 sıra sayılı yasa teklifiyle ilgili kişisel söz almış bulunuyorum; öncelikle, hepini-zi hürmetle selamlıyorum.

Gerçekten, geç kalınmış bir kanun teklifi. Ben, bu kanun teklifini veren, başta, Refah Partisi Grup Başkanvekili ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili arkadaşlarımızı tebrik ediyorum.

REFİK ARAS (İstanbul) – Bize bir şey yok mu?!

MEMDUH BÜYÜKKILIÇ (Devamla) – Yapılan bu çalışmalardan dolayı, elbette ki, Türkiye Büyük Millet Meclisine teşekkür ediyorum; ancak, gönlüm isterdi ki, yeni Hükümetin milletvekil-lerinin tamamı burada olsaydı, bu çalışmalara destek verseydi de, bir miktar da payı olsaydı. Daha şimdiden yorulmuş gibiler...

ABDULLAH AKARSU (Manisa) – Bizi adamdan saymıyor musun?!

MEMDUH BÜYÜKKILIÇ (Devamla) – Bu gidişle de, kanun çıkaracak güçleri pek yok gi-bi... Neyse, hayırlısı olsun. Milletın hayrına olan güzel kanunları, iyi kanunları çıkarmakta, biz, muhalefet olarak, her zaman destek vermeye hazırız; bundan kimsenin şüphesi olmasın.

Tabii, yap-işlet modelini konuşuyoruz ve termik santralleri konuşuyoruz. Türkiye'de, sadece termik santraller yok, hidroelektrik santralleri da var. Elbette ki, devletin hantal yapısını hepimiz biliyoruz. Ben, bölgemden örnek vereceğim: Kayseri bölgesinde, yirmi yıldır "Yamula Barajı" di-ye bilinen meşhur Yemliha Barajı konuşulur durur. Gerçekten, hep konuşulan, hep devletten bir şeyler beklenen dönem geride kalmıştır. Şimdi, orada kurulmuş olan bir özel şirket vasıtasıyla, yap-işlet-devret modeliyle bir çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmayla ilgili olarak, 54 üncü Hükümet döneminde, değerli Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız başta olmak üzere, enerji fonundan yapı-lan katkıyla çalışmalar başlamış, istimlak paraları verilmiş, derivasyon kanallarının ihalesi de ya-pılmıştır. Umuyorum ki, 55 inci Hükümetimizin değerli Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı da, bu çalışmaların devamı yönünde katkıda bulunacaktır.

Yine, bölgemizde, bir başka yap-işlet-devret modeliyle devam eden hidroelektrik santralı - Çamlıca Santralı adıyla Çamlıca I, Çamlıca II- Zamantı Irmağımızın yüksek debili suyuna, bu akan suya, âdeta gem vurma amacıyla yapılan bir çalışmadır.

Kayseri'de son altı ya da sekiz ay içerisinde seksene yakın fabrika kurulmuştur; fabrika kurma çalışması yapılmaktadır. Bu müteşebbis insanların, elbette ki, şevkini kıran bir konu var; enerji problemi. Büyükşehirlerde bu konu gündeme geldikçe, acaba bizim bölgemizde de ileride durum ne olacak gibi endişeler söz konusu olmuştur.

Bence, aslında, burada, gerek yetkililere gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizlere düşen görev, termik santrallerde olduğu gibi, yap-işlet modelini gündeme getirip kanunu çıkarırken, hidroelektrik santrallerle ilgili olan, hidroelektrik enerjiyle ilgili olan çalışmaların yasal boşlukları-nın da giderilmesi suretiyle, yap-işlet modelinin mutlaka hayata geçirilmesini sağlamak olmalıdır; çünkü, artık hepimiz, devletten bir şeyler beklenirse, sonunda neticeye ulaşamadığını görmekteyiz. 2000'li yıllarda, özelleştirmenin artık gündemde olduğu ve herhalde, özelleştirme sahasında en ge-ri kalmış ülke durumunda olduğumuz bir dönemde, bu çalışmalarını mutlaka yapmalıyız.

Ben, bir başka örnek vermek istiyorum: Kayseri Sarıoğlan Barajı'nın, maalesef, yedi senedir inşaatı devam ediyor; sanırım, yapılan, yüzde 25 ya da yüzde 30 oranındadır.

Bu gerçekleri göz önüne getirdiğimizde, Türkiyemiz için enerji problemi daha ileri boyutlara ulaşmadan, bir an evvel, yap-ışlet modelini hayata geçirip -hatta, tüm sahalarda hayata geçirip- enerji problemini halletmemiz gerektiği kanaatindeyim.

Ben, tekrar, emeği geçenleri kutluyor, 54 üncü, 55 inci Hükümete teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Büyükkılıç.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Teklifin geçici maddesini okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1. – Enerji üretim tesisi kurmak için 9.5.1996 tarihli ve 96/8269 sayılı Kararname hükümlerine göre alınmış tekliflerle ilgili işlemlere, kaldıkları yerden bu Kanun hükümlerine göre devam edilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 5. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 6. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi?..

İSMAİL YILMAZ (İzmir) – Sayın Başkan, kişisel söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın İsmail Yılmaz, kişisel söz talebiniz var.

Gruplar adına söz talebi?.. Yok.

Buyurun Sayın Yılmaz.

İSMAİL YILMAZ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin son maddesi üzerinde, şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmacılarımızın da kısmen ifade ettiği gibi, bugün, ürettiğimiz enerjinin, maalesef, yaklaşık yüzde 20'sini kaybediyoruz. Yani, üretim merkezlerimizden TEDAŞ'ın hidroelektrik veya termik veya jeotermal tesislerden ürettiği enerjinin, gerek TEDAŞ'ın dağıtım ünitelerine gelinceye kadar gerekse TEDAŞ'ın dağıtım sırasında, büyük kayıpları olduğunu biliyoruz. Dünya standartlarına göre, kabul edilebilir enerji kaybı yüzde 6, yüzde 7 civarındadır; ama, bugün, Türkiye'de, yüzde 17, yüzde 18 civarında veya yüzde 15 civarında ifade edilse bile, reel olarak yüzde 20 kaybımız var demektir. Bu yüzde 20 kayıp, ekonomimize büyük ölçüde yük getirmektedir. Bu kayıp, ekonomiyi yük getirdiği gibi, ayrıca, vatandaşın sırtına da binmektedir. Öncelikle, bu kayıpların önlenmesi, kayıpların kabul edilebilir sınırlara çekileceğine -tabii ki, ilgililerin, yetkililerin alacağı önlemlerle ve önümüzdeki günlerde yapacakları çalışmalarla- bir ölçüde halledileceğine inanıyorum, te-

menni ediyorum; ancak, burada ifade etmek istediğim şu: Bakın, TEAŞ, ürettiği enerjiyi TEDAŞ'a satıyor -yani, devletin bir kurumu diğer kurumuna satıyor- TEDAŞ, TEAŞ'tan alıyor -tabii, bu arada, TEAŞ kârını alıyor- ve aldığı bu elektrik enerjisini vatandaşa satıyor; satarken -bu kayıpların yaklaşık yüzde 15-16'sı, daha ziyade, tüketicieye giderken olan kayıplar- TEDAŞ, bu kayıpları ne yapıyor, vatandaşın sırtına bindiriyor -yani, faturalara yüklüyor, vatandaşa fatura ediyor- ve arkasından, astronomik elektrik faturaları... Neden?.. Kaçak elektrik, özellikle, ruhsatlı kullananların üzerine bindiriliyor. Bu da son derece büyük bir zulüm. Nedendir bu diye sebebini araştırdık. Özellikle, benim bölgem olduğu için, İzmir'den örnek vereyim. İzmir'in Buca, Karşıyaka, Narlıdere, Bornova İlçelerinde şunu gördük: Tabii ki, büyük göçler var, doğudan batıya göç var, kaçak yapılaşma var. İmar Yasasına göre, belediyelerden oturma raporu alınmadıkça, kaçak yapılara elektrik ve su bağlanmıyor. Vatandaş ne yapıyor; bu sefer, kaçak elektrik, kaçak su kullanıyor. Vatandaşın kaçak elektrik, kaçak su kullandığını belediye biliyor, herkes biliyor; ama, önlem almıyor. İmar Yasasında yapılacak bir değişiklikle, bunu, muhakkak halletmek lazım. Aksi takdirde, vatandaşlar arasında zulüm aracı olarak kullanılıyor. Gerçekten, ruhsatlı yapısı olan ve elektrik aboneliği olmuş vatandaşımız, kaçak elektrik kullananların yükünü çekiyor. Bu da, büyük bir problem. Bunun, muhakkak halledilmesi gerekir diyorum. İmar Yasasında bu değişiklik yapılabilir; buna, bizler de destek oluruz; ancak, muhakkak yapılmalı.

Bir de çok önemli bir hususu, altını çizerek, söylemek istiyorum: TEDAŞ'ın vatandaştan tahsil ettiği elektrik fatura bedellerinin ne kadarının TEDAŞ'a geldiğini öğrenmek için araştırma yaptım. Vatandaşın ödediği paranın, sadece yüzde 50'i TEDAŞ'a gidiyor; diğer yüzde 50'si, yok TRT'ye, yok bilmem ne fonuna, yok falanca fona, yok filanca fona... Yani, vatandaşın ödediği elektrik parasının yüzde 50'si, TEDAŞ'a ve devlete dönüşüyor -yani, ilgili birime dönüşüyor- ama, olmaz. Bunun, muhakkak makul bir seviyeye çekilmesi lazım. Vatandaş milyonlarca lira ödüyor.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Akaryakıt da öyle.

İSMAİL YILMAZ (Devamla) – Sayın milletvekilim, vatandaş, özellikle, veznelerde, elektrik faturalarına veya su faturalarına para yetiştiremiyor. Bunun önlenmesi gerekir.

Yürürlük maddesinde konuşmanın sebebi, şu anda yürütmenin başında olan Hükümetin bu konuya dikkatlerini çekmek amacıyla idi.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

Şahsı adına, Sayın Salih Kapusuz; buyurun.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, bu teklifin yasalaşmasına katkı sağlayan bütün siyasî parti gruplarına ve milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Tabii, devlette devamlılık esastır. Faydalı, verimli ve ülkemizin lehine olan böyle bir teklifin yasalaşmış olması, elbette, hepimizi ve milletimizi memnun etmektedir. Tabii, sadece yasayı çıkarmakla iş bitmiyor. Asıl, iş, bu yasalarda hedeflenen verimi, faydayı, ülke menfaatını sonuçlandırmak, bunun gereğiyle ilgili adımları atmakla tamamlanacaktır. Bu, bir başlangıçtır. Özellikle, böyle bir başlangıcın başka alanlara da yansımaları, başka alanlarda da tatbikata konulması, elbette, serbest piyasanın verimliliği ve ülke çıkarları açısından çok faydalı olacaktır.

Şimdi, tabii, Sayın Bakan, bu konuda, bu yükü üzerine almış oluyor; inşallah, altyapısı hazırlanmış, ihale safhasına gelmiş, hatta ihalesi yapılmış olan ve sonuçlandırma bekleyen birtakım çalışmalarını sonuçlandıracaktır.

Memleketimiz için hayırlı olmasını temenni ediyor; hepinize saygılar sunuyorum. (RP, ANAP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kapusuz.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarımıza sunuyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Böylece, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Çumhur Ersümer, bu vesileyle, Türkiye Büyük Millet Meclisine teşekkür etmek istiyor.

Buyurun Sayın Ersümer. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI MUSTAFA CUMHUR ERSÜMER (Çanakkale) – Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; gerçekten, bu, Hükümetimizin ilk kanunudur. İnşallah, böylesine hayırlı, yararlı kanunları elbirliğiyle çıkarmak, Meclisimize ve Hükümetimize nasip olacaktır.

Burada, bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi, bütün parti gruplarıyla birlikte bazı hususları tespit etti, altını çizdi. Bunlardan en önemli tespit ve altı çizilen husus, ülkemizin, gerçekten, enerji konusunda darboğaza geldiğidir. Yine, bu enerji ihtiyacının giderilmesi noktasında, devletin bütçe imkânlarıyla bu sorunun çözülmesinin mümkün olmadığı da tespit edilmiştir; yani, enerji konusundaki açığın kapatılması için, mutlaka, özel sektörün ve özel sektör sermayesinin ve hatta, çok ehven şartlarda intikali sağlanabilecek olan yabancı sermayenin ülkeye intikalinin gerekliliği tespit edilmiştir. Yine, hep birlikte tespit ettiğimiz bir husus da, böylesine acil bir ihtiyaç kapıya gelip dayandığında, bütün siyasi partilerimizin, parti mülahazalarını bir tarafa bırakıp -hatta bazı tereddütlerine rağmen- ülkenin bu ihtiyacının karşılanması noktasında birlikte hareket edebilmeleridir. Ümit ediyorum, dua ediyorum; bu, bundan sonraki ihtiyaçların tespitinde de aynı şekilde devam edecektir.

Hiçbir arkadaşımızın en ufak bir şüphesi olmasın ki, 55 inci Hükümetimiz, kendisine verilen bu emanete ihanet etmeyecektir. Biz, bize neyin emanet edildiğinin, bu kanunla bize neyin emanet edildiğinin çok iyi bilincindeyiz.

Yine, bugün, bir hususu daha tespit etmek istiyorum. Çok iyi bildiğiniz gibi, bu kanun teklifi, iptal edilen bir kararnameyi hayata geçirmek için çıkarılmıştır. 53 üncü Hükümet döneminde bir kararname çıkarılmıştır; ancak, bu kararname, Danıştayca iptal edilmiştir. İptalden sonra, 54 üncü Hükümet döneminde, iki grup başkanvekili arkadaşımızın hazırlayıp sunduğu bu kanun teklifi, Meclise verilmiştir, 55 inci Hükümet döneminde de hayatiyete geçirilecektir.

Ben, başından sonuna kadar, gerek 53 üncü gerek 54 üncü gerekse bugünkü Hükümetimizde ve Meclisimizde bu kanun teklifine emek verenlere, yardımcı olanlara, destek verenlere Hükümet adına teşekkür ediyor, hepinize saygı ve sevgiler sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, çalışma süremizin dolmasına 10 dakikadan az bir zaman kaldı; yeni bir yasa tasarısı ya da teklifine başlamamız halinde mesafe kaydedebilmemiz mümkün değil.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) – Sayın Başkanım, zabıtlara doğru geçmesi açısından ifade etmek istiyorum. Gündemin 159 uncu sırasında promosyonla ilgili teklif mevcuttur; komisyonlarda değil, Genel Kurulun gündeminindedir.

Arz eder, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bu nedenle, kanun tasarısı ve tekliflerini görüşmek için, 17 Temmuz 1997 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.50

VII. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - Niğde Milletvekili Akın Gönen'in, Bayındırlık ve İskân Bakanlığında korunmaya muhtaç çocuklar için ayrılan kadrolara usulsüz atama yapıldığı iddialarına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Hasan Gemici'nin yazılı cevabı (7/2860)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Korunmaya Muhtaç Çocukların İstihdamı konusunda, 2 Haziran 1997 tarihli Hürriyet Gazetesinin 31 inci sayfasında yayımlanan bir haberle ilgili, aşağıdaki sorularımın SHÇEK'den sorumlu Sayın Devlet Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Akın Gönen

Niğde

Hürriyet Gazetesinin 2 Haziran 1997 tarihli sayısının 31 inci sayfasında yer alan "Bu mu Müslümanlık!" başlıklı bir haberde, Bayındırlık ve İskân Bakanlığında Korunmaya Muhtaç Çocuklar için kullanılması gereken kadrolara sahte belgelerle yetimlikle ilgisi olmayan kişilerin atandığından bahisle, "Yetimlere ayrılan işe başkalarını yerleştirdiler" alt başlığı altında da "ilk olay değil" ibaresine yer verilmektedir. Buna göre;

1. Sözkonusu haber doğru mudur?
2. Habere konu olan olayın sorumluları kimlerdir?
3. Haberde değinildiği üzere bu sorumluların yapmış olduğu, usulsüz başka atamalar da var mıdır?
4. Bu sorumluların yaptığı usulsüz işlemlerin soruşturulması ve gerekirse yasal yollara gidilmesi konusunda Bakanlığınızca bir girişimde bulunulmuş mudur? Ya da bulunulacak mıdır?

T.C.

Başbakanlık

18.6.1997

Sosyal Hizmetler ve Çocuk

Esirgeme Kurumu

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.01.1.SÇE.0.61.00.00.HM/97-400

Konu : Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 18.6.1997 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2860-7065/19212 sayılı yazı.

Niğde Milletvekili Akın Gönen tarafından, korunmaya muhtaç çocukların istihdamı konusunda 2 Haziran 1997 tarihli Hürriyet Gazetesinin 31 inci sayfasında yayımlanan haberle ilgili olarak verilen soru önergesine yönelik cevaplarımız aşağıda belirtilmiştir.

Hürriyet Gazetesinin 2 Haziran 1997 tarihli sayısının 31 inci sayfasında yer alan "Bu mu Müslümanlık!" başlıklı haberde, Bayındırlık ve İskân Bakanlığında korunmaya muhtaç çocuklar için kullanılması gereken kadrolara sahte belgelerle yetimlikle ilgisi olmayan kişilerin atandığından bahisle, "yetimlere ayrılan işe başkalarını yerleştirdiler" alt başlığı altında da "ilk olay değil" ibaresine yer verilmektedir.

Bilindiği üzere, 3413 sayılı Kanunla 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa ek bir madde eklenerek, kamu kurum ve kuruluşları, reşit olana kadar Başbakanlık

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından bakılan ve korunan çocuklar için, her yılbaşındaki, hangi statüde olursa olsun, serbest kadro mevcutlarının binde biri nispetindeki kısmını ayırarak bu çocuklar arasında yapılacak giriş sınavlarında başarılı olanlar arasında atama yapılacağını öngörmektedir.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığında 3413 sayılı Kanun gereğince ayrılan kontenjanlara hak edilmeyenlerin alındığına dair Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna 22.5.1997 tarihinde şikâyetlerin intikal ettirilmesi üzerine anılan Genel Müdürlükçe 28.5.1997 tarihli ve 97/167 sayılı onayla görevlendirilen müfettiş tarafından soruşturmaya başlanmıştır. Halen soruşturma devam etmektedir.

Haberde iddia edildiği gibi bir sahtekârlık yapılmış ise, sorumlular hakkında idarî, adli ve cezai işlemler yerine getirileceğinden hiç kimsenin kuşkusu bulunmaması gerekir.

Önergeye konu haber, Ankara Etimesgut Fatma Üçer Yetiştirme Yurdunda düzenlenen ve tasdik edilen form (A)'lara dayalı olarak Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 20.5.1997 tarihinde açtığı sözlü ve uygulamalı sınava katılıp kazananların işe alınmaları ile ilgili olup, bu konuda soruşturma başlatılması nedeniyle Bayındırlık ve İskân Bakanlığına 23.5.1997 tarihli ve 870 sayılı yazıyla başvurulmuş sınavı kazananların atamalarının yapılmaması ve atamaları yapılmış ise göreve başlatılmaması istenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Hasan Gemici

Devlet Bakanı

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 348)

Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (2/835)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Salih Kapusuz

RP Grup Başkanvekili

Kayseri

Saffet Arıkan Bedük

DYP Grup Başkanvekili

Ankara

GENEL GEREKÇE

1312 sayılı Kanun ile tekel olmak üzere yurdumuzun ihtiyacı olan elektriğin üretim, iletim, dağıtım ve ticaretini yapmak amacıyla Türkiye Elektrik Kurumu kurulmuştur. Daha sonra 1312 sayılı Kanun, 110 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, bu Kararname de 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Türkiye Elektrik Kurumu 12.8.1993 tarih ve 93/4789 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Türkiye Elektrik Üretim, İletim A.Ş. (TEAŞ)" ve "Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ)" unvanlı iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü şeklinde teşkilâtlandırılmıştır. Böylece sözkonusu Elektrik Kurumu tekel niteliğinde mal ve hizmet vermek amacından çıkartılmıştır. Kamuoyunda Yap-İşlet-Devret modeli olarak bilinen 3096 sayılı Kanunun, ilkeleri ile serbest piyasa ekonomisinin gerektirdiği rekabet ortamına geçiş sağlanmak istenmiştir. Ancak 3096 sayılı Kanunun uygulanmasında güçlüklerle karşılaşmış, bu Kanunun amaç maddesinde belirtildiği gibi yatırımların ve işletmenin özel sektör eliyle yürütülmesi ilkesi öngörülmesine rağmen, sonuçta tesisler devlete intikal ettiğinden beklenen yatırım ve yarar sağlanamamıştır.

Ülkemizin kalkınmasının, sanayileşmesinin ve sosyal gelişmesinin beklenen sonucu olarak son dönemlerde elektrik enerjisi talebimiz, yıllık ortalama % 10'un üzerinde bir hızla artmaktadır. Bu talebin zamanında, güvenilir ve kaliteli bir şekilde karşılanması ana hedeflerdendir. Bu hedefe ulaşmak için elektrik enerjisi üretiminde, ekonomik oldukları sürece yerli kaynaklarımıza öncelik verilmektedir. Bununla birlikte enerji kaynakları bakımından kısıtlı potansiyele sahip olan ülkemiz, elektrik enerjisi üretiminde yurt dışından kaynak ithali ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu amaçla, yurt dışından doğal gaz, yüksek kalorifik değere sahip kömür ve nükleer gibi alternatif kaynak sağlanması yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir. Hükümet politikası doğrultusunda Avrupa Birliğine tam üye olma yolunda ilerlediğimiz şu günlerde, elektrik fiyatlarının sanayi maliyetlerini çok

etkilediği ülkemizde, sanayi sektörümüzün Avrupa ülkeleri ile rekabet şansını artırabilmesi için ucuz ve yeterli elektrik enerjisi sağlanması zorunluluğu vardır. Yaklaşmakta olan elektrik enerjisi darboğazının ülkemizin sanayi üretimini, ihracatını, turizm, şehirleşme, istihdam dahil sosyal hayatımızın bütün yönlerini olumsuz etkileyeceği bir gerçektir. Bu çerçevede 2000'li yıllara hazırlanmak için gerekli planlama çalışmaları yapılmakta olup, bu çalışmalar dünyada ve ülkemizdeki gelişmeler doğrultusunda yenilenmektedir. Planlama çalışmalarımız doğrultusunda hazırlanan arz-talep projeksiyonları uyguladığımız politikaların belirleyici ve yönlendirici temel unsurunu oluşturmaktadır.

Elektrik enerjisi üretim sistemi planlamalarında en önemli sosyal ve ekonomik parametreler :

– Sosyal parametre olarak ortalama nüfus artış hızı

1995-2000 yılları için % 1,6

2000-2005 yılları için % 1,50

2005-2010 yılları için % 1,4

– Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla Ortalama Artış Hızı (GSYİH)

1995-2000 yılları için % 5,6

2000-2005 yılları için % 6

2005-2010 yılları için % 6

olarak alınmaktadır.

Bu değerler Beş Yıllık Kalkınma Planlarında tespit edilen ortalama tahmini ve hedef değerlerdir ve Devlet Planlama Teşkilâtı tarafından ilgili kuruluşlardan elde edilen veriler doğrultusunda belirlenmektedir.

Türkiye hızla artan genç bir nüfusa sahiptir. Nüfus artış hızı şu anda yaklaşık % 1,78 civarındadır. Nüfus artış hızına paralel olarak insanların fakirleşmemesi, dolayısıyla buldukları yaşam standardını korumaları için Gayri Safi Yurt İçi Hâsılda yaklaşık % 5 oranında bir artış gerekirken bu da elektrik arzında yaklaşık % 10'luk bir artış hızını zorunlu kılmaktadır.

Bu gerçeklerden hareketle şu anda 21 000 MW civarında olan üretim kapasitesinin 2010 yılına kadar (yani 13 yıl içinde) 60 000 MW olması gerekmektedir. Bir başka deyişle talebimizin güvenilir bir şekilde karşılanması için 2010 yılına kadar yaklaşık 40 000 MW'lık yeni üretim tesislerinin sisteme ilave edilmesi, yani mevcut sisteme yılda yaklaşık 3 000 MW kurulu güç eklenmesi zorunludur. Bu da gerekli diğer alt yapı yatırımları ile birlikte yılda yaklaşık 4 milyar dolar, 12 yıllık sürede ise toplam 45-50 Milyar dolarlık yatırım demektir. Yıllık yatırım gereksiniminin sadece 1 milyar dolarlık kısmı kamu kesimi tarafından bütçe olanakları ile karşılanabilmekte, kalan 3 milyar dolarlık kısmının ise yerli ve/veya yabancı özel sektörden karşılanması gerekmektedir.

Bu talebin karşılanabilmesi için sadece termik santrallara yönelik olarak optimal elektrik üretim sistemi gelişim planları ve Devlet Planlama Teşkilâtı görüşleri çerçevesinde, işin gereğine uygun ihale yöntemleriyle, kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda iktisadî alanda ticarî esaslara göre faaliyet göstermek zorunda olan ve 3 üncü kişilerle olan ilişkilerinde özel hukuk hükümlerine tabi iktisadî devlet teşekkülü olan TEAŞ tarafından teklif alınması; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yakıt durumu, ülke enerji planlaması ve elektrik enerjisi talep tahminini dikkate alarak tesisi kurma ve işletme izni verilmesi ve yine TEAŞ tarafından verilen bu izinleri takiben Sözleşme imzalanması ilkesi benimsenmiştir.

Çıkarılacak bu Kanunla; üretim ile ilgili işletme kuralları TEAŞ'ça belirlenerek rekabet şartları altında oluşacak enerji birim fiyatları ile enerji satışı öngörülmektedir. Yani bu modelde şirketler ucuz enerjiyi, en güvenilir ve en kaliteli koşullarda sunmak üzere birbirleri ile rekabet etmek zorundadırlar.

Ayrıca 3096 sayılı Yasanın 8 inci maddesi, sözleşme süresinin bitiminde ya da belirli koşulların gerçekleşmesi halinde bu tarihten önce tesisin Bakanlığa ya da ilgili kuruluşlara devrini düzenlemektedir. Bu şartlar nedeniyle fesih şartı bile şirketi zorlayıcılık vasfından uzaklaşmakta ve iyi ve gereği gibi gerçekleştirilmemiş tesis bir kambur gibi tüm olumsuzluklarıyla birlikte sisteme kamunun malı olarak dahil edilmektedir.

Oysa çıkarılan bu Kanunla getirilen sisteme göre; gerçekleştirilecek tesisler için elektrik enerjisi üretim ve enerji satış şartları sözleşmede belirtilerek kurala bağlanmıştır. Tesisin bu şartlara uygun olarak yapılması tamamen şirketin sorumluluğunda olup, sadece ulusal elektrik sistemi açısından gerekli denetimler Bakanlık/TEAŞ tarafından yapılacaktır. Ayrıca, santralin üzerinde kurulu bulunduğu arazinin ve santralin mülkiyeti tamamen şirkete ait olup, devir sözkonusu olmadığından, şirketin tesisi en iyi şekilde işletmesi ve tesisi daha uzun süreyle daha ekonomik olarak çalıştıracak tedbirleri alması tedbirli ve basiretli bir tacir olmasının doğal sonucu olacaktır.

Yap-İşlet Modelinde üretim şirketinin faaliyetini sürdürmek üzere kuracağı, üretim ve satış sonucu kâr elde etmeyi amaçladığı ve sahibi bulunduğu tesisi; sözleşme süresi ile bağlı olmaksızın sonuna kadar teknik ve ekonomik yönden daha verimli tutması yanında, üretim maliyetini azaltmak, üretim kalitesini yükseltmek için teknik gelişmeleri de uygulamak suretiyle faaliyetini sürdüreceği izahına gerek duyulmayacak bir gerçektir ve bu uygulama ticarî faaliyetin bir gereğidir.

Elektriğin kamuya sunulması gereken en önemli hizmetlerin başında geldiği tartışmasızdır. Aslında işbu Kanun ile uygulamaya sokulan bu modelde de bu hizmetin doğru ve tüketici haklarını korur şekilde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ancak elektriğin üretimi sağlanmadan kamuya asıl ilgilendiren iletim ve dağıtım hizmetinin sağlanması da olanaksızdır. Öncelikle enerjinin tüketiciye ulaştırılmasına kadar olan safhaların ayrı ayrı değerlendirilmesi, özellikle enerji üretiminin iletim ve dağıtımdan tamamiyle farklı mütalaa edilmesi gerekmektedir. Zira elektrik üretiminin herhangi bir mal ve hizmet üretiminden farkı yoktur ve gelişmiş ülkelerdeki uygulamalarda bu yöndedir. İdarî Yargı sistemini örnek aldığımız Fransa'da dahi elektrik üretimi kamu hizmeti sayılmaktadır. Ayrıca yine örnek olarak elektrik üretiminin İngiltere'de % 80'i, İspanya'da % 98'i, İsviçre'de % 50'si, Almanya'da % 56'sı özel sektörce yapılmaktadır.

Bugün dünyanın globalleşmesi ile elektrik de dahil olmak üzere üretilen her türlü mal ve hizmetin ülkeler arasında alım ve satımı yapılabilmektedir. Avrupa ülkeleri enterkonnekte enerji iletim hatlarıyla birbirine bağlıdır. Kısaca elektrik ulusal sınırları aşan, herkesin herkese anında ve kolaylıkla sattığı bir mal niteliğini kazanmıştır.

Sonuç olarak; elektriğin iletim ve dağıtımının asıl kamu hizmeti niteliğinde olduğu, ülke koşulları ve teknik koşullar dikkate alınarak, depolama, biriktirme, stoklama olanağı bulunmayan elektriğin verimli ve ucuz bir şekilde üretimini sağlamaya yönelik faaliyetleri içeren bu modelin ise kamu yararına yönelik olduğu ve kamu hizmetinin görülmesinde önkoşul sayılması gerektiği de bir gerçektir.

Güvenilir, kaliteli ve ucuz elektrik üretimini amaçlayan bu düzenlemelerin % 100 başarısızlıkla sonuçlanması halinde bile ülkenin çalışmakta olan diğer termik (yakıt olarak doğal gaz, kömür ve fuel oil kullanan santraller) ve hidroelektrik santralleri ya da Yap-İşlet-Devret modeli ile kurulan santraller ile bu hizmet sınırlı bir şekilde ancak büyük maliyetlerle ve giderek artan elektrik ihtiyacını karşılamaktan uzak bir şekilde sürdürülecektir. Bunun ise kamu yararına yönelik olmadığı açıktır.

Bundan başka, kamu hizmeti niteliği ifade edilen elektrikle ilgili olarak; ülkemizin hızla artan enerji talebinin karşılanmasında son yıllarda meydana gelen santral tesislerindeki gecikmeler nedeniyle, yabancı ülkelerden elektrik ithal edilmek zorunda kalınmaktadır. Yabancı ülkelerden elekt-

rik ithal edilerek tüketicinin hizmetine sunulması yerine, ülkemizde, tamamen sistemimize uygun, karşılıklı yaptırımlarla desteklenmiş bir proje ile kaliteli ve ucuz elektrik üretirerek, tüketicilerin hizmetine sunulması ve buna her iki durumda da TEAŞ'ın aracılık etmesi arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır. Hatta öyle ki; Yap-İşlet modeli ile gerçekleştirilecek santral projelerinde ibre, kalite, güvenilirlik ve maliyet yönünden tartışmasız kamu düzeni ve kamu yararından yana ülke lehine ağır basmaktadır. Zira; elektrik ithalinde satın alınan elektrik karşılığı ödenen bedelin tamamı döviz olarak yurt dışına gitmektedir. Oysa ki; Yap-İşlet modelinde; Santral gibi istihdam olanakları yaratan önemli bir tesisin Ülkemizde gerçekleştirilmesi ve enerji için ödenen bedelin içinde yer alan sabit ve değişken giderlerin büyük bir bölümü ile vergilerin Ülkemizde kalması sağlanmıştır. Kısaca Türkiye için Katma Değer yaratılması bu modelle gerçekleştirilmiştir. Ayrıca enerji ithal ederken yabancı kuruluş ve şirketlere otomatik olarak tanınan hakların, Türkiye'de ki elektrik üretimi yapacak şirketlere Yap-İşlet projesi ile daha kontrollü ve ülke yararı gözetilerek verilmesi sözkonusudur. Ülkemiz enerji ihtiyacı için yukarıdaki gerekçelerde dikkate alınarak yurdumuz sınırları içerisinde santral yapımını sağlamak bu Kanun ile mümkün olabilecektir.

Bu konuda belirtilmesi gereken bir başka husus da; Bulgaristan'dan enerji ithaline ilişkin işlemin TEAŞ Genel Müdürlüğü tarafından, hiç bir başka resmî makamın izin ve/veya olurlu almaya dahi gerek olmadan ve bu Kuruluşun İhale ve Satın Alma Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerçekleştiriliyor olmasıdır. Yukarıda da belirtildiği üzere; Ülkemiz enerji üretiminin yetersizliği nedeniyle kamuya ucuz ve kaliteli enerji sunmaya yönelik bu hizmetin TEAŞ Genel Müdürlüğüne ithalat yolu ile sağlanması yerine, yurt içinde tesis kurdukmak suretiyle daha kolay ulaşılır, daha kaliteli ve ucuz olarak sağlanmasına yönelik işlevlerin Bakanlığımız ve TEAŞ Genel Müdürlüğü eliyle yerine getirilmesi daha yasal olup, yerindelik sözkonusudur. Ayrıca sözkonusu santrallerin yurt içinde ihtiyaç bölgelerinde yaptırıldığı düşünüldüğünde, ithal edilen enerjide uzak iletim mesafelerinden kaynaklanan kayıpların ve iletim darboğazlarının önüne geçilerek ülke ekonomisine bu konuda da artı değer kazandırılacağı kesindir.

Yap-İşlet Modeli ve dolayısıyla bu modelin usul ve esaslarının düzenlendiği işbu Kanunda; Yap-İşlet-Devret modeli dolayısıyla 3096 sayılı Yasanın tamamen dışında bir yaklaşım getirilmektedir. Üretim şirketlerinin kendi sahip olacakları tesislerde enerji üretimine olanak tanınmakta, bu şirketlerin iletim ve dağıtım hakkı bulunmamaktadır.

3096 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde belli bir süre için, her çeşit üretim santrallerine (Hidrolik, termik, jeotermal, nükleer, yenilenebilir enerji kaynakları v.b.) izin verilmesi ve belirlenen süre sonunda devlete geri devri öngörüldükten bu Kanunda, sadece termik santrallerle ilgili mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere yatırım, işletme ve elektrik enerjisinin satışı düzenlemesine gidilerek Yap-İşlet sistemine geçiş sağlanması ve bu sayede yatırımların hızlandırılması amaçlanmaktadır. Şirketler tesislerini kendileri sahipleneceğinden güvenilir bir işletmecilikle beraber ucuz ve kaliteli elektrik enerjisi üretimi sağlanmış olacaktır.

Sonuç olarak yukarıda bahsedilen hususların ışığı altında, Enerji sektöründe yaşanan darboğazın hızla aşılabilmesi, elektrik enerjisinin ucuz, güvenilir ve süratli bir şekilde tüketiciye ulaştırılması, yerli ve yabancı sermayenin enerji sektöründe etkin bir şekilde katılımının temini için bu Kanun hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkındaki 4.12.1984 tarih ve 3096 sayılı Kanun, liberal sistem ve serbest piyasa ekonomisine geçişi amaçlamış ise de, uygulamada yatırımlar gerçekleştirilememiş ve beklenen hızlı çözüm sağlanamadığından enerji sorunu çözümlenememiştir. Ayrıca 3096

sayılı Kanun yatırımların ve işletmenin özel sektör eliyle yürütülmesini öngörmesine rağmen sonuçta tesisler devlete intikal edeceğinden bu yönüyle de çelişki arz etmektedir. Ülkemizin enerji ihtiyacı her yıl % 10 oranında arttığından yatırımların en az buna göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bunu sağlamak amacıyla 3096 sayılı Kanunda öngörülen ve Yap-İşlet-Devret olarak kamuoyunda bilinen sistemden ayrı olarak, yalnızca termik santraller için mülkiyetleri şirketlere ait olmak üzere tesis kurma ve işletme izni verilmesi ve tesislerden elde edilen enerjinin satışı ile ilgili hususları düzenlemenin bu kanunun amacı olduğu maddede açıklanmıştır.

Tesislerin mülkiyeti ve işletme hakkı, izin verilen sermaye şirketlerine ait olduğundan bu amaç gözetilerek, hidroelektrik, jeotermal, nükleer ve yenilenebilir enerji kaynakları kapsam dışında tutularak 3096 sayılı Kanundan farklı bir düzenlemeye gidildiği belirtilmiştir.

Madde 2. — Bu Kanun ile getirilmek istenilen model tanımına ve kısaltmalara yer verilmiştir.

Madde 3. — İşbu Kanun ile uygulamaya sokulan bu modelde, Ülkemizin kalkınmasının, sanayileşmesinin ve sosyal gelişmesinin beklenen sonucu olarak son dönemlerde artan elektrik enerjisi talebinin karşılanabilmesi için sadece termik santrallara yönelik olarak optimal elektrik üretim sistemi gelişim planları ve Devlet Planlama Teşkilâtı görüşleri çerçevesinde, bu hizmetin doğru ve tüketici haklarını korur şekilde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Bundan başka, kamu hizmeti niteliği ifade edilen elektrikle ilgili olarak; ülkemizin hızla artan enerji talebinin karşılanmasında son yıllarda meydana gelen santral tesislerindeki gecikmeler nedeniyle, yabancı ülkelerden elektrik ithal edilmek zorunda kalınmaktadır. Yabancı ülkelerden elektrik ithal edilerek tüketicinin hizmetine sunulması yerine, ülkemizde, tamamen sistemimize uygun, karşılıklı yaptırımlarla desteklenmiş bir proje ile kaliteli ve ucuz elektrik üretirerek, tüketicilerin hizmetine sunulması ve buna her iki durumda da TEAŞ'ın aracılık etmesi arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır. Hatta öyle ki; Yap-İşlet modeli ile gerçekleştirilecek santral projelerinde ibre, kalite, güvenilirlik ve maliyet yönünden tartışmasız kamu düzeni ve kamu yararından yana ülke lehine ağır basmaktadır.

Ayrıca, Bulgaristan'dan enerji ithaline ilişkin işlem TEAŞ Genel Müdürlüğü tarafından, hiç bir başka resmî makamın izin ve/veya oluru almayacağına dahi gerek olmadan ve bu Kuruluşun İhale ve Satın Alma Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere; Ülkemiz enerji üretiminin yetersizliği nedeniyle kamuya ucuz ve kaliteli enerji sunmaya yönelik bu hizmetin TEAŞ Genel Müdürlüğüne ithalat yolu ile sağlanması yerine, yurt içinde tesis kurdukmak suretiyle daha kolay ulaşılır, daha kaliteli ve ucuz olarak sağlanmasına yönelik işlemlerin Bakanlık ve TEAŞ Genel Müdürlüğü eliyle yerine getirilmesi daha yasal olup, yerindelik sözkonusudur. Ayrıca sözkonusu santrallerin yurt içinde ihtiyaç bölgelerinde yaptırıldığı düşünüldüğünde, ithal edilen enerjide uzak iletim mesafelerinden kaynaklanan kayıpların ve iletim darboğazlarının önüne geçilerek ülke ekonomisine bu konuda da artı değer kazandırılacağı kesindir.

Bu nedenle, işin gereğine uygun ihale yöntemleriyle, kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda iktisadî alanda ticarî esaslara göre faaliyet göstermek zorunda olan ve 3 üncü kişilerle olan ilişkilerinde özel hukuk hükümlerine tabi iktisadî devlet teşekkülü olan TEAŞ tarafından Resmî Gazetede ilan yapılmak suretiyle teklif alınması; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yakıt durumu, ülke enerji planlaması ve elektrik enerjisi talep tahminini dikkate alarak tesisi kurma ve işletme izni verilmesi ve yine TEAŞ tarafından verilen bu izinleri takiben Sözleşme imzalanması ilkesi bu madde ile düzenlenmiştir.

Ayrıca, ihaleye katılanlarda aranılacak şartlar, üretim şirketinin sermayesi, şirket ve/veya ortaklarının deneyimi, şirketin seçimi, proje ve fizibilite esasları, yakıt temini, üretim kapasitesi, alınacak enerjinin miktarı, süresi, enerji birim fiyatı oluşturma esas ve usulleri ve tesis kurma ve iş-

letme izni esas ve usulleri ile diğer hususların yer aldığı detay düzenlemenin Bakanlıkça hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Yönetmelikte gösterileceği belirtilmiştir.

Madde 4. - TEAŞ'ın, Sözleşmenin enerji satışına ilişkin hükümlerinden kaynaklanan ödeme yükümlülükleri için Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca üretim şirketine Hazine garantisi verilmesi amaçlanarak, şirketlere güvence verilmesi suretiyle yatırımcıların teşviki ve tesislerin biran önce hızlı bir şekilde kurulması ve işletilmesi sağlanış olacaktır.

Geçici Madde 1. - 3096 sayılı Kanundan ayrı bir şekilde yalnızca termik santrallara yönelik olarak Bakanlar Kurulunun 9.5.1996 tarih ve 96/8269 sayılı Kararname hükümlerine dayalı olarak alınmış tekliflerin değerlendirilmesine, şirketler tarafından verilen enerji birim fiyatlarının ilk açılış tespitlerinin dahi TEAŞ maliyetlerinden düşük değerleri içermesi, uygulamanın, ülke çıkarlarını korumasının yanında adil kurallara oturtulduğu kanaatinin oluşmuş olması nedeniyle kaldığı yerden, bu Kanun hükümlerine göre devam edilmesi amaçlanmıştır.

Madde 5. - Kanunun yürürlüğe giriş tarihi gösterilmiştir.

Madde 6. - Kanunu yürütecek makam belirtilmiştir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No. : 2/835
Karar No. : 9

25.6.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi" Komisyonumuzun 25.6.1997 tarihli 10 uncu birleşiminde yaptığı toplantıda; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı temsilcilerinin katılımıyla incelenip görüşüldü.

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda Kanun Teklifinin maddelerine geçilmesi oybirliği ile kabul edildi.

Kanun Teklifinin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "TEAŞ ön seçim yapıp yapmamakta serbesttir." cümlesi madde metninden çıkartılmış ayrıca aynı maddenin dördüncü fıkrasının son satırındaki "verebilir" ibaresi, "verir" olarak değiştirilmiştir.

Kanun Teklifinin 1, 2, 4, Geçici Madde 1, 5 ve 6 ncı maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonununa gönderilmek üzere yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkanvekili
Kahraman Emmioğlu
Gaziantep
Üye
Sıtkı Cengil
Adana

Kâtip
Ekrem Erdem
İstanbul
Üye
Osman Hazer
Afyon

Üye
İrfan Köksalan
Ankara

Üye
Rasim Zaimoğlu
Giresun
(İmzada bulunamadı)

Üye
Refik Aras
İstanbul

Üye
Nezir Büyükcengiz
Konya
Üye
Cemal Alişan
Samsun
(İmzada bulunamadı)

Üye
Hilmi Develi
Denizli

(3 üncü maddeye muhalifim
muhalafet şerhim ektedir)

Üye
Mehmet Emin Aydınbaş
İçel
(İmzada bulunamadı)

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
(Muhalefet şerhim ekte)

Üye
Hüseyin Olgun Akın

Ordu
Üye
Mahmut Işık
Sivas

Üye
Bekir Sobacı
Tokat

KARŞIOY YAZISI

Aşağıdaki nedenlerden dolayı Kanunun 3 üncü maddesine muhalifiz.

3 üncü maddede belirtilen ihale esasları son derece muğlaktır. Son yıllarda özellikle bu kuruma yönelik ihalelere siyaset gölgesi düşmüştür.

Kurumu zan altında bırakmayacak, siyasî otoriteyi etkin kılmayacak, ihale şartları ile şeffaflığı ön plana çıkaracak şekilde bu madde düzenlenmelidir.

Prof. Dr. Necdet Tekin
Kütahya

Hilmi Develi
Denizli

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

30.6.1997

Esas No. : 2/835

Karar No. : 105

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük tarafından hazırlanarak 9.6.1997 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 12.6.1997 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da komisyonumuza havale edilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 78 inci maddesi uyarınca, Bakanlar Kurulunun 19.6.1997 tarihli yazısı ekinde gönderilen listede görüşülmesine devam olunması istenen, "Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi", Komisyonumuzun 26.6.1997 tarihinde yaptığı 65 inci Birleşiminde Hükümeti temsilen Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; Türkiye Elektrik Kurumu dışındaki, özel hukuk hükümlerine tabi sermaye şirketleri statüsüne sahip yerli ve yabancı şirketlerin elektrik üretimi, iletimi, dağıtım ve ticareti ile görevlendirilmeleri 4.12.1984 tarih ve 3096 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Ancak, 3096 sayılı Kanunun uygulanmasında güçlüklerle karşılaşmış, yatırımlar gerçekleştirilememiş ve ülkenin elektrik enerjisi üretiminin istenilen düzeyde artırılması sağlanamamıştır.

Teklif ve gerekçesi incelendiğinde; enerji ihtiyacının karşılanabilmesi, enerji sektöründe yaşanan darboğazın hızla aşılabilmesi, elektrik enerjisinin ucuz, güvenilir ve süratli bir şekilde tüketiciye ulaştırılması, yerli ve yabancı sermayenin enerji sektörüne etkin bir şekilde katılımının temini amacıyla, sadece termik santraller için, mülkiyetleri şirketlere ait olmak üzere, tesis kurma ve işletme izni verilmesi ve tesislerden elde edilen enerjinin satışı ile ilgili hususların düzenlenmesinin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda, Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

– Teklifin bir ihtiyaçtan kaynaklandığı ve hukuki eksikliklerin giderilmesine yönelik bu düzenlemenin bir an önce kanunlaşmasında yarar görüldüğü,

– Devletin gözetim ve denetimi altında özel sektörün ve yabancı sermayenin termik santral kurmasının sağlanmaya çalışıldığı, özel sektörden ve yabancı sermayeden çekinilmemesi gerektiği,

– Bu düzenlemenin daha önce Bakanlar Kurulu Kararı ile yapıldığı, Danıştayca yürütmesi durdurulan sözkonusu Kararda, uluslararası mahkemeler ve tahkim kuruluşları ile ilgili olarak bir düzenleme bulunduğu, bu düzenlemenin Teklifte yer olmadığı, Teklifin bu haliyle ihtiyaca cevap verip vermeyeceği,

– Termik santrallerin dışında kalan diğer enerji santrallerine de izin verilmesi gerektiği,

– Sözkonusu santrallerin dengeli bir şekilde dağılımının nasıl tesis edileceği,

– Getirilen düzenlemenin münferit bir kanun olarak değil de, 3096 sayılı Kanuna ek madde eklenerek, ya da bu Kanunda değişiklik yapılarak yapılmasının daha uygun olacağına düşünüldüğü, böylece konuyla ilgili, bir çerçeve kanun bulunacağı,

– Teklifin Anayasa Mahkemesinin iptal kararında yer alan sakıncaları gideremediği,

– Satın alma garantisinin verildiği yerde rekabetin sözkonusu olamayacağı,

Gibi görüş, eleştiri ve sorular dile getirilmiştir.

Hükümet temsilcisince yapılan açıklamalarda ise;

– Ülkemizde 1996 yılında 95 milyar kw/saat elektrik tüketildiği, bu miktarın 1997 yılında 105 milyar kw/saat olmasının beklendiği, elektrik tüketiminin her yıl % 10-15 civarında arttığı, kişi başına düşen elektrik tüketiminin ise 1 500 kw/saat olduğu, bu miktarın O.E.C.D. ülkelerinde 7 500 kw/saat olduğu, mevcut durumu koruyabilmek için, sisteme yıllık 3 000 MW. kurulu güç eklenmesine ihtiyaç duyulduğu, bunun yılda yaklaşık olarak 4 milyar dolarlık yatırımı gerektirdiği, Devlet Su İşleri, TEAŞ ve TEDAŞ tarafından yıllık yatırım ihtiyacının ancak 1.5 milyar dolarlık kısmının karşılanabildiği, kalan kısmının ise yerli veya yabancı özel sektör tarafından karşılanması gerektiği,

– Yap-işlet-devret modelinin beklenen faydayı sağlayamadığı, sonuçta tesisler Devlete intikal edeceğinden, uygulamada yatırımların gerçekleştirilemediği, ancak küçük ölçekli yatırımların yapıldığı,

– Yap-işlet modelinde, şeffaflık ve rekabetin sağlandığı, elektriğin kamuya sunulması gereken en önemli hizmetlerin başında geldiği, elektrik üretiminin herhangi bir mal veya hizmet üretiminden farkı bulunmadığı, elektriğin ulusal sınırları aşan, herkesin herkese anında ve kolaylıkla sattığı bir mal niteliğini kazandığı, üretiminin değil ancak, iletim ve dağıtımının stratejik sayılabileceği, Teklif ile öngörülen modelde bu hizmetin doğru ve tüketici haklarını korur şekilde gerçekleştirilmesinin hedeflendiği,

– Kaliteli ve ucuz elektrik üretimini amaçlayan bu düzenlemenin, aynı zamanda istihdam olanakları yaratacağı, üretim şirketlerinin kendi sahip olacakları tesislerde enerji üretimine imkân tanıdığı, devir sözkonusu olmadığından tesislerin daha rantabl olarak çalıştırılabileceği, bu şirketlerin iletim ve dağıtım haklarının bulunmadığı,

– Teklif ile getirilen modelde sadece termik santrallerin sözkonusu olduğu, 3096 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde belli bir süre için, her çeşit üretim santrallerine izin verilmesi ve belirlenen süre sonunda devlete devrinin öngörüldüğü,

– Sözkonusu santrallerin yurt içinde ihtiyaç bölgelerinde yaptırılacağı,

– Konunun daha önce 9.5.1996 tarih ve 96/8269 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenmiş bulunduğu, ancak sözkonusu Kararın, mevcut Kanunun çerçevesini aştığı için, Danıştayın 19.2.1997 günlü, E: 1996/8792 sayılı Kararı ile yürütmesinin durdurulduğu, bu defa kanun olarak düzenlendiği, Teklifin Anayasaya aykırı olmadığı, ihtiyacı karşılamak için yeterli bir düzenleme olarak görüldüğü,

İfade edilmiştir.

Yapılan bu görüşmeleri takiben Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin;

– 3 üncü maddesi; birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “...Resmî Gazetede ilan yapılır.” ibarelerinin “...Resmî Gazetede ilan edilir.” şeklinde, birinci fıkrasında yer alan “...ve...” ibaresinin “...veya...” olarak değiştirilmesi, fıkranın sonunda yer alan “TEAŞ ön seçim yapıp yapmamakta serbesttir.” hükmünün keyfi bir uygulamaya sebebiyet verilmemesi düşüncesi ve böyle bir hükmün kanunda yer almasına gerek bulunmadığı görüşünden hareketle metinden çıkarılması, dördüncü fıkrasının sonunda yer alan “...verebilir.” ibaresinin “...verir.” şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

– 1 inci, 2 nci, 4 üncü ve Geçici 1 inci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 ve 6 ncı maddeleri aynen,

Kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İ. Ertan Yülek
Adana
Bu Raporun Sözcüsü
Nurettin Kaldırım
Sakarya
Üye
Metin Şahin
Antalya
(Karşı oy yazım eklidir)
Üye
Álaattin Sever Aydın
Batman
Üye
Aslan Polat
Erzurum
Üye
Azmi Ateş
İstanbul

Üye
Algan Hacaloğlu
İstanbul
(İmzada bulunamadı)
Üye
Mustafa Kamalak
Kahramanmaraş
Üye
Fethi Acar
Kastamonu

Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Nezir Aydın
Sakarya
Üye
Musa Uzunkaya
Samsun
Üye
Kâzım Arslan
Yozgat

Üye
Hasan Çağlayan
Çorum
(İmzada bulunamadı)

Başkanvekili
Mustafa Çiloğlu
Burdur
Kâtip
Hayri Doğan
Antalya
Üye
C. Tufan Yazıcıoğlu
Bartın
(Karşı oy yazım eklidir)
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
Üye
Hüseyin Yayla
Hatay
Üye
Zekeriya Temizel
İstanbul
(İmzada bulunamadı)
Üye
Esat Bütün
Kahramanmaraş
Üye
Zeki Karabayır
Kars
Üye
Mustafa Ünaldı
Konya
(İmzada bulunamadı)
Üye
Miraç Akdoğan
Malatya
Üye
Biltekin Özdemir
Samsun
Üye
Yıldırım Aktürk
Uşak
Üye
Hasan Gemici
Zonguldak
(Karşı oy yazım eklidir)

MUHALEFET ŞERHI

Görüşülmekte olan “Yap-İşlet modeli ile elektrik enerjisi üretim tesislerinin kurulması ve işletilmesi ile enerji satışının düzenlenmesi hakkında” kanun için muhalefet şerhimiz gerekçesi aşağıdadır.

Metin Şahin
Antalya

Hasan Gemici
Zonguldak

Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Bartın

GEREKÇE

Kanun, Anayasa Mahkemesinin daha önceki iptal kararlarının gerekçelerine yeteri kadar cevap verememektedir.

REFAH PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ SALİH KAPUSUZ VE
DOĞRU YOL PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ ANKARA MİLLETVEKİLİ
SAFFET ARIKAN BEDÜK'ÜN TEKLİFİ

**YAP-IŞLET MODELİ İLE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM TESİSLERİNİN KURULMASI
VE İŞLETİLMESİ İLE ENERJİ SATIŞININ DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı; "Yap-İşlet Modeli" ile üretim şirketlerine ülke enerji plan ve politikalarına uygun biçimde elektrik enerjisi üretmek için mülkiyetleri kendilerine ait olmak üzere termik santral kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışına dair esas ve usulleri belirlemektir. Hidroelektrik, jeotermal, nükleer santraller ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları ile çalıştırılacak santraller bu Kanunun kapsamı dışındadır.

Tanımlar

MADDE 2. — Bu Kanunda geçen;

Yap-İşlet Modeli : Elektrik enerjisi santrallerinin üretim şirketleri mülkiyetlerinde kurulmasını, işletilmelerini, üretilen elektrik enerjisinin belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde satışını içeren modeli,

Üretim Şirketi : Mülkiyeti kendisine ait olmak üzere sadece elektrik enerjisi üretim tesisi kurmak ve işletmek için kurulmuş veya kurulacak yerli ve/veya yabancı sermaye şirketi,

Bakanlık : Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

TEAŞ : Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketini,

İfade eder.

Üretim tesisi kurma ve işletme izni verilmesi ile enerji satışı esasları

MADDE 3. — Bu Kanuna göre, optimal elektrik üretim sistemi gelişim planları çerçevesinde, yapımı öngörülen üretim tesisleri için teklif almak üzere TEAŞ tarafından Resmî Gazetede ilan yapılır. TEAŞ üretim şirketini seçme hususunda işin özelliğini belirten şartname hazırlayarak kapalı teklif, belli istekliler arasında kapalı teklif ve pazarlık usullerinden işin gereğine uygun olanını uygular. TEAŞ ön seçim yapıp yapmamakta serbesttir.

Ayrıca üretim tesisi kurmak ve işletmek üzere üretim şirketleri de, TEAŞ'a başvurabilirler. Bu durumda önerilen projelerin, TEAŞ tarafından, optimal sistem gelişim planları çerçevesinde değerlendirilerek uygun görülmesi halinde, yapımı öngörülen üretim tesisi için teklif almak üzere, rekabet ortamının sağlanması amacıyla işin gereğine uygun ihale yöntemleri de belirlenerek Resmî Gazetede ilan yapılır.

TEAŞ tarafından bu modelle yapılması öngörülen projelerle ilgili olarak, yapılacak ilandan önce, kalkınma planları, enerji plan ve politikalarına uygunluk açısından Devlet Planlama Teşkilâtının görüşü alınır.

Alınan teklifler TEAŞ tarafından bu Kanun ve çıkarılacak yönetmelik hükümleri çerçevesinde değerlendirildikten sonra, uygun teklif belirlenerek, ilgili üretim şirketine tesis kurma ve işletme izni verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlık, TEAŞ tarafından kendisine gönderilen teklifi uygun gördüğü takdirde tesis kurma ve işletme izni verebilir.

Bu iznin verildiğinin TEAŞ'a bildirilmesinden sonra, TEAŞ ile üretim şirketi arasında üretim tesisi kurma, işletme ve enerji satışı düzenleyen Sözleşme imzalanır.

Bakanlık ve TEAŞ değerlendirmelerinde kalkınma planları, ülke enerji plan ve politikaları doğrultusunda elektrik enerjisinin tüketiciye en ucuz ve güvenilir şekilde sunulmasını ve arz-talep dengelerini dikkate alır.

Bu Kanuna göre yapılacak üretim tesisleri için, ihaleye katılanlarda aranılacak şartlar, üretim şirketinin sermayesi, şirket ve/veya ortaklarının deneyimi, şirketin seçimi, proje ve fizibilite esas-

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

YAP-İŞLET MODELİ İLE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM TESİSLERİNİN KURULMASI VE İŞLETİLMESİ İLE ENERJİ SATIŞININ DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1. – Teklifin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Bu Kanuna göre optimal elektrik üretim sistemi gelişim planları çerçevesinde yapımı öngörülen üretim tesisleri için teklif almak üzere TEAŞ tarafından Resmî Gazetede ilan edilir. TEAŞ üretim şirketini seçme hususunda işin özelliğini belirten şartname hazırlayarak kapalı teklif, veya belli istekliler arasında kapalı teklif veya pazarlık usullerinden işin gereğine uygun olanını uygular.

Ayrıca üretim tesis kurmak ve işletmek üzere üretim şirketleri de TEAŞ'a başvurabilirler. Bu durumda önerilen projelerin, TEAŞ tarafından optimal sistem gelişim planları çerçevesinde değerlendirilerek uygun görülmesi halinde, yapımı öngörülen üretim tesisi için teklif almak üzere, rekabet ortamının sağlanması amacıyla işin gereğine uygun ihale yöntemleri de belirlenerek Resmî Gazetede ilan edilir.

TEAŞ tarafından bu modelle yapılması öngörülen projelerle ilgili olarak, yapılacak ilandan önce, kalkınma planları, enerji plan ve politikalarına uygunluk açısından Devlet Planlama Teşkilatının görüşü alınır.

Alınan teklifler TEAŞ tarafından bu Kanun ve çıkarılacak yönetmelik hükümleri çerçevesinde değerlendirildikten sonra, uygun teklif belirlenerek, ilgili üretim şirketine tesis kurma ve işletme izni verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlık, TEAŞ tarafından kendisine gönderilen teklifi uygun gördüğü takdirde tesis kurma ve işletme izni verir.

Bu iznin verildiğinin TEAŞ'a bildirilmesinden sonra, TEAŞ ile üretim şirketi arasında üretim tesisi kurma, işletme ve enerji satışını düzenleyen sözleşme imzalanır.

Bakanlık ve TEAŞ değerlendirmelerinde kalkınma planları, ülke enerji plan ve politikaları doğrultusunda elektrik enerjisinin tüketiciye en ucuz ve güvenilir şekilde sunulmasını ve arz-talep dengelerini dikkate alır.

Bu Kanuna göre yapılacak üretim tesisleri için, ihaleye katılanlarda aranacak şartlar, üretim şirketinin sermayesi, şirket ve/veya ortaklarının deneyimi, şirketin seçimi, proje ve fizibilite esas-

(Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün Teklifi)

ları, yakıt temini, üretim kapasitesi, alınacak enerjinin miktarı, stresi, enerji birim fiyatı oluşturma esas ve usulleri ve tesis kurma ve işletme izni esas ve usulleri ile diğer hususlar Bakanlıkça hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak Yönetmelikte gösterilir.

Garanti

MADDE 4. – TEAŞ'ın, sözleşmenin enerji satışına ilişkin hükümlerinden kaynaklanan ödeme yükümlülükleri için, Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca üretim şirketine Hazine garantisi verilebilir.

GEÇİCİ MADDE 1. – Enerji üretim tesisi kurmak için 9.5.1996 tarihli ve 96/8269 sayılı Kararname hükümlerine göre alınmış tekliflerle ilgili işlemlere, kaldıkları yerden bu Kanun hükümlerine göre devam edilir.

Yürürlük

MADDE 5. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ları, yakıt temini, üretim kapasitesi, alınacak enerjinin miktarı, süresi, enerji birim fiyatı oluşturma esas ve usulleri ve tesis kurma ve işletme izni esas ve usulleri ile diğer hususlar Bakanlıkça hazırlanarak Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

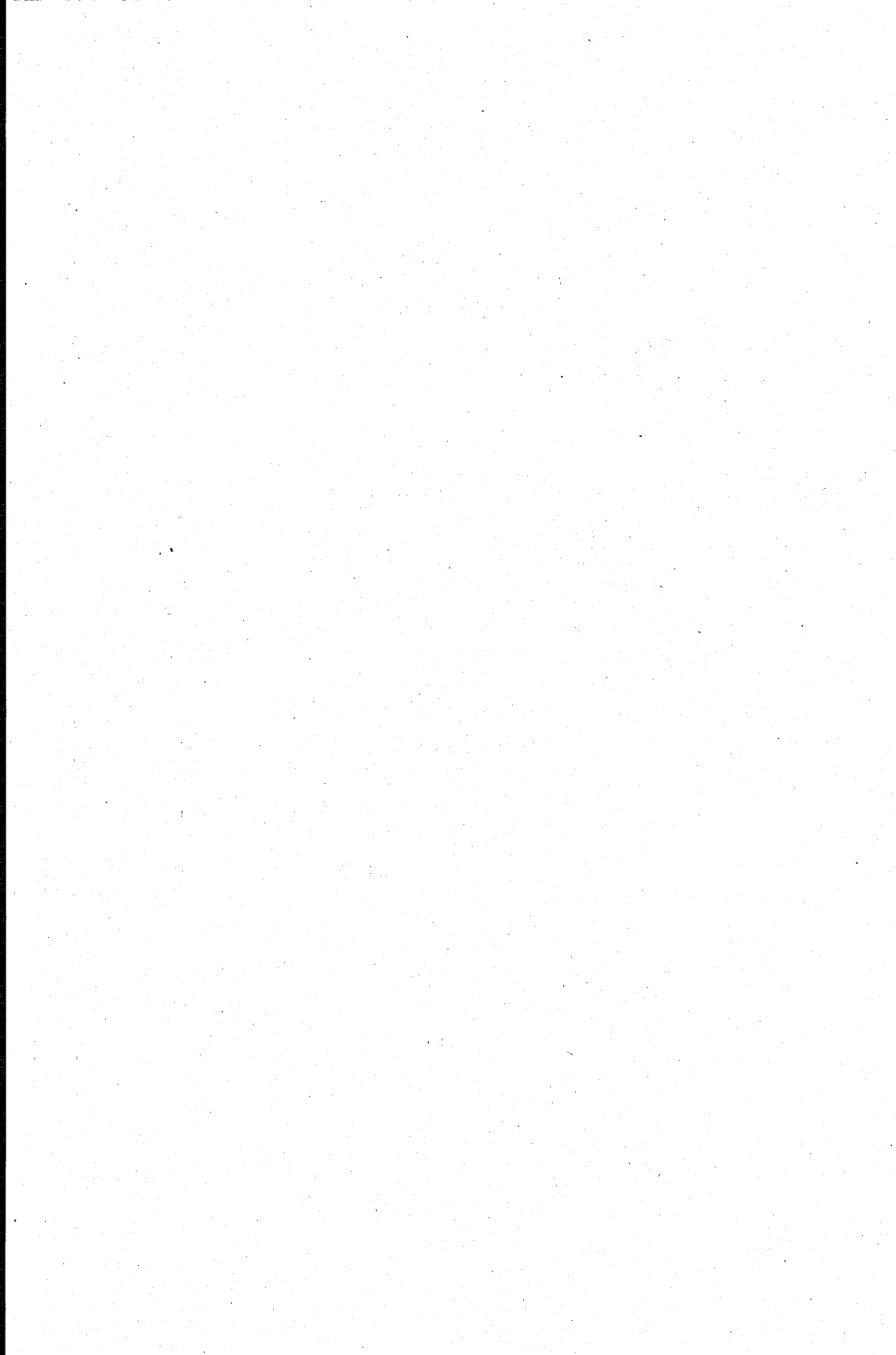
MADDE 4. – Teklifin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. – Teklifin Geçici 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. – Teklifin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. – Teklifin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

122 NCI BİRLEŞİM

16 . 7 . 1997 ÇARŞAMBA

Saat : 15.00

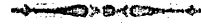
1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

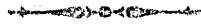
3

S E C İ M

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

SÖZLÜ SORULAR

1. — Bursa Milletvekili Yahya Şimşek'in, hakkında tutuklama kararı bulunan bir Emniyet görevlisinin katıldığı T.V. programının yapımcısına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/461) (2)

2. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu'nun, Tekel II dağıtım bayiliklerinin Bakkal ve Bayiler Odalarına öncelikle verilip verilmeyeceğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/462) (2)

3. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu'nun, itfaiye teşkilatlarına ilişkin işçileri Bakanından sözlü soru önergesi (6/463) (2)

4. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu'nun, gıda katkı maddelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/465) (2)

5. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, Uluabat Gölü ve çevresini kirleten faktörlere karşı alınacak tedbirlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/467) (2)

6. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, Antalya bölgesindeki muz üreticilerine uygun bir fiyatla elektrik verilip verilmeyeceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/468) (2)

7. — Ankara Milletvekili Nejat Arseven'in, kanunların Anayasaya uygun hale getirilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/470) (2)

8. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan'a bağlı bazı beldelerin sağlık ocağı ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/471) (2)

9. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan Sol Sahil Sulama Kanalı'nın yenilenme projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/472) (2)

10. — Kırklareli Milletvekili Necdet Tekin'in, Malkoçlar Gümrük Kapısının yeniden hizmete açılıp açılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/473) (2)

11. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan - Merkez - Sütçınar Köyünün sulama kanalı ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/474) (1)

12. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, zeytin üreticisinin kredi borçlarının ertelenmesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/475) (1)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

(2) İki birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

13. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, tartı toleransları yönetmeliğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/476) (1)
14. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, tartı toleransları yönetmeliğinin ne zaman çıkarılacağına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/477) (1)
15. — Zonguldak Milletvekili Hasan Gemici'nin, SEKA Yönetim Kuruluna ve Genel Müdürlüğüne atama yapılmamasının nedenine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/478) (1)
16. — Zonguldak Milletvekili Hasan Gemici'nin, Çaycuma Organize Sanayi Bölgesi alanı içinde yer alan arazilerin kamulaştırma bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/479) (1)
17. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Bingöl - Yedisu İlçesi Sağlık Ocağı'nın sağlık merkezine dönüştürülüp dönüştürülmeyeceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/481) (1)
18. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan - Kemah'a bağlı Kerer Köyünün sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/483) (1)
19. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, SSK İnegöl Hastanesinin ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/486) (1)
20. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, taksi şoförlerine yönelik saldırılara karşı alınacak tedbirlere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/487) (1)
21. — Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Rize'de Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarının kullanımında partizanlık yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/488) (1)
22. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, yerel basın kuruluşlarına yardım yapılıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/489) (1)
23. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, Şili seyahatine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/490) (1)
24. — Çanakkale Milletvekili Ahmet Küçük'ün, nüfus planlamasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/492) (1)
25. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan'a bağlı bazı yerleşim birimlerinin grup şebekesi ve otomatik telefon ihtiyaçlarına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/494) (1)
26. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan'a bağlı bazı köylerin yoluna ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/495) (1)

SÖZLÜ SORULAR

27. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan'a bağlı bazı yerleşim birimlerinin köprü ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/496) (1)

28. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, İçel ilinde don afetine maruz kalan narenceye ve sebze üreticilerine yardım yapıp yapılmayacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/497) (1)

29. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, Tarsus Kültür Merkezi binasının ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/498) (1)

30. — Kırklareli Milletvekili Necdet Tekin'in, Emlak Bankası tarafından bir yerel TV'ye reklam verildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/502) (1)

31. — İzmir Milletvekili Metin Öney'in, liman hizmetleri konteyner tarifesine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/504) (1)

32. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, Hatay - Topraktutan Köyünün yerleşim sahasının değiştirilmesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/506) (1)

33. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, Hatay - Yayladağ'a bağlı bazı köylerin telefon santrallerine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/507) (1)

34. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, besicilerin sorunlarına ve ayçiçeğine fon uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/509) (1)

35. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, asgarî ücretten vergi alınmamasına yönelik projeye ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/510) (1)

36. — Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, öğretmen atamalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/512) (1)

37. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, İmam Hatip kökenli hakim - savcılara ve Mehmet Açar ile Sedat Bucak hakkında hazırlanan fezlekeye ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/513) (1)

38. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman'ın, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin ürün bedellerine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/515) (1)

39. — İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin'in, Erzurum Jandarma Bölge Komutanı hakkında bir işlem yapıp yapılmadığına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/516) (1)

40. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Erzurum Jandarma Bölge Komutanının açıklamalarına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/518) (1)

SÖZLÜ SORULAR

41. — Kırklareli Milletvekili Necdet Tekin'in, Kırklareli'ne doğalgaz verilip verilmeyeceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/520) (1)

42. — Çorum Milletvekili Ali Haydar Şahin'in, Sakarya İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğüne yapılan atamaya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/521) (1)

43. — Çorum Milletvekili Ali Haydar Şahin'in, Ankara - Saray Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinin temizlik - bakım ihalesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/522) (1)

44. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan Devlet Güvenlik Mahkemesinin başka bir ile taşınacağı iddiasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/524) (1)

45. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan Meteoroloji İstasyonunun personel ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/525) (1)

46. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, bucak yollarının bakım ve onarımına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/526) (1)

47. — Bursa Milletvekili Feridun Pehlivan'ın, sanatçıların ödediği vergilere ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/527) (1)

48. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, Trablus Büyükelçiliğinden gönderilen kriptoların içeriğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/528) (1)

49. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, T. C. Trablus Büyükelçiliğinden gönderilen kriptoların içeriğine ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/529) (1)

50. — Ankara Milletvekili Ersönmez Yarbay'ın, Türkiye genelinde ve Ankara'daki öğrenci sayısının okullara göre dağılımına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/530) (1)

51. — Ankara Milletvekili Ersönmez Yarbay'ın, Ankara'ya bağlı bazı yerleşim birimlerinin yollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/531) (1)

52. — Zonguldak Milletvekili Tahsin Boray Baycık'ın, Petlas'ın Kombassan'a devrine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/532) (1)

53. — Zonguldak Milletvekili Tahsin Boray Baycık'ın, Zonguldak İlinde Tekel bayilik ihalesi sırasında meydana gelen silahlı çatışmaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/533) (1)

54. — İzmir Milletvekili Metin Öney'in, uygulama imkânı kalmayan kanunlara ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/534) (1)

SÖZLÜ SORULAR

55. — İzmir Milletvekili Metin Öney'in, Türk Ceza Kanunu ve Medenî Kanun-da yapılacak değişikliklere ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/535) (1)

56. — Kırklareli Milletvekili Necdet Tekin'in, bazı yerleşim yerlerinin Kırklareli Barajı suyundan yararlandırılması ile Balaban ve Çağlayık Barajı projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/536) (1)

57. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Barolar Birliğine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/537) (1)

58. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, cezaevlerindeki ibadet yerlerine ve hükümlü ve tutukluların eşleri ile görüşmelerine imkân sağlanmasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/538) (1)

59. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, cezaevlerinin sorunla rını araştırmak üzere bir komisyon kurulup kurulmadığına ilişkin Adalet Bakanın-dan sözlü soru önergesi (539) (1)

60. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, idam cezalarının kaldı-rılması konusunda bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/540) (1)

61. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Yüksekova'da narko-tik şube açılması gerektiği yolundaki beyanına ilişkin Adalet Bakanından sözlü so-ru önergesi (6/541) (1)

62. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Bayrampaşa, Ümrani-ye ve Buca cezaevleri hakkındaki beyanına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru öner-gesi (6/542) (1)

63. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Bakanlıkça cezaevleri konusunda hazırlanan bir rapora ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/543) (1)

64. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, cezaevlerindeki ölüm oru-cu eylemleri hakkında soruşturma başlatılıp başlatılmadığına ilişkin Adalet Bakanın-dan sözlü soru önergesi (6/544) (1)

65. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Bayrampaşa Cezaevin-de görevli gardiyanlara ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/545) (1)

66. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, eski Adalet Bakanları-nın tutuklularla anlaşma imzaladıkları iddiasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/546) (1)

67. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Doğu ve Güneydoğuda görev yapan savcılarının polis baskısı altında olduğu yolundaki beyanına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/547) (1)

68. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, mafya ve çeteler ko-nusunda özel bir polis birimi kurulup kurulamayacağına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/548) (1)

SÖZLÜ SORULAR

69. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Bayrampaşa ve Metris cezaevlerine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/549) (1)

70. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı hakkında hazırlanan fezlekeye ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/550) (1)

71. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, İskenderun Cezaevine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/551) (1)

72. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, cezaevlerindeki eylemlerin sorumluları hakkında bir işlem yapılıp yapılmadığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/552) (1)

73. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, cezaevlerinde görev yapmak üzere atanan din ve ahlak bilgisi öğretmenlerine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/553) (1)

74. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, cezaevi koşullarının iyileştirilmesine yönelik çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/554) (1)

75. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Irak'ta uygulanan infaz sisteminin Türkiye'de de uygulanması konusunda çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/555) (1)

76. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Sivas davası sanıklarının Kırşehir Cezaevinden Sivas E Tipi Cezaevine nakledilmesine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/556) (1)

77. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, Uğur Mumcu cinayeti konusundaki bir beyanına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/557) (1)

78. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güryüz Ketenci'nin, gazetecilerin Bakanlığa girişlerinin yasaklandığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/558) (1)

79. — Muğla Milletvekili Lâle Aytaman'ın, rüzgâr enerjisinden yararlanma konusunda bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/559) (1)

80. — Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Çay Kurumunun reklam ve tanıtma giderlerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/560) (1)

81. — İzmir Milletvekili Metin Öney'in, Sosyal Hizmetler İzmir İl Müdürlüğünde görev yerleri değiştirilen personele ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/567) (1)

82. — İzmir Milletvekili Metin Öney'in, İzmir ilindeki birimlerde yapılan personel atamalarına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/568) (1)

SÖZLÜ SORULAR

83. — İzmir Milletvekili Metin Öney'in, İzmir İlindeki birimlerde yapılan personel atamalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/569) (1)

84. — Karaman Milletvekili Fikret Ünlü'nün, Karaman çevresinde meydana gelen dolu afetinden zarar görenlere yardım yapılıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/570) (1)

85. — Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, belediyelere yapılan yardımlara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/571) (1)

86. — Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in, Hac seyahatine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/572) (1)

87. — Burdur Milletvekili Yusuf Ekinci'nin, kasaplık dana ve süttozu ithal edileceği iddiasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/573) (1)

88. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, Bodrum İlçesinde bulunan Türkbükü ve Yalıkavağı turizm merkezlerinin tahsisine ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/574) (1)

89. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, personel atamalarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/575) (1)

90. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman'ın, özel okulların ücretlerine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/576) (1)

91. — İzmir Milletvekili Metin Öney'in, İzmir - Yenişehir ve Bozyaka SSK Hastanelerindeki uzman doktor açığına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/577) (1)

92. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş'ın, Hitit dili ve uygarlığı konusundaki çalışmalara ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/578) (1)

93. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş'ın, tarih kitaplarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/579) (1)

94. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, Silifke - Kayraktepe Baraj projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/580) (1)

95. — İçel Milletvekili Halil Cin'in, İçel Ak - Suvak Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/581) (1)

96. — Ankara Milletvekili Ömer Ekinci'nin, ithal et ve hayvancılığın geliştirilmesi konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/582)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

1. — 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin 488 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/215) (S. Sayısı : 23) (Dağıtma tarihi : 12.6.1996)

2. — Emniyet Teşkilatı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 490 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/217) (S. Sayısı : 132) (Dağıtma tarihi : 14.11.1996)

3. — Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin 492 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/218) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

4. — 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ile 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında 254 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair 326 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/71, 1/111) (S. Sayısı : 168) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

5. — Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemlî, Anavatan Partisi Genel Başkanı Rize Milletvekili Mesut Yılmaz, Doğru Yol Partisi Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Tansu Çiller; Demokratik Sol Parti Genel Başkanı İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Antalya Milletvekili Deniz Baykal ile 292 Milletvekilinin; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/676) (S. Sayısı : 232) (Dağıtma tarihi : 26.2.1997)

× 6. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve Adalet ve Çevre komisyonları raporları (1/436) (S. Sayısı : 332) (Dağıtma tarihi : 6.6.1997)

7. — Türk Ceza Kanunu ile Cezaların İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/530) (S. Sayısı : 146) (Dağıtma tarihi : 25.11.1996)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ücretsiz Sağlık Hizmetlerine Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/313) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 25.11.1996)

× 9. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgızistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/390) (S. Sayısı : 157) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 160) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

× 11. — Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna - Hersek ve Hırvatistan Cumhuriyetleri Arasında Geri Dönüş Eylemi İçin İyi Niyet Misyonu ve Ortak Polis Gücü Oluşturulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/383) (S. Sayısı : 190) (Dağıtma tarihi : 9.1.1997)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna - Hersek Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/376) (S. Sayısı : 191) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

× 13. — Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/335) (S. Sayısı : 202) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

× 14. — Türkiye Cumhuriyeti ve Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/369) (S. Sayısı : 204) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/366) (S. Sayısı : 205) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin Kırgızistan Cumhuriyeti Hükümetine 10.000 Adet Eğitim Elbisesi Bağışlamasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 207) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

× 17. — Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Dostane İlişkiler ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/505) (S. Sayısı : 218) (Dağıtma tarihi : 4.2.1997)

× 18. — Türkiye Cumhuriyeti ve Türkmenistan Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/322) (S. Sayısı : 222) (Dağıtma tarihi : 4.2.1997)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti ve Gürcistan Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (S. Sayısı : 224) (Dağıtma tarihi : 17.2.1997)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 20. — Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel, Teknik ve Ekonomik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/314) (S. Sayısı : 225) (Dağıtma tarihi : 17.2.1997)

× 21. — Türkiye Cumhuriyeti ve Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/506) (S. Sayısı : 234) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

× 22. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 237) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

× 23. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/557) (S. Sayısı : 239) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

24. — Mera Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/509) (S. Sayısı : 231) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

25. — Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ile Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Mehmet Gözlükaya'nın, Arsa Ofisi Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (2/581) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 23.12.1996)

26. — Ağrı Milletvekili M. Sıddık Altay ve 8 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/334) (S. Sayısı : 147) (Dağıtma tarihi : 29.11.1996)

27. — İdarî Yargılama Usulü Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/531) (S. Sayısı : 145) (Dağıtma tarihi : 25.11.1996)

28. — Ankara Milletvekili Yücel Seçkiner'in, 4.7.1934 Tarih ve 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/64) (S. Sayısı : 15) (Dağıtma tarihi : 14.5.1996)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

29. — Yabancıların Türkiye'de ikâmet ve Seyahatleri Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 30) (Dağıtma tarihi : 27.6.1996)

30. — Türk Ceza Kanununun ve Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Birer Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarıları ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/439, 1/428, 1/430) (S. Sayısı : 34) (Dağıtma tarihi : 1.7.1996)

× 31. — İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit ve 5 Arkadaşının; Genel Nüfus Tespiti Yapılması ve Seçmen Kütüklerinin Güncelleştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (2/216) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 8.7.1996)

32. — Eski Yugoslavya'da İşlenen Bazı Suçların Kovuşturulması Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/467) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 9.7.1996)

33. — Türk Ticaret Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Adalet komisyonları raporları (1/297) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 15.7.1996)

34. — 3167 Sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/461) (S. Sayısı : 56) (Dağıtma tarihi : 15.7.1996)

35. — Kimlik Bildirme Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/292) S. Sayısı : 60) (Dağıtma tarihi : 15.7.1996)

36. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarıları ile Kahramanmaraş Milletvekili Esat Büttin ve 19 Arkadaşının; 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun Ek 8 inci Maddesinin Birinci Fıkrasının Değiştirilmesine ve Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İzmir Milletvekili Hakan Tartan ve 11 Arkadaşının Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/443, 1/464, 2/348, 2/352) (S. Sayısı : 61) (Dağıtma tarihi : 15.7.1996)

37. — Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/460) (S. Sayısı : 62) (Dağıtma tarihi : 24.7.1996)

38. — Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/463) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

39. — Siirt Milletvekili Mehmet Emin Aydın'ın, Yabancıların Türkiye'de İkâmet ve Seyahatleri Hakkında Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/342) (S. Sayısı : 65) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

40. — Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve İçişleri Komisyonları Raporları (1/456) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

41. — Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve İçişleri komisyonları raporları (1/462) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

42. — Belediye Kanununun 127 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/468) (S. Sayısı : 70) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

43. — Topyekûn Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet ve İçişleri komisyonları raporları (1/406) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

44. — Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/479) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

45. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/485) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

46. — Belediye Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/454) (S. Sayısı : 76) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

47. — Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 28.8.1996)

48. — Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporu (1/475) (S. Sayısı : 105) (Dağıtma tarihi : 22.10.1996)

49. — Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/507) (S. Sayısı : 114) (Dağıtma tarihi : 7.11.1996)

50. — Sakarya Milletvekili Ersin Taranoğlu'nun; Sapanca Gölü ve Civarındaki Su Kaynaklarının Korunması ve Kullanılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/20) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 8.11.1996)

× 51. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bu-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

İlunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/330) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 25.11.1996)

52. — Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan ve 56 Arkadaşının, Elbistan İlçesinin İl Olması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergisi (2/100) (S. Sayısı : 148) (Dağıtma tarihi : 29.11.1996)

× 53. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 155) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

× 54. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/375) (S. Sayısı : 159) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

× 55. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/486) (S. Sayısı : 161) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

× 56. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/389) (S. Sayısı : 162) (Dağıtma tarihi : 16.12.1996)

57. — Hâkim ve Savcı Adayları Eğitim Merkezi Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun İki Maddesinin Yeniden Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/544) (S. Sayısı : 176) (Dağıtma tarihi : 19.12.1996)

58. — Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ile Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Mehmet Gözlükaya'nın, 1580 Sayılı Belediye Kanununun 15 inci Maddesinin 58 inci Bendine Tevfikan Belediyelerce Kurulan Toptancı Hallerinin Sureti İdaresi Hakkında 80 Sayılı Kanunun 1 inci ve 552 Sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 inci Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/580) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 23.12.1996)

× 59. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/474, 1/484) (S. Sayısı : 182) (Dağıtma tarihi : 23.12.1996)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

60. — Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ile Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Denizli Milletvekili Mehmet Gözlükaya'nın, Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/583) (S. Sayısı : 184) (Dağıtma tarihi : 23.12.1996)

61. — Yozgat Milletvekilleri İsmail Durak Ünlü, Yusuf Bacanlı ve Lütfullah Kayalar'ın, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında 2809 Sayılı Kanunda ve 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergeleri (2/250) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 25.12.1996)

62. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 Arkadaşının, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergeleri (2/119) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 25.12.1996)

× 63. — Arkeolojik Mirasın Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (Gözden Geçirilmiş)'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/306) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 9.1.1997)

× 64. — Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 189) (Dağıtma tarihi : 9.1.1997)

× 65 — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim, Bilim, Kültür ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 188) (Dağıtma tarihi : 17.1.1997)

× 66. — Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun 17 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ile Kırklareli Milletvekili Necdet Tekin'in; Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/522, 2/468) (S. Sayısı : 197) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

× 67. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulun-

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

duğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/535) (S. Sayısı : 201) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

× 68. — Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/547) (S. Sayısı : 208) (Dağıtma tarihi : 29.1.1997)

69. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Kültür Merkezleri Kurulması ve Bu Merkezlerin Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/473) (S. Sayısı : 186) (Dağıtma tarihi : 30.1.1997)

× 70. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/382) (S. Sayısı : 198) (Dağıtma tarihi : 31.1.1997)

× 71. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması ile Bu Andlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 203) (Dağıtma tarihi : 31.1.1997)

× 72. — Cebri veya Mecburi Çalıştırma Hakkında 29 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/515) (S. Sayısı : 210) (Dağıtma tarihi : 4.2.1997)

× 73. — İstihdama Kabulde Asgarî Yaş İlişkin 138 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/516) (S. Sayısı : 211) (Dağıtma tarihi : 4.2.1997)

74. — Maden Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/388) (S. Sayısı : 216) (Dağıtma tarihi : 4.2.1997)

× 75. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/536) (S. Sayısı : 219) (Dağıtma tarihi : 4.2.1997)

× 76. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 221) (Dağıtma tarihi : 4.2.1997)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

77. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurulu Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/352) (S. Sayısı : 223) (Dağıtma tarihi : 17.2.1997)

78. — İzmir Milletvekili Hakan Tartan'ın, Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/584) (S. Sayısı : 227) (Dağıtma tarihi : 17.2.1997)

79. — İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/555) (S. Sayısı : 228) (Dağıtma tarihi : 17.2.1997)

80. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/552) (S. Sayısı : 229) (Dağıtma tarihi : 21.2.1997)

× 81. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/545) (S. Sayısı : 233) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

× 82. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/334) (S. Sayısı : 235) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

× 83. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/546) (S. Sayısı : 236) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

× 84. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/568) (S. Sayısı : 241) (Dağıtma tarihi : 7.3.1997)

85. — Tokat Milletvekili Ahmet Feyzi Inceöz ve 20 Arkadaşının; 765 Sayılı Türk Ceza Kanununun 574 ve 575 inci Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/54) (S. Sayısı : 243) (Dağıtma tarihi : 10.3.1997)

86. — Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/538) (S. Sayısı : 244) (Dağıtma tarihi : 10.3.1997)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

87. — Amasya Milletvekili Aslan Ali Hatipoğlu ve 9 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/190) (S. Sayısı : 230) (Dağıtma tarihi : 11.3.1997)

88. — Maden Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/550) (S. Sayısı : 245) (Dağıtma tarihi : 11.3.1997)

89. — Tekirdağ Milletvekili Enis Sülün ve 11 Arkadaşının, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/536) (S. Sayısı : 246) (Dağıtma tarihi : 11.3.1997)

90. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 30 uncu Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/318) (S. Sayısı : 252) (Dağıtma tarihi : 14.3.1997)

91. — Adıyaman Milletvekili Celal Topkan ve 8 Arkadaşı ile Hatay Milletvekili Mehmet Sılay ve 15 Arkadaşının, Yüksek Öğretim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifleri ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/427, 2/431) (S. Sayısı : 253) (Dağıtma tarihi : 19.3.1997)

92. — Burdur Milletvekili Yusuf Ekinci ve 9 Arkadaşının, 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/2) (S. Sayısı : 255) (Dağıtma tarihi : 19.3.1997)

93. — Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi ve 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/12) (S. Sayısı : 256) (Dağıtma tarihi : 19.3.1997)

94. — Yargıtay Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvelde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararna-

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYILE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

menin Eki Cetvelde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/420, 1/284) (S. Sayısı : 251) (Dağıtma tarihi : 28.3.1997)

95. — Konya Milletvekili Ahmet Alkan'ın, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun Teklifi ve İttüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/124) (S. Sayısı : 259) (Dağıtma tarihi : 28.3.1997)

96. — Nevşehir Milletvekili Abdülkadir Baş ve 5 Arkadaşının, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İttüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/281) (S. Sayısı : 260) (Dağıtma tarihi : 28.3.1997)

97. — Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Kuruluşu Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/579) (S. Sayısı : 267) (Dağıtma tarihi : 28.3.1997)

× 98. — Özellikle Afrika'da Ciddi Kuraklık ve/veya Çölleşmeye Maruz Ülkelerde Çölleşmeyle Mücadele İçin Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/533) (S. Sayısı : 258) (Dağıtma tarihi : 31.3.1997)

× 99. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 261) (Dağıtma tarihi : 31.3.1997)

× 100. — Dünya Sağlık Teşkilatı Anayasasının 24 ve 25 inci Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 262) (Dağıtma tarihi : 31.3.1997)

× 101. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çek Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/472) (S. Sayısı : 263) (Dağıtma tarihi : 31.3.1997)

× 102. — Motorlu Taşıtlar Zorunlu Malî Sorumluluk Sigortasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/367) (S. Sayısı : 265) (Dağıtma tarihi : 31.3.1997)

103. — İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu ve 9 Arkadaşının, 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/173) (S. Sayısı : 269) (Dağıtma tarihi : 31.3.1997)

104. — Vakıflar Umum Müdürlüğü Vazife ve Teşkilatı Hakkında Kanuna Üç Ek Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/457) (S. Sayısı : 270) (Dağıtma tarihi : 31.3.1997)

105. — Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/532) (S. Sayısı : 266) (Dağıtma tarihi : 2.4.1997)

106. — Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Yalova Milletvekili Yaşar Okuyan ve 11 Arkadaşının, 25.3.1988 Tarih ve 3419 Sayılı Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanuna Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/480, 2/705) (S. Sayısı : 274) (Dağıtma tarihi : 2.4.1997)

× 107. — Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), Ulusal Temsilciler ve Uluslararası Personelin Yasal Statüsüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/587) (S. Sayısı : 275) (Dağıtma tarihi : 4.4.1997)

× 108. — İzmir Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/586) (S. Sayısı : 276) (Dağıtma tarihi : 4.4.1997)

109. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Güvenlik Şeref Madalyası ve Güvenlik Üstün Hizmet Madalyası Kanunu Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/593) (S. Sayısı : 279) (Dağıtma tarihi : 4.4.1997)

110. — Kars Milletvekili Selahattin Beyribey'in, 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna 29.8.1996 Gün ve 4178 Sayılı Kanunla Eklenen Geçici Madde 9'da Yer Alan Sürenin Uzatılmasına Dair Kanun Teklifi ile Bingöl Milletvekili Hüsamettin Korkutata ve 16 Arkadaşının Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/653, 2/735) (S. Sayısı : 280) (Dağıtma tarihi : 9.4.1997)

111. — Ordu Milletvekili Şükrü Yürür ve 5 Arkadaşının, Erbaş ve Er Ailelerinin Ücretsiz Tedavisi Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Savunma Komisyonu Raporu ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/285) (S. Sayısı : 282) (Dağıtma tarihi : 9.4.1997)

112. — Sosyal Sigortalar Kanununun 9 uncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/581) (S. Sayısı : 283) (Dağıtma tarihi : 9.4.1997)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİGER İŞLER**

113. — Hatay Milletvekilleri Ali Uyar ve Hüseyin Yayla'nın, Üç İlçe ve Bir İl Kurulması ile İlgili Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/585) (S. Sayısı : 284) (Dağıtma tarihi : 9.4.1997)

114. — 17.7.1964 Tarih ve 506 Sayılı Kanun, 24.5.1983 Tarih ve 2829 Sayılı Kanun ile 17.10.1983 Tarih ve 2925 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekili Emin Kul'un ve İstanbul Milletvekili Cevdet Selvi ve Altı Arkadaşının Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Plan ve Bütçe ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler komisyonları raporları (1/572, 2/378, 2/387) (S. Sayısı : 286) (Dağıtma tarihi : 11.4.1997)

115. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/421) (S. Sayısı : 289) (Dağıtma tarihi : 28.4.1997)

116. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askerî Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/548) (S. Sayısı : 290) (Dağıtma tarihi : 28.4.1997)

117. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/549) (S. Sayısı : 291) (Dağıtma tarihi : 28.4.1997)

118. — Askerî Havaalanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/405) (S. Sayısı : 292) (Dağıtma tarihi : 28.4.1997)

× 119. — İnmarsat Gemi Yer İstasyonlarının Karasularında ve Limanlarda Kullanılması Uluslararası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/554) (S. Sayısı : 293) (Dağıtma tarihi : 28.4.1997)

× 120. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı Anlaşması ve Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/450) (S. Sayısı : 296) (Dağıtma tarihi : 28.4.1997)

× 121. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/517) (S. Sayısı : 294) (Dağıtma tarihi : 29.4.1997)

× 122. — Uydular Aracılığı ile Haberleşme Avrupa Teşkilatı Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Ba-

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYILE
KOMISYONLARDAN GELEN DİGER İŞLER**

yındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışışleri komisyonları raporları (1/488) (S. Sayısı : 295) (Dağıtma tarihi : 29.4.1994)

× 123. — Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışışleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 297) (Dağıtma tarihi : 29.4.1997)

× 124. — Uydular Aracılığı ile Telekomünikasyon Uluslararası Örgütüne (İntelsat) İlişkin Anlaşmada Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışışleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 298) (Dağıtma tarihi : 29.4.1997)

125. — Adıyaman Milletvekili Ahmet Çelik ve 10 Arkadaşının, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İchtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/467) (S. Sayısı : 304) (Dağıtma tarihi : 2.5.1997)

126. — İzmir Milletvekili Hakan Tartan ve 4 Arkadaşının, İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatanî Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İchtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/388) (S. Sayısı : 308) (Dağıtma tarihi : 9.5.1997)

127. — Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanun Tasarısı ve Ankara Milletvekili M. Seyfi Oktay'ın Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifi ve Adalet ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/576, 2/137) (S. Sayısı : 303) (Dağıtma tarihi : 12.5.1997)

128. — İstanbul Milletvekili Mustafa Baş ve 16 Arkadaşının 28.3.1983 Tarih ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İchtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/149) (S. Sayısı : 305) (Dağıtma tarihi : 12.5.1997)

129. — Yurtdışında Bulunanların Sosyal Güvenlikleri Hakkında 20.3.1997 Tarih ve 4230 Sayılı Borçlanma Kanunu ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanı'nca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/592) (S. Sayısı : 313) (Dağıtma tarihi : 13.5.1997)

130. — İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/437) (S. Sayısı : 302) (Dağıtma tarihi : 14.5.1997)

131. — Aksaray Milletvekili Sadi Somuncuoğlu ve 6 Arkadaşının; Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma önergesi (2/462) (S. Sayısı : 307) (Dağıtma tarihi : 14.5.1997)

132. — 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/590) (S. Sayısı : 309) (Dağıtma tarihi : 15.5.1997)

133. — Erzurum Milletvekilleri İsmail Köse ve Zeki Ertugay ile Bitlis Milletvekili Zeki Ergezen'in, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma önergesi (2/157) (S. Sayısı : 310) (Dağıtma tarihi : 15.5.1997)

134. — Bitlis Milletvekilleri Zeki Ergezen ve Abdulhaluk Mutlu'nun; Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma önergesi (2/566) (S. Sayısı : 311) (Dağıtma tarihi : 15.5.1997)

135. — İstanbul Milletvekili Ercan Karakaş'ın; Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/338) (S. Sayısı : 314) (Dağıtma tarihi : 15.5.1997)

136. — Muğla Milletvekili Zeki Çakıroğlu'nun, 1086 Sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 9 uncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/62) (S. Sayısı : 315) (Dağıtma tarihi : 21.5.1997)

137. — Konya Milletvekili Ahmet Alkan'ın; İmrenler, İsmil ve Yeniceoba Adıyla Üç Yeni İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/288) (S. Sayısı : 317) (Dağıtma tarihi : 22.5.1997)

138. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarıları ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/416, 1/431, 1/432, 1/481, 1/556, 1/577) (S. Sayısı : 319) (Dağıtma tarihi : 3.6.1997)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 139. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı: 320) (Dağıtma tarihi: 3.6.1997)

× 140. — Dünya Turizm Teşkilatı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/321) (S. Sayısı: 321) (Dağıtma tarihi: 3.6.1997)

× 141. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/358) (S. Sayısı: 322) (Dağıtma tarihi: 3.6.1997)

× 142. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilatı Dokunulmazlıklar ve Bağımsızlıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/466) (S. Sayısı: 323) (Dağıtma tarihi: 3.6.1997)

× 143. — Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (ECO) Transit Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/559) (S. Sayısı: 324) (Dağıtma tarihi: 3.6.1997)

× 144. — Türkiye Cumhuriyeti ile İsrail Devleti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/595) (S. Sayısı: 325) (Dağıtma tarihi: 5.6.1997)

145. — Sivas Milletvekili Mahmut Işık'ın; Suşehri Adıyla Bir İl Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma önergesi (2/396) (S. Sayısı: 327) (Dağıtma tarihi: 5.6.1997)

146. — Bolu Milletvekili Avni Akyol'un; Bir İlçe ve Düzce İlinin Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma önergesi (2/504) (S. Sayısı: 328) (Dağıtma tarihi: 5.6.1997)

× 147. — Türkiye Cumhuriyeti ve Ukrayna Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/596) (S. Sayısı: 330) (Dağıtma tarihi: 10.6.1997)

× 148. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/585) (S. Sayısı: 331) (Dağıtma tarihi: 10.6.1997)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

149. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul ve Hatay Milletvekili Nihat Matkap'ın, 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/225) (S. Sayısı : 333) (Dağıtma tarihi : 10.6.1997)

150. — Niğde Milletvekili Akın Gönen'in, Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınması Önergesi (2/460) (S. Sayısı : 334) (Dağıtma tarihi : 10.6.1997)

151. — Refah Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz, Malatya Milletvekili Oğuzhan Asiltürk ile Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Mehmet Gözlükaya, Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün ve İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin'in Siyasî Partiler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/826) (S. Sayısı : 336) (Dağıtma tarihi : 11.6.1997)

152. — Ailenin Korunmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/597) (S. Sayısı : 335) (Dağıtma tarihi : 12.6.1997)

153. — Bayburt Milletvekili Ülkü Güney ve Ankara Milletvekili Yücel Seçkiner'in, 1076 Sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu ile 1111 Sayılı Askerlik Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/669) (S. Sayısı : 338) (Dağıtma tarihi : 17.6.1997)

154. — Denizli Milletvekili Mustafa Kemal Aykurt ve 2 Arkadaşının, Kızılca-bölük Adıyla Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma önergesi (2/437) (S. Sayısı : 339) (Dağıtma tarihi : 23.6.1997)

155. — Konya Milletvekili Necati Çetinkaya'nın, Pasaport Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/708) (S. Sayısı : 277 ve 277'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihleri : 4.4.1997; 24.6.1997)

156. — Burdur Milletvekili Yusuf Ekinci'nin, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/713) (S. Sayısı : 342) (Dağıtma tarihi : 24.6.1997)

157. — Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 25 Arkadaşının, Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa Bir Geçici Madde Eklennesi Konusunda Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/567, 2/398) (S. Sayısı : 340) (Dağıtma tarihi : 25.6.1997)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

158. — Giresun Milletvekilleri Yavuz Köymen ve Rasim Zaimoğlu'nun, Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/642) (S. Sayısı : 343) (Dağıtma tarihi : 25.6.1997)

159. — Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, 5680 Sayılı Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/839) (S. Sayısı : 346) (Dağıtma tarihi : 30.6.1997)

160. — 1615 Sayılı Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında 564 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/302, 1/278) (S. Sayısı : 341) (Dağıtma tarihi : 4.7.1997)

161. — Refah Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Salih Kapusuz ve Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, Yap - İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Sanayi, Ticaret Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (2/835) (S. Sayısı : 348) (Dağıtma tarihi : 4.7.1997)

162. — Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 14 Arkadaşının; Tarihi Türk Ocağı Binasının Kamu Yararına Çalışan Türk Ocakları Umumî Merkezine Devrine Dair Kanun Teklifi ile Çanakkale Milletvekili Cumhuriyet Ersümer ve 37 Arkadaşının ve Ankara Milletvekili Şaban Karataş ve 15 Arkadaşının Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/679, 2/53, 2/470) (S. Sayısı : 347) (Dağıtma tarihi : 7.7.1997)

163. — Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan ve 41 Arkadaşının; Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bazı Maddeler Ekleneceği Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/92) (S. Sayısı : 350) (Dağıtma tarihi : 7.7.1997)

164. — Kırşehir Milletvekili Cafer Güneş ve 5 Arkadaşının; Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma önergesi (2/698) (S. Sayısı : 349) (Dağıtma tarihi : 8.7.1997)

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.